

वार्षिक अहवाल २००८-२००९

महानिर्मिती

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित
वीज निर्मिती पिंडयान् पिंडया

महानिर्मिती

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

वार्षिक अहवाल २००८-२००९

वार्षिक अहवाल २००८-२००९

अनुक्रमणिका

तपशील	पान क्रमांक
संचालक मंडळ (वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या तारखेपर्यंत)	१
महानियंत्रक व महालेखा परिक्षक यांचे भाष्य	२
महानियंत्रक व महालेखा परिक्षकांच्या अहवालाला उत्तर	५
लेखा परिक्षकांच्या अहवाल	९
सूचना (वार्षिक सर्वसाधारण सभा)	१६
संचालक मंडळाचा अहवाल	२०
लेखा परिक्षकांच्या अहवालातील बाबींचा खुलासा	४३
आर्थिक ताळेबंद	५२
नफा-तोटा विवरण	५३
ताळेबंद अंतर्गत येणाऱ्या अनुसूची	५४
हिशेब तक्त्यावरील टीपा	६३
रोकड प्रवाह विवरण	९१
कंपनी कायदा १९५६ उपविभाग २१२ (३) प्रमाणे विवरण	९५
आगामी प्रकल्प	९६

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

संचालक मंडळ

(१-०४-२००८ पासून वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या तारखेपर्यंत)

श्री. पी. अब्राहम

अध्यक्ष

(२९-०७-०५ पासून)

व्यवस्थापकीय संचालक

श्री. अजय मेहता (०२-०२-०९ पर्यंत)

संचालक (वित्त)

श्री. सुब्रत रथो (०२-०२-०९ पासून)

संचालक (संचलन)

श्री. जी.जे. गिरासे (०१-०६-०७ पासून)

संचालक (प्रकल्प)

श्री. व्ही.टी. बापट (२६-११-०७ पर्यंत)

श्री. एम.आर. शेलार (२७-११-०७ पासून १३-०३-०९ पर्यंत)

श्री. सी.एस. थोटवे (३१-०८-०९ पासून)

संचालक

श्री. पी.व्ही. पांगे (०१-१२-०८ पासून)

भारताचे नियंत्रक व महालेखापालांचे कंपनी कायदा १९५६ च्या उपविभाग ६१९ (४) च्या अंतर्गत महाराष्ट्र राज्य विज निर्मिती कंपनी मर्यादित, मुंबई यांचे वर्ष अखेर ३१ मार्च २००९ चे लेख्यांबद्दल भाष्य.

महाराष्ट्र राज्य विज निर्मिती कंपनी मर्यादित, मुंबई यांचे वर्ष अखेर ३१ मार्च २००९ चे वित्तीय पूरक पत्र हे कंपनी कायदा, १९५६ च्या वित्तीय चौकटीच्या अहवालाप्रमाणे तयार करण्यात यावा ही कंपनी व्यवस्थापनाची जबाबदारी आहे. भारताचे नियंत्रक व महालेखापालांद्वारे उपविभाग ६१९ (२) च्या अंतर्गत नेमणूक करण्यात आलेले सांविधिक लेखापरिक्षकांची जबाबदारी कंपनी कायदा १९५६ च्या उपविभाग २२७ अंतर्गत वित्तीय पूरकपत्रावर मत प्रदर्शित करण्यापूर्ति असते. ही पूरकपत्रे भारताचे सनदी लेखा संस्थाच्या लेखापरिक्षण आणि विमायोजन मानकाच्या अंतर्गत स्वतंत्रपणे अंकेक्षित करण्यात आली असावी असे सांविधिक लेखापरिक्षक तपासून घेतात.

असे ठराव देण्यात येते की, सांविधिक लेखापरिक्षकांच्या दि. २५ नोव्हेंबर २००९ च्या लेखापरिक्षण पत्रक अनुसार सांविधिक लेखापरिक्षकांनी याचा तपास केलेला आहे.

मी, भारताचे नियंत्रक व महालेखापालच्या वतीने कंपनीकायदा १९५६ च्या उपविभाग ६१९ (३) (बी) अनुसार महाराष्ट्र राज्य वीजनिर्मिती कंपनी मर्यादित, मुंबई चे वर्ष अखेर ३१ मार्च २००९ चे वित्तीय परिपत्रक पूरक लेखापरिक्षित करून घेतले आहे. सांविधिक लेखापरिक्षकांच्या कार्यकारी कागदांमध्ये शिरकाव न करता हे पूरक लेखापरिक्षण स्वतंत्रपणे करण्यात आले आहे आणि हे, सांविधिक लेखापरिक्षक आणि कंपनी व्यवस्थापन व काही निवडक लेखांकन पत्रकांच्या प्राथमिक तपासणी पूर्वे मर्यादित आहे.

माझ्या पुरक लेखा तपासणीच्या अनुषंगाने मी कंपनीकायदा १९५६ च्या उपविभाग ६१९ (४) च्या अंतर्गत खालील काही महत्त्वपूर्ण बाबीं ठळकपणे निर्दर्शनास आणू इच्छितो, जे मला लक्षात आले आणि जे माझ्या मते वित्तिथ पूरकपत्र व लेखा पत्रकाला व्यवस्थितपणे समजण्यासाठी गरजेचे आहे.

अ) नफा / फायदेशीरपणा यावर टिप्पणी

नफा व तोटा उत्पन्न पत्रक

वीज विक्रीपासून मिळालेला महसूल रु. १३४६.९०

- वीज विक्री महसूलात वीज विक्रीतून येणारे वादग्रस्त रु. ३२.२४ कोटी दाखवले आहेत ज्यात महाराष्ट्र वीज वितरण कंपनी मर्यादित ला केलेली देयके धरली असून त्याबाबत समेट चर्चा सुरु आहे. त्यांचे पैसे दिले नाहीत अशा वादग्रस्त देयकाचे येणे हिशेबात धरणे गैर आहे. म्हणून फायदा रु. ३२.२४ कोटीने अधिक दाखवला आहे.

खर्च

निर्मिती, व्यवस्थापन आणि इतर खर्च रु. ८७४.९३ कोटी

२. यांचे वर्णन असे करता येईल,

- अ) २४ क्लीसीडी बॅटरी सेट बदलण्यासाठी लागलेली किंमत रु. २.०३ कोटी जी भांडवली खर्च दर्शविला असून तिचे स्वरूप महसूलीचे आहे. (खापरखेडा औ.वि.कें)
- ब) खापरखेडा औ.वि.कें येथील संच १ आणि २ येथील सर्विस कंट्रोल व्हॉल बदलण्याची किंमत रु. १.३९ कोटी इतकी असून ती भांडवली खर्च म्हणून गणण्यात आली आणि तिचे भांडवलीकरण करण्यात आले जरी या निर्वाह खर्च महसूलीचे आहे. या सर्वांचा परिणाम मालमत्ता व नफा रु. ३.४२ कोटी असा वाढवून दाखवण्यात आला आहे.

इंधनाचे मोल रु. ७१५६.२५ कोटी

३. याचे वर्णन असे करता येईल.

- अ) ओएन्जीसी ला देणे असल्यास रु.०.७९ कोटीच्या किंमतीतील फरकासाठी तरतूद नसल्यामुळे. (वा. औ.वि.कें)
- ब) परळी येथील औष्णिक वीज केंद्राकडून दक्षिण मध्य रेल्वेला कोळसा वाहतुकी बदल ३१.०३.२००९ पर्यंत देणे असलेले रु.८.८१ कोटीचा समावेश न केल्यामुळे.

वरील बाबींमुळे चालू देये व तरतुदी कमी झाल्या असून रु.९ कोटींचा नफा झाल्याचे दिसत आहे.

ब) वित्तीय स्थितीबदल शेरा

चालू मालमत्ता, कर्जे आणि आगाऊ (अनुसूची ६)

किरकोळ रु. ८२५.४३ कोटी राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

- ४ अ) वर दिलेली रक्कम रु. ४८.८४ कोटीने अधिक असून जी ३०.३.२००९ रोजीपर्यंत चंद्रपुर औ.वि.कें मध्ये पडून असलेल्या सुदृश्या भागांची भांडवल किंमत असून कंपनीच्या धोरणानुसार तिचे भांडवलीकरण व्हायला हवे. यामुळेस्थावर मालमत्ता मध्ये कमतरता जाणवते. याचा परिणाम म्हणजे घसाऱ्याचे भांडवलीकरण, नफा आणि स्थावर मालमत्ता यासंबंधी संपूर्ण माहिती खात्रीलायकरीत्या देता येत नाही. (चंद्रपुर औ.वि.कें.)
- ब) बाष्य चक्र जनित्र देखभाल विभागाची अंतिम शिल्लके मधील रु. ३.११ कोटीची कमतरता दिसते आहे. (खापरखेडा औ.वि.कें.) याचा परिणाम म्हणजे संबंधित नफा हा कमी दिसतो आहे.
- क) चौकशी अंती असे आढळून आले की, प्रत्यक्ष पाहणीनंतर रु. ६.०५ कोटी मूल्य असलेली अतिरिक्त साधन सामग्रीचा (ज्यात खापरखेडा औ.वि.कें. येथील रु. ५.२९ कोटीचा त्याज्य कोळशयाच्या व चंद्रपुर औ.वि.कें मधील रु. ०.७६ कोटीचा किरकोळ वस्तूचा समावेश आहे) लेख्यांमध्ये समावेश केलेला नाही. कमी असलेल्या अथवा अतिरिक्त साठ्याची व्यवस्था लावण्याची प्रक्रिया हिशोबांच्या सूचीमध्ये स्पष्टपणे नमूद केली गेलेली नाही.

कर्जे आणि आगाऊ रकमा रु.५८.४९ कोटी

५. वरील आगाऊ रक्कमांमध्ये मेळ न झालेल्या, ३ वर्षांपासून प्रलंबित असलेल्या रु. ८.४४ कोटींचा समावेश आहे.

क) हिशेब तपासनीसांच्या अहवालावर शेरा

हिशेब क्र.१ (म) ची अनुसूची १५ चा भाडेपट्टा वित्तीय उप-परिच्छेद एक ज्यात म्हटले आहे जी मालमत्ता (महाराष्ट्र वीज सुधारीत हस्तांतरण योजना) २००५ (हस्तांतरण योजना) अन्वये भाडेपट्टीवर आर्थिक निधी सहाय्याने मिळविली जाते. त्या मालमत्तेच्या भाडेपट्टीची रक्कम जेव्हा देय असेल तशी नफा-तोटा पत्रकावर दाखविली जाते.

संविधिक हिशेबनीसांची वित्तीय भाडेपट्टा हा कृतीप्रणव (ऑपरेटींग) भाडेपट्टा म्हणून ग्राह्य धरून, त्याचे विस्तृत वर्णन तसेच वित्तीय भाडेपट्ट्यांच्या संदर्भातील तरतुदींना न अनुसरता व त्याच्या वित्तीय नोंदीत होणारा परिणाम गुणदर्शक तसेच परिणामदर्शक दाखवलेले नाही.

ठिकाण : मुंबई

महानियंत्रक आणि महालेखा परिक्षक यांच्या वतीने

दिनांक :

महानिर्मिती
महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित
मुख्य महालेखा परिक्षक

वित्तीय वर्ष २००९-१० साठी हिशेब मांडणीवर सरकारी हिशेब तपासनीसांचे शेरे व महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित चे खुलासे

अ. क्र.	सरकारी हिशेबनीसांचा शेरा	कंपनीचा खुलासा	संविधिक शेरा	
अ)	नफा दायकतेबद्दल भाष्य			
	नफा व तोटा हिशेब (उत्पन्न)			
१.	वीज विक्री महसूल रु. ९३४६.९० कोटी या महसूलात वीज विक्रीतून येणारे वादग्रस्त रु. ३२.२४ कोटी दाखवले आहेत ज्यात महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी म. ला केलेली देयके धरली असून त्याबाबत समेट चर्चा सुरु आहे. त्याचे पैसे दिले नाहीत अशा वादग्रस्त देयकाचे येणे हिशेबात धरणे गैर आहे. म्हणून फायदा रु. ३२.२४ कोटीने अधिक दाखवला आहे.	रु. ३२.२४ कोटीचा फरक हा मुख्यत्वे जल्ण तडजोड खर्च बिलांमुळे असून त्याबाबत महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी मर्यादित बरोबर समेट चर्चा सुरु आहे. या फरकाची नोंद (असल्यास) समेट चर्चेनंतर दाखवली जाईल	आम्ही व्यवस्थापनाच्या उत्तराशी सहमत आहेत.	
ब)	खर्च			
२.	निर्मिती व्यवस्थापन आणि इतर खर्च रु. ८७४.९३ कोटी याचे सौम्यपणे असे वर्णन करता येईल			
	अ)	२४ व्हीडीसी बॅटरी सेट बदलण्यासाठी लागलेली किंमत रु. २.०३ कोटी जी भांडवली खर्च असून जरी तिचे स्वरूप महसूलीचे आहे. (खापरखेडा औ.वि.कॅ.)	या बाबीमध्ये नव्या बॅटरींची कंपनीचे भांडवलीकरण व्हायला हवे आणि जुन्या बॅटरींच्या किंमती मालमत्तेतून वजा करायला हव्यात. या संदर्भातील नोंदी दैनिक पावती क्र. ११६ दि. ३१/३/२०१० नुसार मालमत्तेमधून जुन्या बॅटरी बाद करून महसूल खर्चातून ती किंमत घालवली आहे	आम्ही व्यवस्थापनाच्या उत्तराशी सहमत आहेत.

	b)	<p>खापरखेडा औ.वि.कॅ. येथील संच १ आणि २ येथील उपयोग नियंत्रण पडदा बदलण्याची किंमत रु. १.३९ कोटी इतकी असून ती भांडवली खर्च म्हणून गणण्यात आली आणि तिचे भांडवलीकरण करण्यात आले जरी या निवाह खर्च महसूलीचे आहे. या सर्वांचा परिणाम मालमत्ता व नफा रु. ३.४२ कोटी आहे असा वाढवून दाखवण्यामध्ये झाला आहे.</p> <p>इंधनाचे मोल रु. ७१५६.२५ कोटी</p>	<p>या बाबतीत कंट्रोल व्हाल्व खर्च जिचे भांडवलीकरण केलेली मागे घेण्यात आले असून दैनिक पावती क्रं. २३५ दि. ३१/३/२०१० नुसार रक्कम महसूल खर्चात दाखवली आहे.</p>	<p>आम्ही व्यवस्थापनाच्या उत्तराशी सहमत आहोत.</p>
३.	याचे सौम्यपणे असे वर्णन करता येर्इल.			
	अ)	<p>ओएन्जीसी ला देणे असलेल्या रु. ०.७९ कोटीच्या किंमतीतील फरकासाठी तरतूद नसल्यामुळे</p>	<p>वित्तीय वर्ष २००९-१० मध्ये जानेवारी २०१० च्या दैनिक पावती १८ प्रमाणे नोंदीत योग्य त्या दुरुस्त्या करण्यात आल्या.</p>	<p>आम्ही व्यवस्थापनाच्या उत्तराशी सहमत आहोत.</p>
	b)	<p>परळी औषिणिक वीज केंद्राकडून दक्षिण मध्य रेल्वेला कोळसा वाहतुकी बदल ३१.०३.२००९ रोजीपर्यंत देणे असलेले रु. ८.२१ कोटी चा समावेश न केल्यामुळे वरील बाबींचे चालू देये व तरतुदी कमी झाल्या असून रु. ९ कोटींचा नफा झाल्याचे दिसत आहे.</p>	<p>वित्तीय वर्ष २००९-१० मध्ये आवश्यक त्या नोंदीची व्यवस्था करण्यात येर्इल.</p>	<p>आम्ही व्यवस्थापनाच्या उत्तराशी सहमत आहोत.</p>
४.	वित्तीय स्थितीबद्दल शेरा चालू मालमत्ता, कर्जे आणि आगाऊ रकमा (अनुसूची ७) किरकोळ वस्तुंची सविस्तर यादी रु. ८२५.४३ कोटी			

४.	अ)	<p>वर दिलेली रक्कम रु. ४८.८४ कोटी ने अधिक असून जी ३०/३/२००९ रोजीपर्यंत चंद्रपुर औ.वि.कें. मध्ये पद्धून असलेल्या सुदृश्या भागांची भांडवल किंमत असून कंपनीच्या धोरणानुसार तिचे भांडवलीकरण व्हायला हवे. यामुळे स्थावर मालमत्ता मध्ये कमतरता जाणवते. याचा परिणाम म्हणजे घसाऱ्याचे भांडवलीकरण, नफा आणि स्थावर मालमत्ता यासंबंधी संपूर्ण माहिती खात्रीलायकरित्या देता येत नाही (चंद्रपुर औ.वि.कें.)</p>	<p>संचानुसार आणि मालमत्तेनुसार सुट्ट्या भांडवली भागांचे घसारामुळ्यांचे हिशेब करण्याचे काम चालू आहे आणि यासंदर्भातील आवश्यक त्या हिशेबांच्या नोंदी वित्तीय वर्ष २००९-१० मध्ये मंजूर केल्या जातील.</p>	<p>आम्ही व्यवस्थापनाच्या मतांशी सहमत असून ते लेखा अहवाल परिच्छेद क्रं. ४ (iv) मध्ये मान्य केले आहे.</p>
	ब)	<p>बी.एम् खंडाच्या अखेरचे भांडवल मधील रु. ३.११ कोटीची कमतरता दिसते आहे. (कोराडी औ.वि.कें.) याचा परिणाम म्हणजे संबंधित नफा हा कमी दिसतो आहे.</p>	<p>दैनिक पावती क्रं. ३५ दि. ३१/१/२०१० नुसार आवश्यक त्या दुरुस्त्या केल्या आहेत.</p>	<p>बी.एम् खंड मधील प्रत्यक्ष किरकोळ वस्तूंची किंमत रु. ५.८७ कोटी असल्याचे आम्हांला सांगण्यात आले ज्यावर आम्ही विश्वास ठेवला.</p>
	क)	<p>चौकशी अंती असे आढळून आले की, प्रत्यक्ष पाहणीनंतर रु. ६.०५ कोटीची मूल्य असलेली वस्तूंची सविस्तर यादी (ज्यात कोराडी औ.वि.कें.) येथील रु. ५.२९ कोटीचा आणि ०.७६ कोटी चंद्रपुर औ.वि.कें. त्यात कोळशाच्या किरकोळ वस्तूंचा समावेश आहे) आहेत. कमी असलेल्या अथवा अतिरिक्त साठ्याशी व्यवस्था लावण्याची प्रक्रिया हिशेबांच्या सूचीमध्ये स्पष्टपणे नमूद केली गेलेली नाही.</p>	<p>छाननीनंतर असे मत व्यक्त करण्यात आले की दैनिक पावती क्रं. ३४ दि. ३१/०१/२०१० नुसार रु. ५.२९ कोटी ऐवजी रु. २.८५ कोटीची रक्कम हिशेबात ग्राह्य धरली जावी.</p> <p>प्रत्यक्ष पाहणीनंतर आढळलेल्या रु. ०.७६ कोटीच्या अतिरिक्त सामग्रीबाबत निर्णय घेण्यासाठी सक्षम अधिकाऱ्यांना प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे. संबंधित अधिकाऱ्यांच्या संमतीनंतर आवश्यक त्या हिशेबाच्या नोंदी केल्या जातील.</p>	<p>आम्हांला दिलेल्या माहितीनुसार त्या मुद्याची चौकशी सुरु असून समेटानंतर पुस्तकात नमूद केलेला साठा व प्रत्यक्ष साठा यांच्यात काही फरक असला तर तो २००९-१० च्या हिशेबात ग्राह्य धरला जाईल.</p> <p>आम्ही व्यवस्थापनाच्या उत्तराशी सहमत आहोत.</p>

५.	कर्जे आणि आगाऊ रक्कमा: रु. ५८.४९ कोटी		
	<p>वरील शीर्षकात समाविष्ट बसणारी रु. ८.४४ कोटी ही रक्कम पुरवठा दारांना केलेली वादग्रस्त आगाऊ रक्कम असून तीन वर्षांहून अधिक काळापासून ती प्रलंबित आहे. (चंद्रपुर औ.वि.के.)</p>	<p>रु. ८.४४ कोटीची बुडीत आगाऊ रक्कम नाही. त्याच्या बदल्यात पुरवठादारांकडून काही माल मिळालेला आहे व दायित्व निर्मिती केल्या गेल्यात. वर नमूद केलेल्या आगाऊ रक्कमांच्या बदल्यात 'भेल' कडून माल अजून यायचा आहे. कारण अजून निर्मिती प्रक्रिया सुरु आहे. त्याचप्रमाणे जुन्या संग्रह प्राप्ती माहितीपत्रक काढुन टाकण्याची प्रक्रिया सुरु असून आतापर्यंतची रु. २.९६ कोटीची आगाऊ रक्कम जाने २०१० पर्यंतच्या वित्तीय वर्ष २००९-१० च्या हिशेब पुस्तकात समायोजित केली गेली आहे.</p>	आम्ही व्यवस्थापनाच्या उत्तराशी सहमत आहोत.
६.	हिशेब तपासनीसांच्या अहवालावर शेरा		
	<p>बाब क्रं. १ (म) ची अनुसूची १५ चा भाडेपट्टा वित्तीय उपपरिच्छेद १ ज्यात म्हटले आहे 'जी मालमत्ता भाडेपट्टीवर आर्थिक निधी सहाय्याने मिळवली जाते (महाराष्ट्र वीज सुधारित हस्तांतरण योजना) त्या भाडेपट्टीच्या भाड्याची रक्कम जेव्हा मिळेल तशी नफा-तोटा पत्रकावर दाखविली जाते.</p> <p>संविधिक हिशेबनीसांची वित्तीय भाडेपट्टा हा कृतीप्रणव (ऑपरेटींग) भाडेपट्टा म्हणून ग्राह्य धरून, त्याचे विस्तृत वर्णन तसेच वित्तीय भाडेपट्ट्यांच्या संदर्भातील तरतुदीना न अनुसरता व त्याच्या वित्तीय नोंदीत होणारा परिणाम गुणदर्शक तसेच परिणामदर्शक दाखवलेला नाही.</p>	<p>महाराष्ट्र राज्य वीज मंडळाच्या कारकिर्दीत खापरखेडा वीज केंद्रात स्टेट बँक ऑफ इंडियाच्या भाडेपट्टा तत्वानुसार राख हाताळणी संच उभारण्यात आला. त्यावेळी ही मालमत्ता म.रा.वी.म. च्या पुस्तकात नोंदली गेली नाही. म.रा.वी.म. नंतर खापरखेडा औ.वि.के.चा एक भाग असलेला हा यंत्रसंच म.रा.वी.नि.कं.म. कडे आला. त्यामुळे म.रा.वि.नि.कं.म. स्टेट बँक ऑफ इंडियाला भाडेपट्टी देत आहे. ज्यामुळे ही मालमत्ता निर्मिती केलेली नाही. आणि हस्तांतरण जरी आर्थिक भाडेपट्ट्याच्या स्वरूपात असली तरीही भाडेपट्टा आकारणी नफा तोट्यात असल्यामुळे ते कृतीप्रणव (ऑपरेटींग) भाडेपट्टा म्हणून ग्राह्य धरण्यात यावं. त्याचप्रमाणे मालमत्तेचे योग्य मूल्य आकारण्यात यावे असं नाही. अशा प्रकारच्या भाडेपट्ट्याची हाताळणी कशी केली आहे याचे वर्णन हिशेबाच्या नोंदीमध्ये करण्यात आले आहे</p>	आम्ही व्यवस्थापनाच्या उत्तराशी सहमत आहोत.

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी, मर्यादितचे सभासद, यांना सादर केलेला लेखा परिक्षकांचा अहवाल.

- १) सोबतचा महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित यांचा ताळेबंद हिशेब तक्ता ३१ मार्च, २००९ पर्यंतच्या कालावधिचा आहे व नफा नुकसानीचा हिशेब तक्ता, जो त्याच तारखेला संपणाऱ्या वर्ष अखेरीचा आहे. तसेच रोकड प्रवाह तक्ता त्यावर उल्लेखिलेल्या वर्ष अखेरीसाठी आहे. ही सर्व कागदपत्रे व लेख आम्ही तपासले आहेत. आर्थिक व्यवहारासंबंधी ही हिशेब मांडणीची जबाबदारी पूर्णतः कंपनी व्यवस्थापनाची असून, आमची जबाबदारी त्यावर मत प्रदर्शन करण्यापुरती आहे. त्या मतप्रदर्शनास आमची तपासणी (ऑडिट) हा मुख्य आधार आहे.
- २) भारतात सर्वसाधारणत: मान्यताप्राप्त अशा दर्जानुसार हे लेखापरिक्षण केलेले आहे. त्या मान्यताप्राप्त दर्जानुसार आम्ही आमचे लेखापरिक्षण हे पुरेशी, खात्रीलायक आर्थिक व्यवहारासंबंधी माहिती, तपशील मिळवून, तो तपशील कुठल्याही प्रकारचा संशयास्पद व्यवहार दाखवित नाही हे तपासतो. हे सर्व प्रकारचे आर्थिक तक्ते तयार करणे ही सर्वोत्तोपरी आस्थापन (कंपनी) व्यवस्थापनाची जबाबदारी असते. लेखा परिक्षणातंगत नमुन्यादाखल तक्त्यात दाखविलेले काही खर्च इत्यादिंची सत्यता पडताळून पाहणे, त्याचप्रमाणे लेखा परिक्षणातंगत लेखा तक्ते उभारणीत वापरलेली पद्धती ही मान्यताप्राप्त अशीच असल्याची खात्री करून घ्यायची असते. त्याचप्रमाणे व्यवस्थापनाने एकंदरीतपणे आपले लेखा तक्ते सुयोग्य पद्धतीत सादर केले आहेत ना? हे पण तपासायचे असते. आमचा असा विश्वास आहे की, आमचे लेखा परिक्षण आम्ही दिलेल्या मतांसाठी पुरेसे व सुयोग्यपणे आधारभूत आहे.
- ३) अ) कंपनी कायदा (लेखा परिक्षण अहवाल) २००३ यातील हुक्मान्वये, तसेच (कंपनी कायदा लेखा परिक्षण अहवाल), (सुधारित हुक्म २००४) जे भारताच्या केंद्र सरकारने प्रकाशित केले त्याच्या उपखंड ४ (अ) मूळ कलम २२७ कंपनी कायदा १९५६, च्या हुक्मातील परिच्छेद ४ व ५ यात सांगितलेले संबंधित विषयाचे तक्ते सोबत जोडत आहेत.
- ब) कंपनी कायदा १९५६, यांच्या उपनिर्देशांतर्गत खंड ६१९(३)(अ) व महालेखापाल (व्यावसायिक लेखा परिक्षण महाराष्ट्र) यांच्या ७ जुलै, २००९ चे पत्र क्र. ए.जी/सी ए/सी ए डब्ल्यू-I / एफ - ३८१३ यांच्या संमती नुसार आम्ही हिशेब टीपातील टीप क्र. २५, जी पूर्वोक्त उप निर्देशनानुसार माहिती उघड करते, त्याच्या उपलब्धतेप्रमाणे संदर्भ घेतला आहे.
- ४) वर उल्लेखिलेल्या पुरवणीमधील आमची टिप्पणी व्यतिरिक्त आम्ही असे नमुद करीत आहेत की:
  - (१) आमच्या लेखा परिक्षण प्रक्रियेच्या पूर्तेसाठी आम्ही सर्व प्रकारचे खुलासे, शंकानिरसन, कंपनी व्यवस्थापनाकडून मिळवलेली आहेत.
  - (२) आमच्या पाहणी परिक्षेत आढळून आल्याप्रमाणे आम्ही असे नमूद करतो की कंपनी कायदानुसार हिशेबाच्या सुयोग्य पद्धतीची पुस्तके/दप्तर इत्यादी या कंपनी व्यवस्थापनाने तयार करून ठेवली आहेत.

- (३) ताळेबंद पत्रक, महसूल जमा व व्यय यांचे पत्रक तसेच रोकड प्रवाह पत्रक जी या लेखा परिक्षणासाठी आमचे समोर आली ती या लेखा दफ्तरांशी मिळती जुळती आहेत असे दिसून आले आहे.
- (४) आमच्या मते या अहवालातील ताळेबंद पत्रक, नफा-तोटा हिशेब आणि रोकड प्रवाह पत्रक ही १९५६ च्या आस्थापन कायदा खंड २११ च्या उपखंड (३सी) च्या लेखा दर्जाच्या संदर्भात स्विकार संमत आहेत. परंतु यादीत समाविष्ट केलेल्या लेखा धोरण क्र. १(एफ) मधील यंत्रणा भागच्या धोरणाला भांडवलिकृत करून त्यांच्या किंमतीचे अवमूल्यन ठरवून, संबंधित उर्वरित जीवनापर्यंत करायला हवे होते, मात्र कंपनीने या धोरणाला स्वीकारले नाही आणि पुढे ही किंमत अवमूल्यन स्थायी मालमत्ता यांच्या लेखा मानक ६ आणि लेखा मानक १० यानुसार अनुसरले नाही. अशा शिल्लक यंत्रणाच्या रकमेबद्दल कंपनीमध्ये खात्रीलायक माहिती नाही.
- (५) सरकारी अधिसूचना क्रं. जी.एस.आर. (८२९/(ई) दिनांक २१/१०/२००३ मधील सूचनेनुसार सरकारी आस्थापने यांना कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम २७४ १(जी) यातील कलमातून सूट देण्यात आली आहे.
- (६) अनुसूची १५ मधील हिशेब तक्त्यावरील टीपेमधील टीप क्रं. २३ मध्ये पारस संच क्रमांक ३ आणि परळी संच क्र.६ मधील वीज विक्रीतून झालेल्या उत्पन्नाकडे लक्ष वेधण्यात आले आहे.
- (७) अ) दिनांक ६ जून २००५ या काळापर्यंत कंपनीची “स्थायी मालमत्ता” व “उत्तरदायित्वे (अँसेटस व लायबिलिटीज्)” ही महाराष्ट्र वीज सुधारणा स्थानांतरण योजना २००५ च्या अंतर्गत निवेदन केल्यानुसार आहेत. आम्हाला सूचित केल्याप्रमाणे या सर्व शिल्लकी रकमा (बॅलन्सेस) महाराष्ट्र राज्य वीज मंडळ सुत्रधारी कंपनीने स्वतः अखत्यारीत धरलेल्या आहेत. या शिवाय पुढे असेही निवेदित करण्यात आले आहे की, अंतिम स्थानांतरण योजना (फायनल ट्रान्सफर स्कीम) ही महाराष्ट्र सरकार कडून अद्यपि जारी केली गेलेली नाही. यास्तव कंपनीच्या ताळेबंद पत्रकात यासंबंधीची शिल्लकी रकमेची नोंद झालेली नाही. यात भविष्यकालीन होणारे बदल (जर काही झाले तर) हे कंपनीच्या आर्थिक पत्रकावर भरीव परिणाम करणारे ठरू शकतील. कंपनी हस्तांसंबंधी अनुसूची १५ टिप्पणी क्रमांक २ याकडे आम्ही लक्ष वेधीत आहेत. ही टिप्पणी कंपनी स्थानांतरण प्रक्रियेच्या मागील वर्षामधील कर्जदायित्व संबंधी असून त्यात चढणाऱ्या व्याजाचा अंतर्भाव आहे. सुत्रधार कंपनी (म.रा.वि.मं.) ने मान्यता दिल्यानुसार वरील सुधारित स्थानांतरण योजने अंतर्गत अशी ही बाब आहे.
- ब) किरकोळ येणी (देणेकरी), किरकोळ देणी (घेणेकरी), कर्जे आणि आगाऊ रक्कमा व इतर येणाऱ्या सर्वांची शिल्लक व इतर देय / श्रेय, शिल्लक रकमा, सुत्रधारी कंपनीच्या धरून व सुत्रधार कंपनीच्या इतर सहाय्यक कंपन्या यांच्याही देय / श्रेय, शिल्लक रकमा या सर्व ताडू जुळविणे बाकी आहे या जुळवणीचा परिणाम म्हणून नफा / नुकसान तक्त्यात काय बदल घडू शकेल हे सांगता येत नाही.

आमच्या उपरोक्त परिच्छेद ४(४) आणि ४(७) या परिच्छेदातील टिप्पणी प्रमाणे व आमच्या मतानुसार, आमच्याकडे उपलब्ध सुयोग्य माहितीनुसार आणि आम्हाला कंपनीकडून मिळालेल्या खुलाशाप्रमाणे वरील हिशेब (तक्ते) त्यावरील टिपा सहीत वाचले असता कंपनीकायदा १९५६, अनुसार आवश्यक माहिती देणारे ठरतात व ज्यापद्धतीने मांडणी आवश्यक आहे तशी ती झालेली आहे. या मांडणीवरून कंपनीच्या आर्थिक व्यवहाराचे खरेखुरे चित्र भारतात सर्वत्र स्विकृत केलेल्या मान्यता प्राप्त पद्धतीनुसार झाले आहे व त्यात खालील मांडणी समाविष्ट आहे.

- अ) ताळेबंद तक्त्यात कंपनीच्या ३१ मार्च २००९ पर्यंतच्या व्यवहाराचे चित्रण प्रतीत होते.
- ब) नफा नुकसान तक्त्यामध्ये या तारखेला संपलेल्या वर्षात झालेला नफा आणि
- क) रोकड प्रवाह तक्त्यानुसार या तारखेला संपलेल्या वर्ष अखेरीस असलेली स्थिती दाखवतात.

मेसर्स फोर्ड, न्होडस, पार्कस्
आणि कंपनीकरिता
सनदी लेखापरिक्षक
सही /-

एस.बी.प्रभू
भागीदार
एम. क्रं. ३५२९६
सं. क्रं.

मेसर्स पी. जी. भागवत
कंपनीकरिता
सनदी लेखापरिक्षक
सही /-

एस.एस. आठवले
भागीदार
एम. क्रं. ८३३७४
सं. क्रं.

मेसर्स पी.जी. जोशी
आणि कंपनीकरिता
सनदी लेखापरिक्षक
सही /-

सुधीर पी. तिडके
भागीदार
एम. क्रं. ०३९३६२
सं. क्रं.

महानिर्मिती

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

ठिकाण: मुंबई
दिनांक: २५ नोव्हें, २००९

आमच्या समतारखेच्या अहवालामधील परिच्छेद ३ मध्ये उल्लेख केलेले पूरक पत्रक (अँनेकचर)

- (१) अ) स्थावर मालमत्ता, त्या मालमत्तेचा परिमाण व नोंदणी इत्यादींचा तपशील कंपनीच्या पुस्तकात सापडत नाही. म्हणजे मालमत्तेची जागा/ठिकाण व त्याची जोडणी वगैरेची नोंद नाही. त्या मालमत्तेची इतर स्थावर संपत्तीशी संबंध वगैरेची नोंद कंपनी पुस्तकात सापडत नाही. स्थावर मालमत्तेची किंमत ही स्थावर मालमत्ता दप्तर मध्ये नोंदलेल्या रकमांशी व ताळेबंद पत्रकात दाखवलेली स्थावर मालमत्ता किंमत यांच्याशी जुळत नाही.
- ब) आम्हाला देण्यात आलेल्या माहितीनुसार दर ३ वर्षांनी कंपनी आपल्या स्थावर मालमत्तेची प्रत्यक्ष पडताळणी करते. कंपनीचा व्याप व उद्योगाचे स्वरूप पाहता हे आमच्या मते योग्य आहे. आर्थिक वर्ष २००६-२००७ मध्ये कंपनीने अशी प्रत्यक्ष पडताळणी केल्याची नोंद आहे आणि ही नोंद स्थावर मालमत्ता दप्तर मध्ये असलेल्या नोंदीशी मिळती जुळती नाही.
- क) आमच्या तपासणी अंतर्गत येणाऱ्या कालखंडात कंपनीने कुठलीही मोठी स्थावर मालमत्ता विक्री व्यवहार केलेली नाही.
- २) अ) व्यवस्थापन त्यांच्या वस्तू सामान, मालमत्ता इत्यादींची ठराविक व योग्य कालांतराने प्रत्यक्षपणे पडताळणी करते असे दिसते.
- ब) आमच्या मते व आंम्हाला मिळालेल्या माहितीनुसार व खुलाशाप्रमाणे कंपनीच्या भांडाराची प्रत्यक्ष पडताळणी तपासणी ही व्यवस्थापनाकडून योग्य प्रकारे केली जाते. विशेषत: या कंपनीचा व्याप व उद्योगाचे स्वरूप पाहता ही पद्धत योग्य आहे.
- महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित
- क) भांडाराच्या साठ्यांच्या याद्यांची पाहणी आणि तपासणी संबंधीचे अहवाल तपासल्यानंतर आमचे असे मत आहे की कंपनी त्या सगळ्याची योग्य प्रकारे नोंद इत्यादी ठेवते आहे. त्यात कुठलीही तफावत (केवळ कोळसा वापर माहिती सोडून) आंम्हाला आढळली नाही. कोळसा वापरा संबंधी काही तफावत योग्य प्रकारे हिशेबात समायोजित केल्या आहेत. व्यवस्थापन प्रत्येक वर्षी ३० सप्टेंबरला ही पडताळणी करते जी ताळेबंद पत्रक संपर्णाच्या दिवशी होत नाही. त्यामुळे ताळेबंद पत्रकाच्या भांडाराची प्रत्यक्ष पडताळणी दिवशीची प्रत्यक्ष मालसूची व संग्रह नोंद वही यामध्ये काही तफावत असल्यास त्याबद्दल खात्रीलायकपणे सांगता येत नाही.
- ३) अ) आम्हांला मिळालेली माहिती व खुलासे याच्या आधारे १९५६ च्या कंपनी कायदा कलम ३०१ नुसार, या कंपनीने कुठल्याही व्यापारी संस्थेला कर्जाऊ रक्कम दिलेली नाही.
- ब) त्याचप्रमाणे या कंपनीने इतर कंपनीकडून, संस्थेकडून किंवा इतरांकडून ज्याचे विवरण कंपनी कायदा १९५६, कलम ३०१ मध्ये दिले आहे, कुठल्याही प्रकारचा प्रतिभूत किंवा अप्रतिभूत कर्ज, अग्रीम रक्कमा घेतल्या नाहीत.

- ४) आम्ही मिळवलेली माहिती व खुलासे यानुसार आणि या कंपनीचा व्याप्त व प्रकार इत्यादी लक्षात घेता कंपनी व्यवस्थापनाने (भांडारमाल इत्यादीची खरेदी किंवा स्थावर मिळकत, माल विक्री व सेवा देणे) याकरिता अंतर्गत नियंत्रण योग्य प्रकारे प्रस्थापित केले आहे.

याव्यतिरिक्त असे निर्दर्शनास आले की, चालु मत्ता व दायित्वाची जुळवणी आणि सधासदानुसार व काळानुसार यादी ठेवण्यात अंतर्गत नियंत्रण दुबळे दिसते.

- ५) आमच्या मते व मिळालेल्या माहितीनुसार, कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम ३०१ च्या दफ्तरनुसार, जो व्यवहार कंपनीने नोंद केला पाहिजे, तसा कोणताही व्यवहार कंपनीने केलेला नाही.
- ६) कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम ५८ (अ), ५८ (अअ) व कंपनी (स्वीकृत ठेवी) नियम १९७५ मध्ये दाखवलेल्या नियमानुसार या कंपनीने कुठलेही ठेवी जनतेकडून स्वीकारली नाही. आम्हाला देण्यात आलेल्या माहितीनुसार कंपनीविरोधात कोणतीही सुचना (ऑर्डर) कंपनीकायदा मंडळ, राष्ट्रीय आस्थापना कंपनी कायदा न्यायालय, रिझर्व बँक ऑफ इंडिया किंवा अन्य कोणत्याही इतर न्यायालयाकडून जारी करण्यात आलेली नाही.
- ७) आमच्या मते व मिळालेल्या माहिती आणि खुलाशानुसार कंपनीमध्ये प्रचलित असलेली अंतर्गत हिशेब तपासणी पध्दत ही कंपनीच्या व्यवसायाच्या व्याप्त आणि स्वरूप यांच्या प्रमाणात अपुरी आहे आणि अत्यंत अपुन्या कर्मचाऱ्यांच्या सहाय्याने चालू आहे, त्यामुळे त्यांच्या तपासणीची व्याप्तीही अपुरी दिसून आली. याशिवाय कंपनीने अंतर्गत हिशेब तपासणीसाठी बाहेरील व्यवसायिक सनदी लेखापाल संस्थेला नेमले असून अंतर्गत हिशेब तपासणी व्यवस्था मजबूत होण्याच्या अपेक्षा आहे.
- ८) कंपनीचे हिशेब तपासणी संबंधीची रजिस्टरे, बुके ही आम्ही पूर्णतः केंद्र सरकारच्या नियमानुसार तपासली आहेत. कंपनी कायदा १९५६, कलम २०९ (आई) (डी) यांचे अंतर्गत येणाऱ्या पद्धतीनुसार आम्ही त्यांची तपासणी करून त्यातील मूल्यासंबंधीच्या नोंदी माहिती करून घेतल्या आहेत. आमच्या मते सर्वसाधारणतः या सर्व नोंदी कायदानुसार योग्य अशाच आहेत. तथापि आम्ही या नोंदीचे विश्लेषण करून त्या तंतोतंत असल्याची खात्री केलेली नाही.
- ९) अ) आम्हाला मिळालेल्या माहितीच्या आधारे असे दिसते की, कंपनी सरकारी तिजोरीत भविष्य निर्वाह निधी, व गुंतवणूकदार शिक्षण कर, संरक्षण निधी, कर्मचारी राज्य विमा योजनेच्या रकमा, आयकर, विक्रीकर, संपत्तीकर, सेवाकर, जकात निधी, सीमाशुल्क, उत्पादनशुल्क कर व इतर सरकारी रकमा योग्य वेळी, योग्य त्या सरकारी अधिकाऱ्यांकडे/तिजोरीत जमा करीत असते.

आम्हाला देण्यात आलेल्या माहिती व खुलाशानुसार, कंपनीच्या ताळेबंद संपल्याचा दिनांकापासुन कंपनीने कोणतेही अपवादग्रस्त आयकर, विक्रीकर, संपत्तीकर, सेवाकर, सीमाशुल्क, उत्पादनशुल्क ६ महिन्या अधिक थकबाकी ठेवलेली नाही.

- ब) कंपनीकडील नोंदीनुसार आयकर/विक्रीकर/सेवाकर/जकातकर संपत्तीकर/उत्पादन शुल्क इत्यांदीच्या भरण्याची थकबाकी ठेवलेली नाही शिवाय अशा कर भरण्याविषयी कुठल्याही देयक रकमा त्याबदलच्या वादाअंतर्गत थकलेल्या नाहीत, केवळ :

कर प्रकार	न भरलेली रक्कम (रु. लक्ष)	वाद कुटून चालू आहे
उत्पादन शुल्क	१८६.६६	केंद्रीय उत्पादन शुल्क आयोग
आयकर २००६-०७	२५,८७५.००	आयुक्त (अपील)

- १०) कंपनीच्या हिशेबात कुठलाही वाढत गेलेला तोटा (ॲक्युमलेटेड लॉस) या वर्ष अखेरीच्या हिशेबात आढळला नाही. कंपनीने कुठलाही रोख तोटा या वर्ष अखेरीला केलेला नाही किंवा येणाऱ्या आर्थिक वर्षाच्या काळासाठी असा तोटा दिसून आला नाही.
- ११) आमच्या हिशेब तपासणीनुसार आणि व्यवस्थापनाकडून आंम्हाला मिळालेल्या माहितीनुसार, आमचे असे मत आहे की कंपनीने कोणत्याही वित्तिय संस्था, बँक व ऋण पत्रधारकांच्या रक्कमा किंवा परतावा थकवलेल्या नाहीत.
- १२) समभाग, ऋणपत्र इत्यादी प्रकार तारण ठेवून आमच्या माहितीप्रमाणे कंपनीने कुणालाही कर्ज, अग्रीम रक्कमा वगैरे दिलेल्या नाहीत.
- १३) कंपनी कुठलाही चिट निधी - परस्पर लाभ निधी, संस्था इत्यादी प्रकारचे व्यवहार करणारी नाही. यास्तव आमच्या मते खंड (xiii) परिच्छेद ४ या उपरनिर्दिष्ट आदेशातील तरतुदी कंपनीला लागू होत नाहीत.
- १४) तसेच आमच्या माहितीनुसार कंपनी कुठलाही समभाग विक्रीव्यवहार, प्रतिभूती पत्र, ऋणपत्र व इतर व्यवहार, कर्जरोखे खरेदी विक्री करीत नाही म्हणून खंड (xiv) परिच्छेद ४ या उपरनिर्दिष्ट आदेशातील तरतुदी कंपनीला लागू होत नाहीत.
- १५) आमच्या माहितीप्रमाणे व मिळालेल्या खुलाशानुसार कंपनीने कोणत्याही, व्यक्ती, संस्था इत्यादींना कुठल्याही कर्ज व्यवहारात (बँका किंवा इतर अर्थव्यवहार संस्था) यांना जामीन / हमी दिलेली नाही.
- १६) आमच्या माहितीप्रमाणे व मिळालेल्या खुलाशानुसार कंपनीने घेतलेली दिर्घकालीन कर्जे ज्या कामासाठी घेतलेली होती त्यासाठीच वापरण्यात आलेली आहेत.
- १७) आमच्या माहितीप्रमाणे, मिळालेल्या खुलाशानुसार, व कंपनीच्या ताळेबंद तपासणी दरम्यान कुठलेही लघुकालीन कर्ज दीर्घकालीन प्रकल्पासाठी वापरण्यात आले नाही.

- १८) या आर्थिक वर्षाच्या कालावधीत कंपनीने कुठलेही पसंतीचे भाग इतर संस्था किंवा कंपनीला जे कलम ३०१ च्या अंतर्गत आहे निवडक भाग म्हणून वाटप केलेले नाही.
- १९) कंपनीने पूर्वकालीन म.रा.वि.मं. यांनी उभारलेल्या कर्जरोख्यासाठी सुरक्षा तारण दिलेले नाही. हे कर्जरोखे पुढील काळात (६ जून २००५) या कंपनीकडे हस्तांतरीत झाले आहेत तथापि हे व्यवहार कंपनी रजिस्ट्रार कडे नोंदलेले नाहीत.
- २०) या हिशेब वर्ष कालावधीत सार्वजनिक भाग भांडवल विक्री मधून कंपनीने कुठलाही निधी उभारलेला नाही खंड (xx) परिच्छेद ४ नुसार वरील हुक्म कंपनीला लागू नाही.
- २१) या आर्थिक वर्ष कालावधीत आमच्या द्वारे तपासलेल्या लेखा पुस्तके ही सर्वसाधारण स्वीकृत हिशेब सरावानुसार आहे. कंपनीत कसलाही गैरव्यवहार आम्हाला आढळला नाही आणि असेल तर अशा गैरव्यवहाराबाबत आम्हांला कळविले गेले नाही.

मेसर्स फोर्ड, झोडप, पार्कस्
आणि कंपनीकरिता
सनदी लेखापरिक्षक
सही /-

एस.बी.प्रभू
भागीदार
एम्.क्रं. ३५२९६
सं. क्रं.

मेसर्स पी. जी. भागवत
कंपनीकरिता
सनदी लेखापरिक्षक
सही /-

एस.एस. आठवले
भागीदार
एम्.क्रं. ८३३७४
सं. क्रं.

मेसर्स पी.जी. जोशी
आणि कंपनीकरिता
सनदी लेखापरिक्षक
सही /-

सुधीर पी. तिडके
भागीदार
एम्.क्रं. ०३९३६२
सं. क्रं.

ठिकाण: मुंबई
दिनांक: २५ नोव्हें, २००९

सूचना

या पत्रकाद्वारे जाहिर सूचना देण्यात येत आहे की महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित या संस्थेच्या भागधारकांची चौथी वार्षिक सर्वसाधारण सभा २५ नोव्हेंबर २००९ या दिवशी दुपारी ४ वाजता हाँगकाँग बँक इमारत, फोर्ट, मुंबई ४०००५१ या ठिकाणी आयोजित केलेली असून त्यात खालील विषयावर चर्चा होईल.

सर्वसाधारण विषय

- १) कंपनीचे परिक्षित ताळेबंद ३१/०३/०९ पर्यंतच्या बाबींचे सादरीकरण व त्यावर चर्चा करून ते स्वीकृत होणे तसेच नफा-तोटा परिपत्रक, याच वर्षी कामासाठी आणि संचालकांचा अहवाल व त्यावरील लेखा परिक्षकांचा अहवाल सादर करणे. *
- २) खालील ठराव विचारार्थ मांडला जाऊन तो योग्य वाटल्यास ह्यात काही बदल न करता सर्वसाधारण ठराव म्हणून पारित करणे,

ठराव करण्यात येत आहे की, आस्थापनाचे आर्थिक वर्ष १ एप्रिल २००९ ते ३१ मार्च २०१० साठी कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम २२४ (८) (अअ) जे कलम ६१९ (२) सहित वाचायचे आहेत व इतर कंपनी कायदा १९५६ च्या लागू तरतुदीनुसार कंपनी या ठरावाद्वारे रु. १६ लाख ५० हजार इतकी रक्कम पारिश्रमिक (रेम्युनरेशन) म्हणून आपल्या सांविधिक हिशेब तपासकांना प्रदान करील आणि हे प्रदान प्रचलित लागू सेवाकराचे आधीन राहून केले जाईल. याशिवाय या हिशेब तपासनीसाठी त्यांच्या वरकड खर्चाप्रीतर्थ्ये अतिरिक्त प्रतिपूर्ती रु. २ लाख मर्यादिपर्यंत केली जाईल.

या व्यतिरिक्त आणखी असाही ठराव पारित करण्यात येतो आहे की कंपनीचे व्यवस्थापकीय संचालक या ठरावाद्वारे सर्व कामकाज/कार्यवाही व आवश्यक ते सर्व नियम अंमलात आणण्यासाठी सर्वाधिकार ग्रहण करतील.

खास विषय

योग्य वाटल्यास खालील ठराव विचारात घेऊन ते मंजूर करावेत.

सर्वसाधारण ठराव

- ३) असा ठराव करण्यात येतो की, श्री. प्रकाश व्ही. पागे यांची १ डिसेंबर २००८ पासून कंपनी अनुच्छेदनुसार मंडळाने कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम २६०, संस्थापन नियमावली ८२ च्या तरतुदीनुसार सहाय्यक संचालक म्हणून नियुक्ती केली होती व त्यांचा कार्यालयीन कार्यभार या वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या दिवशी संपत होता. त्यांना कंपनीचे संचालक म्हणून नियुक्त केले जात आहे.
- ४) असा ठराव करण्यात येतो की, सदस्यांची अनुमति आणि कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम २९३ (१) (डी) मधील तरतुदीनुसार कंपनीच्या संचालक मंडळाला कंपनीच्या व्यवहारांसाठी काही रक्कम उचलण्याची परवानगी देण्यात आली आहे. (नेहमीच्या व्यवहारासाठी बँकेकडून कंपनीने घेतलेल्या तात्पुरत्या कर्जा व्यतिरिक्त) उरलेली उचल एका

विशिष्ट वेळी घेताना त्यांना अशी खबरदारी घ्यायला हवी की एकूण रक्कम, देय भाग भांडवल व त्यावरील मुक्त ठेव, मिळून त्याहून अधिक नसावी, म्हणजेच कोणत्याही विशिष्ट कामासाठी ठेव बाजूला राखली नसेल तर संचालक मंडळाने कर्जाऊ घेतलेली रक्कम जी कोणत्याही वेळी २५,००० कोटी रु. पेक्षा अधिक असू नये

असाही ठराव करण्यात येतो की, कंपनीच्या वतीने, कागदपत्रे, करारनामे, लेखी करार, जाहिरनामे, हमीपत्रे तयार करणे त्यावर अंतिम निर्णय घेणे, ती संमत करणे व त्याची ठरावातील गोष्टींची अंमलबजावणी करण्याचे अधिकार संचालक मंडळाला असतील.

संचालक मंडळाच्या आदेशानुसार

राहुल दुबे

कंपनी सचिव

स्थळ: मुंबई

दिनांक: २५ नोव्हें, २००९

*११ मे २०१० च्या स्थगित वार्षिक सर्वसाधारण सभेत अहवाल स्विकारण्यात आला.

महानिर्मिती

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

टीपा

- १) कंपनी कायदा १९५६, कलम १७६ (२) नुसार खुलासा निवेदन बाब क्र. ३ व ४ संबंधी सोबत जोडली आहे आणि म्हणून तो या सूचनेचा अंतर्गत भाग ठरतो.
- २) मतदानाचा हक्क असलेला सभासद हा (फक्त) मतदानासाठी आपला प्रतिपत्री (प्रॉक्सी) नेमू शकतो. असा प्रतिपत्री सभेला हजर राहून मतदानात सहभाग घेऊ शकतो. पण तो केवळ मतदान करू शकेल असा प्रतिपत्री कधीही सभासद ठरत नाही.
- ३) १९५६ च्या कंपनी कायद्यानुसार सरकारी मालकीची कंपनी आपले सांविधिक हिशेब तपासनीस हे भारताचे नियंत्रक व महालेखाकार मार्फतच केवळ नेमू शकेल. अनुच्छेद ६१९/(२) आणि सांविधिक हिशेब तपासनीस मंडळाचे परिश्रमिक हे प्रत्येक कंपनीच्या सर्वसाधारण सभेत कंपनी सभासदांकडून मंजूर केले जाईल.

वरील कार्यक्रमाचे अंतर्गत आणि कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम ६१९(२) नुसार या सभासदांना विनंती करण्यात येते की हिशेब तपासनीसांचे परिश्रमिक रु. १६ लाख ५० हजार वजा लागू सेवा कर असे कंपनीच्या १ एप्रिल २००९ पासून ३१ मार्च २०१० पर्यंतच्या आर्थिक वर्षासाठी देण्याचे मान्य करावे. याशिवाय वर उल्लेख केलेल्या परिश्रमिक हे हिशेब तपासनीसांच्या वरकड खर्चाची भरपाई करण्यासाठी रु. २ लाख मर्यादिपर्यंत देण्यात येईल. सर्वसाधारण ठरावात म्हणून तपासनीसांच्या वरकड खर्चाची भरपाई करण्यासाठी रु. २ लाख मर्यादिपर्यंत देण्यात येईल.

- ४) या सूचना परिपत्रकात उल्लेख झालेल्या बाबीसंबंधीची सर्व कागदपत्रे, पुस्तके, दफ्तरे तपासणीसाठी सभासदांना या सभेच्या कार्यकालापर्यंत कंपनीच्या मुख्य कार्यालयात उपलब्ध राहतील.

महानिर्मिती
महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

कंपनी कायदा १९५६ चे कलम १७३(२) याला अनुसरून खुलासा निवेदन

बाब ३

श्री. प्रकाश व्ही. पागे यांना दिनांक १ डिसेंबर २००८ पासून अतिरिक्त संचालक म्हणून मंडळाने नियुक्त केले. कंपनी कायदा १९५६, कलम २६० मधील तरतुदीनुसार संचालक मंडळाने अतिरिक्त संचालक म्हणून नेमलेले हे नेहमी येणाऱ्या दुसऱ्या सर्वसाधारण वार्षिक सभेपर्यंतच कार्यरत राहू शकतात व त्यांची नियुक्ती ही भागधारक सभासदांकडून मंजूर होणे आवश्यक असते. त्यानंतर तो नियमित संचालक म्हणून कार्यभार घेऊ शकतो. यास्तव श्री. प्रकाश व्ही. पागे यांची संचालक म्हणून नियुक्ती या वार्षिक सर्वसाधारण सभेने मान्यता देऊन नियमित करावी यासाठी हा ठराव सभेसमोर मांडला आहे.

संचालक मंडळाने हा ठराव मंजूर व्हावा ही अशी शिफारस केलेली आहे. स्वतः श्री. प्रकाश व्ही. पागे हे सोडून इतर कुठल्याही संचालकाने हा ठराव मंजूर करून घेण्यास हितसंबंध इत्यादी नाहीत.

बाब ४

कंपनीला भांडवल देणी व मुक्त ठेवींमुळे पडलेल्या अतिरिक्त भारासाठी कर्ज घेण्याचा सभासदांच्या संमतीचा सर्वसाधारण ठराव मंजूर करणे गरजेचे आहे. सध्या स्थितीत भांडवल देय आणि मुक्त ठेव रु. २९५९.३८ कोटी इतक्या असून २३/९/०५ च्या बैठकीत भागधारकांनी कंपनीस कर्ज घेण्याची मर्यादा रु. ११५०० कोटी इतकी ठेवली होती जी कंपनीच्या संचालक मंडळांनी घेतलेल्या नवीन प्रकल्पांसाठी घेतलेल्या कर्जांच्या रकमेमुळे अधिक झाली आहे. यामुळेच कंपनीच्या संचालक मंडळाला रूपये २५,००० कोटी कर्ज घेण्याचे अधिकार देण्याचा प्रस्ताव ठेवण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित
संचालक मंडळाच्या आदेशानुसार
राहुल दुबे

कंपनी सचिव

स्थळ: मुंबई

दिनांक: २५ नोव्हें, २००९

संचालक मंडळाचा अहवाल

माननीय सभासद

आपल्या कंपनीचा चौथा वार्षिक अहवाल आणि ३१ मार्च २००९ या वर्ष अखेरीचे परिक्षित लेखा विवरण आपल्या समोर सादर करताना आनंद होत आहे.

वित्तीय परिणाम

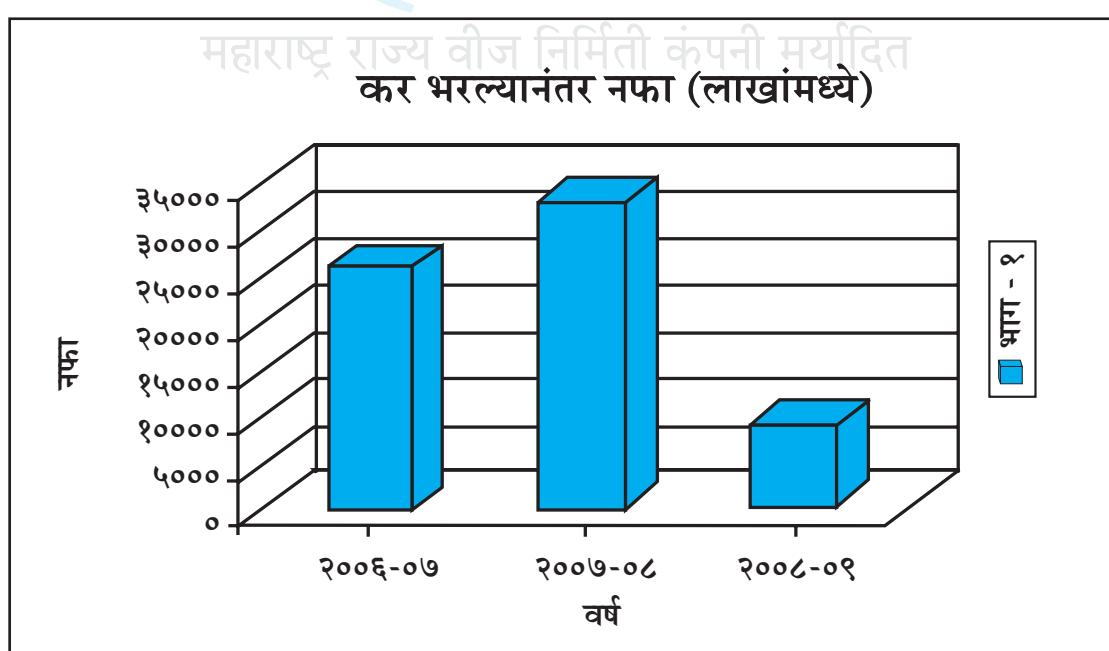
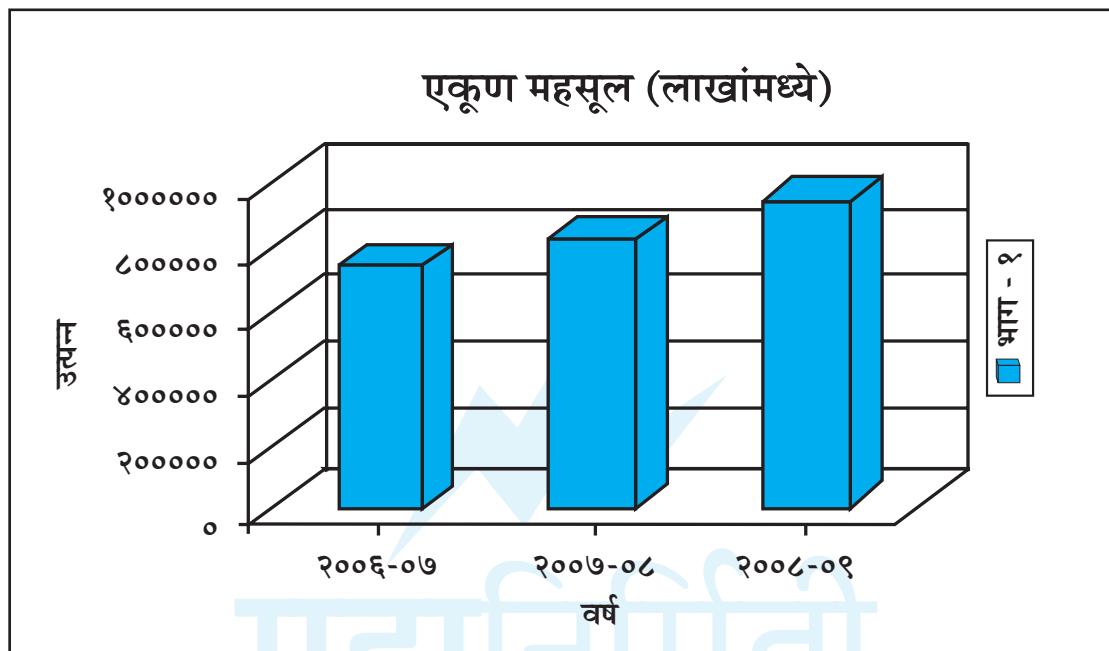
(रु. लाखांमध्ये)

	२००८-०९ (रु.)	२००७-०८ (रु.)
उत्पन्न		
वीज विक्रीतून आलेला महसूल (निव्वळ)	९३४६४९.३६	८०८१९७.२२
इतर उत्पन्न	१३२६३.८६	१६६७७.४३
एकूण उत्पन्न	९४७९१३.२२	८२४८७४.६५
खर्च		
इंधन किंमत	७१५६२४.९९	५९९८१०.३२
निर्मिती, प्रशासन व इतर खर्च	८७४९३.३९	८४९२८.०४
कर्मचारी खर्च	६३०१२.१०	४७४८६.९१
घसारा/अमूर्तकरण	३०७५३.२९	२०६५४.८५
व्याज आणि वित्तिय भार	४४८३५.२५	१२०६०.०७
करभरणा करण्यापूर्वी निव्वळ नफा तसेच तरतूद व कालमानानुसार समायोजन	६१९४.२०	५९९३४.४६
कर	(११३४.०६)	२२१९६.६६
कर भरल्यानंतर नफा परंतु कालमानानुसार समायोजनापूर्वी	७३२८.२६	३७७३७.८०
वजा - कालपूर्व तरतूद	१०८१.२५	७७३४.७७
कर भरणा केल्यानंतर उरलेला निव्वळ नफा	८४०९.५१	३०००३.०३

वित्तिय कार्य

कंपनीचे एकूण उत्पन्न या आर्थिक वर्षात १४.९१% नी वाढले असून ते या वर्षी ८२४८७४.६५ लाख रुपये पासून ९४७९१३.२२ लाख एवढे झाले आहे. गेल्या वर्षी ते रु. ८२४८७४.६५ लाख होते. कालपूर्व तरतुदीपूर्वी कर भरल्यानंतर

झालेला नफा रु. ७३२८.२६ लाख इतका झाला असून गतवर्षी तो ३७७३७.८० इतका होता. यावर्षी इंधनाची किंमत १९.३१% वाढली असून गेल्या वर्षी ती १०.१७% होती. निर्मिती व प्रशासन खर्च ३% ने वाढला असून गेल्यावर्षी तो २५% होता आणि कर्मचारी खर्च गेल्या वर्षीच्या तुलनेत ३२.६९% ने वाढला आहे. कर भरल्यानंतरचा निव्वळ नफा रु. ८४०९.५ लाख झाला असून गेल्या वर्षी तो रु. ३०००३.०३ लाख होता म्हणजेच गेल्या वर्षीच्या तुलनेत ७२% ने घसरण झाली आहे.

लाभांश

भविष्य काळात कंपनीला जी प्रचंड प्रमाणात क्षमता विस्तारीत करणे गरजेचे आहे त्यासाठी विविध योजना विचाराधीन असून त्यासाठी फार मोठा निधी उभारणे अत्यंत गरजेचे आहे. आज या महाराष्ट्रात आपण अनुभवित असलेला तीव्र वीज पुरवठा तुटवडा भरून काढण्यासाठी या सर्व योजना तातडीने कार्यान्वयित करायला हव्यात. याच कारणास्तव आपल्या संचालक मंडळीने आज उभारलेला जास्तीचा निधी या प्रस्तावित योजनांसाठीच कंपनी व्यवहारात पुन्हा परत करायचे ठरवले आहे. त्यामुळे या वर्षी सधारणासाठी या आर्थिक वर्षासाठी लाभांश म्हणून काही जाहीर केलेला नाही.

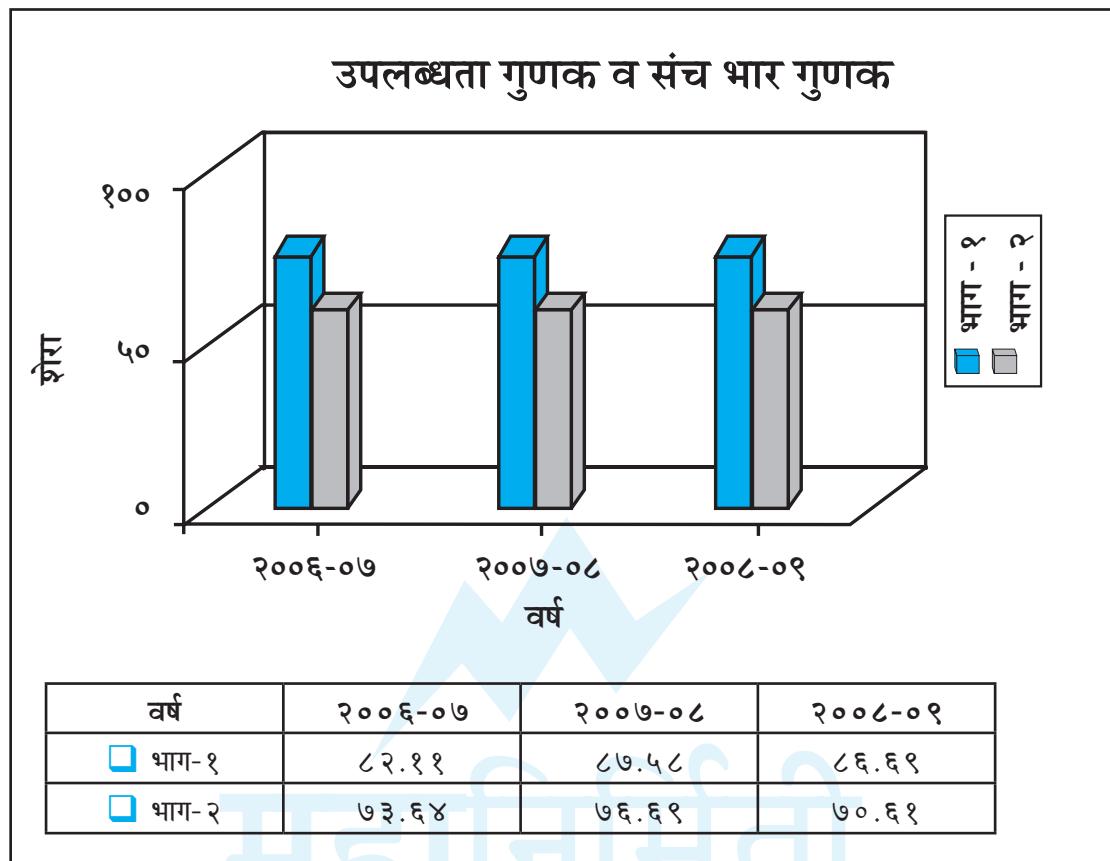
म.रा.वि.नि.कं.म. ची एकूण प्रतिस्थापित क्षमता १०१२१ मेगावॅट आहे आणि ३१ मार्च २००९ ला कमी केलेली क्षमता (डीरेटेड) ९९९६ मेगावॅट झाली आहे.

वर्ष २००८-०९ या काळात कंपनीने केलेली वीज निर्मिती ५०३९८ दशलक्ष संच आहे. २००७-०८ साली ती ५२२९४ दशलक्ष संच होती. यापैकी औष्णिक वीज निर्मिती ४२०६० दशलक्ष संच होती. जी मागील वर्षी ४३९५८ द.यु. होती. गॅस आधारित वीज निर्मिती केंद्रातून यावर्षी ४४३१ द.यु. वीजनिर्मिती झाली जी गेल्यावर्षी ३७२९ द.यु. होती. जलविद्युत प्रकल्पातून यावर्षी ३९०५ द.यु. वीजनिर्मिती झाली जी गेल्यावर्षी ४६०६ द.यु. होती.

२००८-२००९ या वर्षकाळात कोळसा वापर वीजनिर्मिती केंद्रातील सरासरी उपलब्धता गुणक हा ८६.६९% (८७.५८%) होता. संच भार गुणक ७०.६१% (७६.९९%) २००८-०९ मध्ये २४ संचाचे दुरुस्ती काम करण्यात आले ते गेल्यावर्षी २६ संचाचे करण्यात आले होते नियोजित उत्प्रवाह आणि बळजोरी उत्प्रवाह गुणक हे यावर्षासाठी ८.४१% व ४.९०% होते जे २००७-०८ साली ७.९५% व ४.४७% इतके होते. म.रा.वि.नि.कं.म. चे उपलब्धता गुणक व संच भारगुणक (नवीन परळी व पारस संचाचे २५० मेगावॅट वगळता) प्रत्येकी ८८.४३% व ७२.४४% होते तर नियोजित उत्प्रवाह आणि बळजोरी उत्प्रवाह ४.४१% व ४.९०% होता. गॅसवर चालणाऱ्या केंद्राची सरासरी उपलब्धता ९%, ७१%, (९७.०२%) आणि संयम भार गुणक (प्लन्ट लोड फॅक्टर) ५९.३८%, (४९.८४%) यावर्षी एकूण निर्मिती २५० मेगावॅट परळी येथे आणि पारस २०८० द.यु. एवढी होती.

यावर्षीची कोळसा इंधनातून वसुली ८८.११% इतकी असून गतवर्षी ती ९१.०८% होती. कोळसा वापराचा निश्चित दर ०.८२८ कि./किलोवॅट इतका असून गतवर्षी तो ०.७९६ इतका होता. यावर्षी बाष्पपात्र नळ गळतीची टक्केवारी २.३८% इतकी असून गतवर्षी ती २.९४% इतकी होती.

निश्चित तेल वापराचा दर यावर्षासाठी ४.१२ मिली/किलोवॅट इतका असून गेल्यावर्षी तो ८.७८% इतका होत. यावर्षी कोळसा वापरातून एकूण सरासरी उष्णता दर ३४५५ किलो कॅलरी / किलोवॅट इतके आहे. यावर्षीचा उष्णता दर २८९८ किलोकॅलरी/किलोवॅट इतके होते. यावर्षीचा संक्रमण ०.९६% इतकी असून गतवर्षी ती ०.४३% इतकी होती.

वीज केन्द्राच्या कृतीचे वर्ष २००७-०८ व २००८-०९ चे विश्लेषण

अ. क्र.	विशेष	२००७-०८	२००८-०९	कारणे
१.	निर्मिती (द.यु.)			
	औषिंक	४३९५८.२७६	४२०६०.५५३	२००८-०९ मध्ये कोळसा कमतरतेमुळे ११२९ द. यु. तोटा, ओल्या कोळशामुळे १२२६ द. यु. तोटा २००७-०८ मध्ये कोळसा कमतरता नव्हती २००८-०९ मध्ये चंद्रपूर येथे सीएसपी स्ट्रीम अडथळा, व्हीयब्रेशन अडथळा, पारस येथे राख निच्यामुळे अडथळा व कोरडी संच-४ येथे रोटर अर्थफॉल्ट रेक्टिफिकेशन कामामुळे प्रदीर्घ उत्प्रवाह.

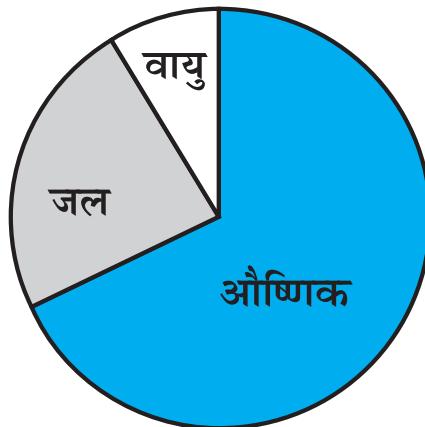
	वायु	३७२९.९७४	४४३१.७८७	२००८-०९ मध्ये अधिकचा आरएलएनजी गैस आणला गेला (१२८.३३ एम.एम. एम. सी.एम.)
	जलविद्युत	४६०६.२०७	३९०५.८५१	२००७-०८ पूर आवाक्यात आणताना पाण्याचा अधिक पुरवठा झाल्याने निर्मिती अधिक झाली.
	एकूण	५२२९४.४५७	५०३९८.१९१	
२.	संच भार गुणक (%) औष्णिक	७६.९९	७०.६१	अनुक्रमांक १ मध्ये उल्लेखिलेल्या कारणांमुळे कमी वीज निर्मितीमुळे संच भार गुणक कमी
३.	उपलब्धता गुणक (%) औष्णिक	८७.५८	८६.६९	उपलब्धता गुणक कमी कारण अधिक नियोजित उत्प्रवाह व बळजोरी उत्प्रवाह ०७-०८ नियोजित उत्प्रवाह ७.९५% ०८-०९ ८.४१% बळजोरी उत्प्रवाह २००७-०८ ४.४८%, २००८-०९ ४.९०%
४.	निश्चित तेल वापर मिली/किलोवॅट	१.७८	४.१२	जुलै ०८ मध्ये विदर्भ व खाणीच्या भागात जोरदार पाऊस झाल्याने ओल्या कोळशासाठी अधिक तेलाचा वापर करावा लागला आणि भाराच्या दडपणामुळे संचामध्ये अपूर्ण भार
५	निश्चित कोळसा प्रति किलो / किलोवॅट	०.८०	०.८३	किंचित वाढ
६	सहाय्यक वापर	८.७८	९.४९	कमी निर्मिती व संचामध्ये अपूर्ण भार यामुळे सहाय्यक वापरात वाढ

पुरवठा आकलनशक्ति

कंपनीकडे ७ वेगवेगळ्या ठिकाणी औष्णिक वीज उत्पादन केंद्रे आहेत. शिवाय एक केंद्र गैस वीज चक्कीवर चालणारे आहेत आणि २४ जलविद्युत केंद्रे कार्यरत आहेत. त्या सर्वांची एकूण वीज निर्मिती क्षमता ही ३१/३/२००९ च्या आकडेवारीनुसार खालीलप्रमाणे आहे.

प्रकार	क्षमता
औष्णिक	६८०० मेगावॅट
वायु	८५२ मेगावॅट
जलविद्युत	२३४४ मेगावॅट
एकूण	९९९६ मेगावॅट

आकलनशक्ति वितरण

क्षमता वाढवणारे कार्यक्रम

महाराष्ट्र राज्यातील वाढती वीज मागणी पूर्ण करण्यासाठी आपली कंपनी अनेक औषिक वीज निर्मिती प्रकल्प सुरु करीत आहे.

अ) चालू प्रकल्प (क्षमता वाढ ४७७० मेगावॉट) यावर्षात खालील दोन प्रकल्प सुरु करण्यात आले.

- परळी औ.वि.कॅ. संच ७ (२५० मेगावॉट) या प्रकल्पांसाठी सयंत्रे व साधने यांच्या मागणी (ऑर्डर्स) ३१/८/०६ रोजी मेरसर्स भेल यांच्याकडे सोपवण्यात आलेल्या आहेत. २००८-०९ या वर्षात खालील महत्वपूर्ण कामांची पूर्तता करण्यात आली.

अ.नु.	महत्वपूर्ण कामगिरी	पूर्ण झाल्याची दिनांक
१)	बाष्पपात्र पिंप उचलणी	१५/०४/०८
२)	कन्डेसर उभारणीची सुरुवात	१५/०७/०८
३)	टीजी उभारणीची सुरुवात	२५/०९/०८
४)	स्टेटर उचलणी	०१/११/०८
५)	जल चाचणी - वाहणारी	१७/१२/०८
६)	जल चाचणी - न वाहणारी	०४/०७/०९
७)	बाष्पपात्र ज्वलन	१२/०७/०९

८)	तेल फवारणीची सुरुवात	०६/०८/०९
९)	अल्कली बाष्पीकरण व ऑसिड स्वच्छीकरण	१३/०८/०९
१०)	पूर्ण जनित्रे ठोसीकरण	१७/०८/०९
११)	बाष्प फुंकणे	१९/१०/०९

प्रकल्पाचे पुढील काम सुरु आहे. नियोजित चाचणी ३१/१२/०९ ला अपेक्षित आहे.

२) पारस औ.वि.कें. संच ४ (२५० मेगावॅट)

या प्रकल्पांसाठी लागणाऱ्या संयंत्र व साधनांच्या मागणी (आॉर्डर्स) ३१/०८/०६ ला मेसर्स भेल यांच्याकडे सोपवण्यात आलेल्या आहेत. २००८-०९ या वर्षात खालील महत्वपूर्ण कामांची पूर्तता करण्यात आली.

अ.नु.	महत्वपूर्ण कामगिरी	पूर्ण झाल्याची दिनांक
१)	बाष्पपात्र पिंप उचलणी	१५/०५/०८
२)	कन्डेसर उभारणीची सुरुवात	१८/०८/०८
३)	टीजी उभारणीची सुरुवात	२२/०९/०८
४)	स्टेटर उचलणी	२१/११/०८
५)	हायड्रॉलिक चाचणी - ड्रेनेबल	१८/०२/०८
६)	हायड्रॉलिक चाचणी - नॉन ड्रेनेबल	०२/०७/०९
७)	बॉयलर लाईट अप	०३/०७/०९
८)	आईल फलशिंगची सुरुवात	२२/०७/०९
९)	अल्कली बॉईल आऊट आणि ऑसिड किलनिंग	२३/०७/०९
१०)	बॉक्सिंग अप ऑल जनरेटर	३०/०८/०९

प्रकल्पाचे पुढील काम सुरु आहे. नियोजित चाचणी ३०/०१/२०१० ला अपेक्षित आहे.

३) खापरखेडा औ.वि.कें. संच ५ (५०० मेगावॅट)

या प्रकल्पासाठी लागणाऱ्या संयंत्र व साधनांच्या मागणी (आॉर्डर्स) २३/०१/०७ (शून्य दिनांक) ला मेसर्स भेल यांच्याकडे सोपवण्यात आलेल्या आहेत. उर्वरित संयंत्राच्या मागणी दिनांक ३/०७/०७ रोजी मेसर्स बीजीआर एनर्जी सिस्टिम लि. यांच्याकडे सोपवण्यात आलेल्या आहेत.

२००८-०९ या वर्षात खालील महत्वपूर्ण कामांची पूर्तता करण्यात आली.

अ.नु.	महत्वपूर्ण कामगिरी	पूर्ण झाल्याची दिनांक
१)	बॉयलर इम उचलणी	२८/११/०८
२)	कन्डेसर उभारणीची सुरुवात	२८/०३/०९
३)	टीजी उभारणीची सुरुवात	१५/०४/०९
४)	स्टेटर उचलणी	२४/१०/०९

प्रकल्पाचे पुढील काम सुरु आहे. नियोजित चाचणी जुलै २०१० मध्ये घेण्यात येणार आहे.

४) भुसावळ औ.वि.कें. संच ४ व ५ (२×५०० मेगावॅट)

या प्रकल्पासाठी लागणाऱ्या संयंत्र आणि साधनांच्या मागणी (ऑर्डर्स) २३/०१/०७ (शुन्य दिनांक) रोजी मेसर्स भेल यांच्याकडे सोपवण्यात आलेल्या आहेत. उर्वरित संयंत्रांच्या मागणी दिनांक ५/११/०७ ला मेसर्स टाटा प्रकल्प म. यांच्याकडे सोपवण्यात आलेल्या आहेत.

२००८-०९ या वर्षात खालील महत्वपूर्ण कामांची पूर्तता करण्यात आली.

अ.नु.	महत्वपूर्ण कामगिरी	पूर्ण झाल्याची दिनांक
१)	बॉयलर उभारणीची सुरुवात	०३/०८/०८ (संच ५)
२)	बॉयलर इम उचलणी	०९/०१/०९ (संच ४)
३)	कन्डेसर उभारणीची सुरुवात	१४/०३/०९ (संच ४)
४)	बॉयलर इम उचलणी	२०/०४/०९ (संच ५)
५)	टीएफ उभारणीची सुरुवात	३०/०४/०९ (संच ४)

प्रकल्पाचे पुढील काम सुरु आहे. संच ४ ची नियोजित चाचणी आक्टोबर २०१० मध्ये घेण्यात येणार असून त्यापाठेपाठ २०११ मध्ये संच ५ ची चाचणी घेण्यात येणार आहे.

सरकारी ठराव क्र. व्ही. नी. के./प्र.क्र. २०४४/ऊर्जा - ४ दि. १२/०५/०६ नुसार महाराष्ट्र शासनाने वरील प्रकल्पांना मंजुरी दिली आहे.

५. चंद्रपूर औ.वि.कें. संच ८ व ९ (२ × ५०० मेगावॅट)

यावर्षी प्रकल्पासाठी लागणाऱ्या संयंत्र व साधनांच्या मागणी (ऑर्डर्स) २५/०७/०८ ला (शुन्य दिनांक ०९/०२/२००९) मेसर्स भेल यांना देण्यात आल्या. उर्वरित संयंत्र सामुग्रीची मागणी जून ०९ मध्ये मेसर्स बीजीआर एनर्जी सिस्टम लि. यांना देण्यात आली.

संच ८ ची चाचणी जुलै २०१२ मध्ये घेण्यात येणार असून संच ९ ची चाचणी ऑक्टोबर २०१२ मध्ये होणार आहे.

सरकारी ठराव क्र. प्रकल्प - २००७/ प्र. क्र. ११०६ /उर्जा - ४ दिनांक ५/०३/०८ नुसार महाराष्ट्र शासनाने मंजूर केला आहे.

६. परळी औ.वि.कें. संच ८ (१×२५० मेगावॅट चालू २×२० मेगावॅट कमी झालेली क्षमता संचच्या बदल्यात - एकूण क्षमतावाढ २१० मेगावॅट)

यावर्षी प्रकल्पासाठी लागणाऱ्या सयंत्र व साधनाची (ऑर्डर) मागणी दिनांक २०/०१/०९ (शून्य दिनांक) ला मेसर्स भेल यांच्याकडे देण्यात आली आहे आणि नैसर्गिक थंड कळस नमुना वगळता सुधारित गुणवत्ता मागणीनुसार उर्वरित सयंत्राना ३१/८/०९ एनआयटी देण्यात आली. नॅचरल ड्राप कुलिंग टॉवरला देखील ०९/०९/०९ रोजी एनआयटी देण्यात आली. नियोजित चाचणी जानेवारी २०१२ मध्ये घेण्यात येणार आहे.

पत्र क्र. प्रकल्प २००८/प्र.क्र. १४५१/उर्जा ४ दिनांक २९-०१-०९ नुसार महाराष्ट्र शासनाने हा प्रकल्प मंजूर केला आहे.

म्हणजेच, महानिर्मितीने आर्थिक वर्ष २००९ मध्ये ५०० मेगावॅट आर्थिक वर्ष २०१० मध्ये १५०० मेगावॅट आणि आर्थिक वर्ष २०१२ मध्ये १२०१ मेगावॅट इतकी क्षमता वाढवणार आहे.

७. कोराडी औ.वि.कें. संच ८,९,१० (३×६६० मेगावॅट - संच ८ चालू २×१०५ मेगावॅट कमी झालेल्या क्षमता संचच्या बदल्यात एकूण क्षमतावाढ १५६० मेगावॅट)

दिनांक २३/०९/२००९ ला मेसर्स एल अॅन टी कडे बाष्पपात्र आणि पवनचलित जनित्र गढऱ्यांची मागणी सोपवण्यात आली. प्रकल्पाचे काम सुरु आहे. संच ८ ची नियोजित चाचणी २३/१२/२०१३ ला घेण्यात येणार असून संच ९ ची २३/६/२०१४ व संच १० ची २३/१२/२०१४ ला घेण्यात येणार आहे.

महाराष्ट्र शासनाने ठराव क्र. प्रकल्प २००८/प्र.क्र./११८९/उर्जा ४ दिनांक १४/१०/०८ द्वारे प्रकल्पाला मंजूरी दिली आहे.

ब) भविष्य कालीन प्रकल्प प्रस्ताव (क्षमता वाढ ४९६५ मेगावॅट)

- १) भुसावळ औ.वि.कें. संच ६ (१×६६० मेगावॅट - चालू १×५५ मेगावॅटच्या बदल्यात - एकूण क्षमता वाढ ६०५ मेगावॅट) पारस येथील जमिनधारकांच्या निषेधाचा योग्य तो मान राखून पारस येथे १×२५० मेगावॅट क्षमतेचे बदली संच स्थापित करण्याचा प्रस्ताव करण्यात आला. तरीही या प्रकल्पाला लागणाऱ्या साधन सामुद्रीची जुळवाजुळव पुर्ण झालेली असल्यामुळे ती भुसावळ औ.वि.कें. येथे हलवण्यात आली, जिथे जमिन धारणेची प्रक्रिया जवळजवळ पूर्ण झाली आहे. ही जमिन वरील प्रकल्प उभारण्यासाठी पुरेशी आहे. आता २×२५० मेगावॅटच्या बदल्यात ६६० मेगावॅट चे एक संच उभारण्याचा प्रस्ताव आहे.
- २) दोन्डाईचा औ.वि.कें. संच १ आणि २ (२×६६० मेगावॅट) जमीन धारणेची प्राथमिक प्रक्रिया सुरु आहे. योजनेनुसार सयंत्राची मागणी ऑक्टोबर २०१० पर्यंत अपेक्षित आहे. यानुसार संच १ ची चाचणी प्रक्रिया

जानेवारी २०१५ व संच २ ची जमीन शोधण्यात आली असून सरकारने मंजूर केलेल्या दराने ती देण्यास स्थानिक लोकांनी मान्यता दिली आहे. प्रकल्पापासून २० किमी अंतरावर असलेल्या निम्न तापी प्रकल्पामार्ग सारंगखेडा धरणातून पाणी पुरवठा उपलब्ध होणार आहे. भारत सरकारने धुळे व नाशिक जिल्ह्यातील २५०० मेगावैटच्या वीज प्रकल्पासाठी ओरीसातील चेंदीपाडा कोल ब्लॉक कडून कोळसा पुरवठा मंजूर केला आहे. हा प्रकल्प महाराष्ट्र, उत्तर प्रदेश आणि छत्तीसगढच्या संयुक्त विद्यमाने पूर्ण होणार आहे. एकूण १५८८.९९ एमएमटी पैकी म.रा.वि.नि.कं.म. चा वाटा २९४.५ एमएमटी असून जो ३० वर्षांपर्यंतच्या 2×660 मेगावैट साठी पुरेसा आहे.

- ३) दोन्डाईचा औ.वि.कें. संच ३,४ आणि ५ (3×660 मेगावैट) म.रा.वि.नि.कं.म. अणि जी.एस.ई.सी. एल. च्या भावी प्रकल्पांच्या आवश्यकतेनुसार मच्छकाटा कोल ब्लॉकची क्षमता सुरुवातीस ३० एम.टी./ प्रतिवर्ष एवढी मोजण्यात आली होती. तथापि कोळसा मंत्रालयाने मच्छकाटा व महानदी या खाणींना एकत्रित विकास करण्याच्या सूचना दिल्या त्यामुळे उपलब्ध साठा अंदाजित मोजणीपेक्षा जास्त भरला. त्यामुळे कोळसा मंत्रालयाने खाण ५० एम.पी.टी.ए.च्या क्षमतेनी गणली जावी. अशी शिफारस केली. कोळशाच्या या अधिक उपलब्धीमुळे म.रा.वि.नि.कं.म. ने दोन्डाईचा औ.वि.कें. मध्ये ३,४,५ संच अशा प्रत्येकी 660 मेगावैटची संच स्थापण्याची योजना केली. या योजनेनुसार मुख्य संयंत्राची (प्लान्टची) आँडर जुलै २०१५, त्यापाठोपाठ संच ४ ची जानेवारी २०१६ आणि संच ५ ची जुलै २०१६ मध्ये नियोजित आहे.
- ४) उरण वा. औ.वि.कें. संच ९ व १० (1220 मेगावैट)

वाजवी किंमतीत वायु पुरवठा केल्याबद्दलचे प्रशस्ती पत्र मे २०१० मध्ये अपेक्षित आहे. संच ९ (८१४ मेवै) ची चाचणी ऑगस्ट २०१२ मध्ये तर संच १० (४०६ मेवै) नोव्हें. २०१२ मध्ये अपेक्षित आहे. संच १० (४०६ मेवै) नोव्हें २०१२ मध्ये अपेक्षित आहे. वायु उपलब्ध करून देण्यासाठी शोधकार्य सुरु आहे.

महाराष्ट्र शासनाच्या पत्र क्र. व्ही.नी.प्र. २००५/प्र.क्र.१९६७/ऊर्जा ७ दिनांक १-६-२००५ च्या आदेशानुसार १०४० मेगावैट क्षमतेच्या स्थापिताचा प्रकल्प मंजूर करण्यात आला आहे. 1220 मेगावैट क्षमतेच्या मंजुरीसाठी बोलणी सुरु आहेत.

दुय्यम व संयुक्त उपक्रम:

महागुज कॉलीअरीज लि.: ही संस्था आपली कंपनी आणि गुजरात राज्य वीज कंपनी मर्यादित यांच्यातील मच्छकाटा येथील कोळसा खाणीतील कोळसा काढण्याची संयुक्त प्रक्रिया आहे हा प्रकल्प राबविण्यासाठी कंपनीने खाण विकास अधिकारी व चालक नियुक्त केले आहेत. काही आवश्यक प्राथमिक कामे, जसे जागा मिळविणे, विविध सरकारी परवाने मिळविणे चालू झाले आहे. चालू वर्षात महागुज कॉलिअरीज आणि एमडीओ यामध्ये कोळसा पुरवठा करार तसेच महागुज कॉलिअरीज आणि संयुक्त उपक्रम भागीदार म्हणजेच महाजेनको आणि गुजरात राज्य वीज कंपनी मर्यादित यांच्यात इंधन पुरवठा करार होण्याची शक्यता आहे. कोळसा मंत्रालयाने या प्रकल्पातील नापसंत (रिजेक्टेड) केलेला कोळसा प्रशिक्षित बाहेरील संस्थान (एमडीओसकट) विद्युत निर्मितीसाठी खड्डयाच्या मुख्याशी वापरण्यास परवानगी दिली आहे. अशा प्रकारे निर्मिती झालेली वीज मेसर्स महाजेनको आणि जीएसइसीएल ()द्वारे वापरण्यात येईल म्हणून न वापरलेला कोळसा वापरून वीज निर्मिती करण्याचे विद्युतगृह खड्डयाच्या मुख्याशी बांधायचे ठरविले आहे. या प्रकल्पांचा कच्चा आराखडा तयार करण्यात आला आहे. मच्छकाटा येथील कोळसा खाणीची क्षमता लक्षात घेता कोळसा मंत्रालयाने खाणीची

क्षमता ३० एमटीपीए वरुन ५० एमटीपीए एवढी वाढवण्याचे आदेश दिले आहेत. त्याप्रमाणे महागुज कॅलरिजच्या व्यवस्थापनाने खाणीची क्षमता ३० एमटीपीए वरुन ५० एमटीपीए वाढवण्याचे मान्य केले आहे. महाजेनको हा अतिरिक्त कोळसा दोडांचा औ.वि.कॅ. २×६६० मेगावॅट येथील प्रस्तावित प्रकल्पाचे ३ नविन प्रत्येकी ६६० मेगावॅट प्रकल्पासाठी वापरण्यात येणार आहे.

औरंगाबाद पॉवर कं. लि. आणि धुळे पॉवर कं. लि.: या संस्था विविध औषिक प्रकल्प (ग्रीन फिल्ड म्हणून) भारत सरकारच्या वीज मंत्रालयाच्या (केस २) मार्गदर्शक तत्वानुसार उभारल्या आहेत. औरंगाबाद पॉवर कंपनी ली. ही आता मागणी करणारे मे. एम.एस. इलेक्ट्रीसिटी डी. कं.लि. या नावाने कार्यरत आहे.

यूसीएम कोळसा कं. लि.: युसीएम कोळसा कं. लि. ही संस्था आपली कं. आणि उत्तर प्रदेश राज्य विद्युत उत्पादन निगम लि.छत्तीसगढ खाण विकास महामंडळ (सीएमडीसी) यांच्यातील परिक्रमा आहे. ही चेंदीपाडा आणि चेंदीपाडा ॥ येथील कोळसा संयुक्तपणे वापरते. यातील म.रा.वि.नि.कं.म. हिस्सा (२×६६० मेगावॅट) डोंडीचा येथील वीज प्रकल्पासाठी वापरण्यात येईल.

अपारंपारिक उर्जा स्रोत उभारण्यासाठी कंपनीने घेतलेला पुढाकार (सौर उर्जा निर्मिती): सौर उर्जेची प्रचंड क्षमता लक्षात घेता महानिर्मितीने सौर उर्जा (पीव्ही) आधारीत व मेगावॅट क्षमतेची सयंत्रे उभारण्याचे नक्की केले आहे. हे सयंत्र नवी पुनर्निर्मित उर्जा खाती अपारंपारिक उर्जा स्रोत भारत सरकार, मंत्रालय यांच्या मार्गदर्शनानुसार उभारले जाणारे आहे. हे १ मेगावॅट सौरउर्जा सयंत्र चंद्रपुर येथे उपलब्ध जागेत उभारले जाणार आहे. याचे कंत्राट मे. मोझरबेअर्स इंडिया लि. नवी दिल्ली यांना ११.०६.२००९ रोजी देण्यात आले आहे. प्रकल्प मार्च २००९ पर्यंत पूर्ण होण्याची शक्यता आहे.

नव्या प्रकल्पासाठी निधी सोय / व्यवस्था: सर्व नियोजित क्षमता वाढविणारे प्रकल्प यांच्यासाठी लागणारा निधी ८०:२० ऋण समतुल्यता गुणोत्तरात उभारले जातील. कंपनी आपल्या महसूलाचा काही भाग वर्गणी म्हणून या प्रकल्पाचे समभाग उभारण्यात वापरील प्रकल्पाचा ८० टक्क्यापर्यंतचा खर्च अर्थ व्यवहार संस्थांकडून घेतलेल्या निधीतून केला जाईल २० टक्के निधीसाठीचे समभाग हे मुख्यत: महाराष्ट्र राज्य सरकारकडून घेतले जाईल.

पत श्रेयता (क्रेडिट रेटांग): मे. क्रेडीट एनालिसीस अॅण्ड रिसर्च मर्यादित CARE या मान्यवर संस्थेने कंपनीचे क्रेडीट रेटांग ह्या दीर्घकालीन कर्ज वा लघुकालीन कर्ज या दोन्ही करता तपासलेला असून त्यांनी आपल्य कंपनीला अे मानक (उच्च श्रेयता) प्रदान केली आहे. लघुकालीन कर्जसाठी पी.आर.आय (PRI) म्हणजे कमीत कमी धोका अशी शिफारस कंपनीला या संस्थेकडून मिळाली आहे.

इंधन सुरक्षा: आपली प्रस्थापित वीज उर्जा निर्मिती क्षमता ही बहुतांशी औषिक उर्जा आहे. यामुळे कंपनी फार मोठ्या प्रमाणात कोळसा या इंधनावर अवलंबून आहे. पुरेसा, वेळीच व उत्तम प्रतिचा कोळसा पुरवठा होणे हे आपल्या सातत्याने वीजनिर्मिती करून जनतेला पुरवणे या कार्यातील अति महत्वाचे गमक आहे. त्यासाठी आपल्या कंपनीने कोले इंडियाच्या विविध दुर्यम संस्थांनांशी दीर्घकालीन संबंध प्रस्थापित केले आहेत. याशिवाय ओरिसा राज्यातील मच्छीकाटा व महानंदा कोळसा क्षेत्र हे कायम स्वरूपी हक्काचे म्हणून आपली दुर्यम कंपनी महागुज कॅलीअरीज तर्फे मिळवलेले आहेत. या खाणीमधून मिळणारा कोळसा दुसऱ्या टप्प्यात नियोजित विस्तार कार्यक्रमात उपयोगी पडणार आहे. याशिवाय काही पुर्नबांधणी प्रकल्पातही या कोळसाचा उपयोग होईल. आपल्या कंपनीला उत्तर प्रदेश राज्य विद्युत निगम मर्यादित यांच्याकडून चांदीपाडा व चांदीपाडा इथे आणि छत्तीसगढ मिनरल कंपनीकडून कोळसा काढण्याचे अधिकार मिळाले आहेत.

अपुन्या इंधन साठ्यावर मात करण्यासाठी कंपनीने २.० दशलक्ष मेट्रिक टन चांगल्या प्रतिचा कोळसा परदेशातून आयात करण्याचे ठरविले आहे. हा कोळसा नासिक, भुसावळ, परळी, खापरखेडा, कोराडी आणि चंद्रपूर येथील विद्युत केंद्रांना पुरवण्यात येणार आहे. याच्या सोबत आपल्या कंपनीने ०.३८ दशलक्ष मेट्रिक टन परदेशी कोळसा परळी, खापरखेडा व चंद्रपूर येथे निविदा काढून पुरवला आहे.

कंपनीने वायु खरेदी आणि पुरवठा करार (GSPA) मे. रिलायन्स इंडस्ट्रिज लि. (RIL) सोबत केला आहे. ज्याच्या अन्वये ०.९३ MMSCMD नैसर्गिक गॅस (वायु) हा कृष्णा गोदावरीच्या खोल्यातून \$4.205/MMBTU एवढा मिळेल.

नजीकच्या काळासाठी उपाययोजना: विद्युत केंद्राची (पॉवर स्टेशनची) कोळशाची मागणी पूर्ण करण्यासाठी कंपनीने १.० दशलक्ष मेट्रिक टन स्वदेशी कोळसा, लिलावातील राखीव भागातून मे. एससीसीएल यांच्याकडून रु. ९५०/- प्रति मे.टन ज्यादा किंमत देऊन घेण्याचे ठरविले आहे. २००८-०९ साली अशा लिलावातून खरेदी झाली नाही परंतु २००९-१० साली मे. सिंगारेनी कोलीयरीज कं. लि. कडून ३३०T4MT एवढी खरेदी झाली.

मानव साधन संपत्तीचे व्यवस्थापन: आपले कर्मचारी ही कंपनीची सर्वात मोठी संपत्ती होय. त्यांच्या उत्तम कार्यक्षमतेसाठी सभोवतालचे वातावरण हे सतत उत्साहवर्धक आणि सृजनशील ठेवण्याची जबाबदारी व्यवस्थापनाची असून नव संकल्पना/सृजनता यांना प्रोत्साहित करण्यासाठी आपल्या कंपनीने सतत प्रयत्न केले आहेत. कर्मचारी वर्गाची कार्यक्षमता वाढविणे हे उद्दिष्ट डोल्यासमोर ठेऊन कंपनीने पाऊले उचलली आहेत. शिक्षित, तंत्र-विशारद आणि बहुविध शिक्षित तज्ज असे कर्मचारी हे महानिर्मितीकडे असलेले मोठे भांडवल आहे. त्यांच्या क्षमतेच्या सामर्थ्यावरच कंपनी नविन आव्हाने पेलू शकते. आपल्या कंपनीची सांघिक श्रेष्ठता तत्वावर पूर्ण श्रद्धा आहे आणि म्हणूनच माणूस (कर्मचारी) हित प्रथम हे तत्व पाळले जाते.

आपली कंपनी आता मोठ्या प्रमाणात विस्तारित होणार असल्यामुळे नविन प्रशिक्षित कर्मचारी जे यंत्र हाताळू शकतील, अशांची गरज आहे. २०१२ पर्यंत केलेल्या आराखड्यानुसार ९८० कर्मचारी भरती केले तसेच ही प्रक्रिया पुढे चालू आहे. कर्मचाऱ्यांच्या मनात आत्मविश्वास निर्मिती करण्यासाठी केलेल्या कामाचे मूल्यांकन व बदलत्या नियमांची पारदर्शकता लागू करण्यात येणार आहे. ३१.३.२००९ रोजी कर्मचारी संख्या १५२४९ आहे.

औद्योगिक संबंध: कंपनीतील कर्मचाऱ्यांशी व्यवस्थापकिय संबंध हे सौहार्दपूर्ण असेच राहिले आहेत. सर्व कर्मचाऱ्यांना त्यांच्या कामासंबंधी अधिक प्रशिक्षित व कार्यक्षम करण्याच्या हेतूने अभ्यासवर्ग सर्व स्तरांवर घेतले जातात. सभोवार सतत बदलत्या स्थितीविषयी / तंत्रज्ञानविषयी आणि एकूण परस्पर संबंधी होणाऱ्या बदलांबदल त्यांना अधिक संवेदनशील करण्यासाठी या अभ्यास-गटांचा उपयोग होत असतो. एकंदरीत पाहता कंपनीतील औद्योगिक नातेसंबंध स्थिती ही शांतीपूर्ण अशीच राहीली आहे. त्यात परस्पर विश्वास व सुसंवाद साधणारा असाच धागा नेहमी राखला जातो. व्यवस्थापन आणि युनियन यांच्यातील पगार वाढीच्या कराराची अंमलबजावणी एप्रिल २००८ पासून लागू करण्यात आलेली आहे.

कोणत्याही कर्मचाऱ्याचे वार्षिक उत्पन्न २४,००,०००/- किंवा २,००,०००/- प्रति महिना नाही. ही माहिती कंपनी कायदा १९५६ नुसार (कर्मचाऱ्यांविषयी) नियम १९७५ नुसार प्रस्तुत करण्यात आली आहे.

अनुसूचित जाती, जमाति व इतर मागास वर्गासाठी राखीव जागा: आपल्या कंपनीने सरकारची वेळोवेळी देण्यात आलेल्या नियम व अटीनुसार नोकरभरती व बढतीसाठी व्यवस्था केलेली आहे.

प्रशिक्षण आणि विकास: महामंडळाच्या संस्कृतीला साजेल अशा निगमी दूरदृष्टीनुसार सर्वोत्तम, सुपरिणामी, सक्षम अशी या देशातील वीज निर्मिती संस्था आपल्याला ठरले पाहिजे, यासाठी आपली कंपनी कर्मचारी वर्गाचा सर्वांगीण विकास घडविण्यासाठी सतत कार्यरत आहे. कंपनीची स्वतःची दोन प्रशिक्षण केंद्रे आहेत. कोराडी व नाशिक येथे प्राथमिक स्वरूपाचे प्रशिक्षण प्रदान केले जाते. शिवाय अधिकारी वर्गासाठी विविध स्वरूपाच्या कामाचे प्रशिक्षण प्रदान करण्यात येते. यात वीज निर्मिती कारखान्याचे दैनंदिन कार्य व त्याचा विकास याचा समावेश आहे. तसेच आपल्या कंपनीने ७ प्रशिक्षण केंद्र स्थापन केली आहेत ज्याचा वापर त्या ठिकाणची प्रशिक्षणे गरजेनुसार पूर्ण करण्यासाठी वापर होईल.

याशिवाय गरजेनुसार कंपनीने पुणे येथे 'यशदा' या केंद्रावर इएससीआय, हैद्राबाद, भेल, वर्ल्ड बँक, एन पी आय टी व इतर बाहेरील केंद्रे अशा ठिकाणी ओ ॲन्ड एम (O & M), एमडीपी (MDP), सुरक्षा प्रकल्प, व्यवस्थापन आणि वागूकूचे शास्त्र इ. विषयात आपल्या कर्मचाऱ्यांना प्रशिक्षित करेल. गतवर्षी एकूण ८० प्रशिक्षण कार्यक्रम विविध कर्मचाऱ्यांसाठी आयोजित करण्यात आले.

मराठी भाषेचा वापर: आपली कंपनी दैनंदिन व्यवहार तसेच सरकारी खात्यांशी होणारा पत्र व्यवहार मराठी भाषेतून करण्यासाठी नेहमीच जागरूक असते. वार्षिक अहवाल / लेखा परिक्षणे इ. तांत्रिक अहवाल मराठी भाषेतून सादर केल्या जातात.

दर नियामक खाते: नियामक खात्याची पुनर्बाधणी करून "नियामक आणि व्यापारी खाते" असे नामकरण केले. हे खाते केंद्र व राज्य सरकारच्या नियमानुसार कार्य करील. नव्यानेच स्थापण्यात आलेले "नियामक आणि व्यापारी खाते" (RCD) पुढील बाबींची देखील काळजी घेईल. वीज खरेदी करार (PPA), वीज विक्रीच्या शक्यता अपेक्षित ग्राहकांपर्यंत पोहचविणे, जादा वीज निर्मितीची शक्यता पडताळणे, ग्राहकांची वीज बिलं बनविणे, इ, हे खाते महाराष्ट्र वीज नियामक मंडळासाठी सरासरी (MERC) आर्थिक गरजेनुसार दर ठरवते. वार्षिक अहवाल आढावा २००८-०९ व दरपत्रक २००९-२०१० करीता लेखी स्वरूपात देण्यात आला आहे. महाराष्ट्र वीज नियामक मंडळाने दि. १७.७.२००९ रोजी आदेश दिला आहे. दर ठरविण्यासाठी परली संच ६ व पारस संच ३ यांनी महाराष्ट्र वीज नियामक मंडळाला दोन वेगळे लेखी अर्ज दिले आहेत. परली संच ६ चा अर्ज २१.१०.२००९ रोजी समंत झाला आहे परंतु पारस संच ३ चा आदेश अजून आला नाही.

आदरणीय वीज पुनर्विचार न्यायालयाने (दिल्ली) दिलेल्या निर्देशानुसार महाराष्ट्र वीज नियामक मंडळाने मध्यवर्ती वीज संशोधन संस्थेच्या स्वतंत्र अधिकरण संस्था म्हणून स्थापना करून तिच्या अभ्यासासाठी आणि महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादितच्या औषिणिक वीज केंद्राची सिद्ध कृतीशील परिमाणे परत बसवण्यासाठी विस्तार केला. सर्व वीज केंद्राच्या चाचण्या पूर्ण झाल्या असून मध्यवर्ती वीज संशोधन संस्थेने त्याचा अहवाल महाराष्ट्र वीज नियामक मंडळाला सादर केला आहे.

पर्यावरण, आरोग्य व सुरक्षा: पर्यावरण स्तर सांभाळण्यासाठी आपल्या कंपनीने सर्वत्र विशेष काळजी घेतलेली आहे. त्यातले काही उपाय पुढे दिले आहेत:-

वृक्ष लागवड व हरीत पट्टे यांचा विकास: महानिर्मितीने वनीकरणाची मोठी योजना हाती घेतली असून या बहुतांश महानिर्मितीच्या औषिणिक वीज निर्मिती केंद्राच्या परिसरात आहेत. ३१.३.२००९ पर्यंत सुमारे २८

लाख झाडे वाढवलेली आहेत. महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या परिमाणानुसार हिरवळ पट्टे हे सर्व औषिक वीज निर्मिती केंद्राभोवती विकसित केलेले आहेत. २००८-०९ या वर्षात ५० हजार नविन झाडे लावण्यात आली.

धुरांडी व धूर नियंत्रण: महाराष्ट्र प्रदूषण मंडळाने ठरवलेल्या ध्येय - धोरणानुसार महानिर्मितीने आपल्या जुन्या झालेल्या औषिक वीज निर्मिती केंद्रामधील हवेत निघणारा धूर SPM नियमानुसार जुन्या १७ संच मध्ये नियंत्रित केलेला आहे.

उर्वरित १० जुन्या संचला एसपीएम पद्धत लागू करण्यासाठी प्रदूषण मंडळाने ठरवले आहे की निघणाऱ्या वायुवर अमोनियाची क्रिया करायची त्याप्रमाणे AFGC पद्धतीनुसार कोरडी संच ७ येथे ही सुरुवात केली आहे आणि याचे निरक्षण केले जाईल. कोरडी संच ७ येथील प्रयोग यशस्वी झाल्यास इतर केंद्रांवर त्याची सुरुवात केली जाणार आहे.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने आखून दिलेल्या नविन उत्सर्जन नियमांना अनुसरण्यासाठी इएसपी रेट्रोफिटींगचे काम करण्यासंबंधी मेसर्स भेल यांच्याबरोबर समजुतीच्या मसुद्यावर सह्या करण्याची प्रस्ताव प्रक्रिया सुरु आहे.

वातावरणाची गुणात्मकता: सर्व औषिक वीज निर्मिती केंद्रामधली वातावरणाची गुणात्मकता सतत लक्षपूर्वक तपासली जाते व ती महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने ठरवलेल्या मर्यादिनुसार असल्याची खात्री करण्यात येते.

आरोग्यदायी वातावरणासाठी सुरक्षा तपासणी: वातावरण, आरोग्य व सुरक्षा यांची नियमित तपासणी ही २००४-०५ वर्ष काळात केंद्रीय कामगार संस्थेने केली आहे. सर्व औषिक वीज निर्मिती केंद्रामध्ये त्याच्या शिफारसी अंमलात आणल्या आहेत. अंतर्गत तपासणी वर्ष २००७-०८ मध्ये केली गेली.

राखेचा वापर: महानिर्मितीने राखेचा वापर अधिक परिणामकारक केलेला आहे. ही सुधारणा गेल्या ४ वर्षातील आहे. त्याची आकडेवारी खाली दिल्याप्रमाणे

वर्ष	राख वापर टक्केवारी
२००४-०५	१५.९५
२००५-०६	२४.१०
२००६-०७	२७.००
२००७-०८	३०.६०
२००८-०९	४३.२३

पारस केंद्रातील ८०.५०%, भुसावळ ७४.८०% आणि खापरखेडा औषिक केंद्रात ५३.८६% राख वापर २००८-०९ या वर्षकाळात साध्य झाले.

औषिक वीज निर्मिती केंद्रातून निघणाऱ्या राखेचे उपयोग/उपयुक्तता ही वाढविण्यासाठी संशोधन प्रकल्प.

खाणे भरणे: खाण खड्डा भरणी दुर्गापूर भूगर्भ खाणीत १ लाख घन मी ( ) टीआयएफएसी आणि डब्ल्यु.सी.एल. च्या सहाय्याने चंद्रपूर महाऔषिक वीज केंद्र येथे केले आहे. मेसर्स डब्ल्यु.सी.एल. पूर्ण प्रकल्पामध्ये तीन समभाग करण्यासाठी जोर देत आहे. तीन समभाग म्हणजे चंद्रपुर औ.वि.कॅ., मेसर्स टी.आय.एफ.ओ.सी आणि मेसर्स डब्ल्यु.सी.एल. या तिन्ही कंपनीला समभाग कोळसा या खाणीतून मिळेल.

निसृत पाणी वापर यंत्रणा: महानिर्मितीने आपल्या विविध औषिक वीज निर्मिती केंद्रात वाहून जाणाऱ्या पाण्याचा पुनर्वापर करण्याची सोय करणारी यंत्रणा बसवली आहे. अशाप्रकारे पुनर्वापर केलेल्या पाण्याची टक्केवारी पुढे दिल्याप्रमाणे:

१.	भुसावळ	३७.५२%
२.	चंद्रपुर	३५.५३%
३.	कोराडी	५६.०८%
४.	खापरखेडा	८८.४५%
५.	नाशिक	७०.०६%
६.	परळी	३७.१२%
७.	पारस	३१.१७%

पर्यावरण आणि जंगल खात्याकडून नवीन प्रकल्पांमुळे पर्यावरणास हानी पोहचणार नसल्याबदल मिळालेल्या शेत्यांची स्थिती

- अ) भुसावळ 1×250 मेगावॅटचे व परळी 1×250 मेगावॅटचे सयंत्र पुनर्उभारणी कार्यक्रम तसेच चंद्रपूर येथे 2×250 मेगावॅटचे विस्तारीत प्रकल्पाकरिता वातावरण शुद्धीसाठी परवानगी अनुक्रमे $28/08/2008, 9/09/2008$ व $30/09/2008$ या दिवशी मिळविण्यात आली आहे.
- ब) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ कडून पुढील प्रकल्पांना बांधणीसाठी मंजुरीपत्र देण्यात आले.

1×250 मेगावॅटचा भुसावळ बदली प्रकल्प - $21/08/2008$

1×250 मेगावॅटचा परळी बदली प्रकल्प - $21/08/2008$

2×500 मेगावॅटचा चंद्रपूर विस्तारीत प्रकल्प - $31/12/2008$

- क) पुढील प्रकल्पांना पर्यावरण क्लिअरन्स पत्र मिळण्याची प्रक्रिया सुरु आहे.

1×250 मेगावॅटचा पारस बदली प्रकल्प

2×660 मेगावॅटचा डोन्डाईचा वीज प्रकल्प

1×660 मेगावॅटचा यवतमाळ वीज प्रकल्प

माहिती तंत्रज्ञानातील पुढाकार

अ) महानिर्मितीसाठी स्वतंत्र लॅनची उभारणी

पूर्वी महानिर्मिती इंटरनेट व इतर साधनांसाठी महाविरणचा लॅन वापरीत असत. महानिर्मितीने मार्च २००८ मध्ये सुमारे दुसऱ्या व तिसऱ्या मजल्यावर स्वतंत्र लॅनची उभारणी केली महानिर्मितीच्या लॅनशी सुमारे २०० संगणक व १५० लोक इंटरनेटचा वापर करतात. महानिर्मितीने इंटरनेटच्या २ मेगाबाईट प्रति सेंकदच्या लाईन्स भाडेतत्वावर घेतल्या आहेत.

ब) निर्मिती नियंत्रण कक्ष (जनरेशन कंट्रोल रूमशी) संबंधित कार्यक्रम

आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानावर आधारीत सेवांचा उपयोग करून मुंबईतील वांद्रामधील प्रकाशगड या सांघिक कार्यालयामध्ये सर्व सोयांनी युक्त अशा निर्मिती नियंत्रण कक्ष (जनरेशन कंट्रोल रूम) उभारायचे आहे. प्रकाशगड येथील मुख्य कार्यालय व इतर वीज केंद्र यांच्यामध्ये योग्य प्रकारे संपर्क यंत्रणा प्रस्थापित करून कार्यक्षमता, निदान व त्यावरील उपाय यांच्यावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी ही व्यवस्था करण्यात आली आहे.

नियंत्रण कक्षाची उद्दीष्टे

- अ) विविध संयंत्राची निर्मिती किंमत व त्यांची कार्यक्षमता यांचे मध्यवर्ती नियंत्रण शक्य करणे.
- ब) निर्यात बिंदुजवळ स्थापित केलेल्या वीज यंत्रामधून माहिती मिळवणे.
- क) निर्मितीमूल्य कमी करून उत्पन्न वाढवण्यासाठीच्या आवश्यक सूचना प्रत्येक केंद्राला देण्यासाठी प्रत्येक केंद्राला देण्यासाठी निर्मिती नियंत्रण कक्षाला सक्षम करणे.
- ड) महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित च्या सर्व ठिकाणच्या संयंत्र व संचाची इत्यंभूत माहिती मिळवण्यासाठी सक्षम करणे.

प्रकाशगड येथे निर्मिती नियंत्रण कक्षाची स्थापना करण्यात आली असून सर्व प्रकारची यंत्रणा स्थापित करण्यात आली आहे. वीज केंद्रातून माहिती मिळवण्याचे काम पूर्ण झाले आहे आणि मराठीकरण कृती मॉड्यूल व एबीटी मॉड्यूल यांची चाचणी घेण्यात येत आहे. निर्मिती नियंत्रण कक्ष मार्च २०१० पर्यंत कार्यरत होणार आहे.

क) सॅप (SAP) शी संबंधित कार्यक्रम

संस्थेच्या सर्व ठिकाणच्या जास्तीत जास्त प्रक्रिया सामावून घेण्यासाठी उपक्रम साधनसंपत्ती नियोजन (ERP) लागू करण्याची प्रक्रिया महानिर्मितीत सुरु आहे. ERP आपल्या कंपनीला माहितीचे जलद व संक्रमण व त्याची गुणवत्ता सुधारण्यासाठी मदत करणार आहे. त्याचप्रमाणे उत्पादन क्षमता वाढवणे, निर्मितीमूल्य कमी करणे, माहिती सातत्य सुधारणे, ज्ञानाची देवाणघेवाण आणि अंदाजप्रक्रियावर योजनाप्रक्रियेचे सामायिकीकरण करण्यात मदत होणार आहे. सॅप (SAP) ची संपूर्ण अंमलबजावणी डिसेंबर २०११ पर्यंत अपेक्षित आहे.

- ड) मुख्य कार्यालयात सॉफ्टवेअर प्रस्थापित करण्यासंबंधिते कार्यक्रम प्रकाशगड येथील मुख्य कार्यालयात पुढील सॉफ्टवेअर प्रस्थापित करण्यात आली आहेत.

अ) कोळसा व्यवस्थापक

कोळसा व्यवस्थापक हे कोळसा व्यवस्थापन उपयुक्ततेवर आधारीत माहितीजाल आहे. ज्याची वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे आहेत.

- १) मासिक कोळसा कडी
- २) विविध खाणींमधून रोज आलेल्या कोळशाची नोंद ठेवणे.
- ३) प्रत्येक वीज केंद्रात असलेल्या कोळशाच्या साठ्याची नोंद ठेवणे.
- ४) रेल्वे ट्रॅकिंग व्यवस्था - विविध कोळसा खाणीतून महानिर्मितीत येणाऱ्या बाधिणींच्या (रेल्वेच्या डब्यांची) स्थितींची नोंद ठेवणे.
- ५) प्रत्येक वीज केंद्रातील कोळशाचा साठा व येणारा कोळसा यांच्यातील दुव्यांचा अहवाल ठेवणे.
- ६) मिळालेल्या अहवालावर आधारित निर्णय असलेला सहाय्य करणे, सावधानता बाळगणे व विविध सावधान स्थिती संबंधीचे ई-मेल पाठवणे.
- ७) महाराष्ट्र वीज निर्मिती कंपनी मर्यादीतसाठी धावणाऱ्या रेल्वेंसंबंधी माहिती मिळवण्यासाठी भारतीय रेल्वेशी सतत संपर्कात राहणे.

ब) बॉयलर नलिका गळती व्यवस्थापक

बॉयलर ट्यूब लिकेज फेल्युअरचा आढावा घेण्यासाठी उपयुक्त असे माहितीजनक ज्यात खालील मॉड्युल्स समाविष्ट आहेत.

- महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित**
- १) बॉयलर ट्यूब लिकेज फेल्युअरचा आढावा घेणे.
  - २) अहवाल निर्मिती
  - ३) बॉयलर ट्यूब लिकेज फेल्युअरची मागील माहिती तोट्यावर आधारीत आलेख व आलेखिय निवेदन.
  - ४) अहवाल व आलेखांवर आधारित निर्णय क्षमतेला सहाय्य करणे.
  - ५) बॉयलर ट्यूब लिकेज फेल्युअरच्या महत्वाच्या कारणांचा शोध घेण्यास मदत करणे.

क) गरजेनुसार सॉफ्टवेअर प्रस्थापित करणे.

माहितीनुसार तंत्रज्ञान विभागाने इतर विभागांच्या गरजेनुसार इतर सॉफ्टवेअर प्रस्थापित करण्यात आले आहेत.

- १) इमारत बांधणी भत्ता - एक्सेल या सॉफ्टवेअर मध्ये इमारत बांधणी भत्याच्या मासिक हप्त्याचे हिशोब तयार करण्यासाठी.

- २) आयकराचा हिशोब ठेवण्यासाठी सॉफ्टवेअर
- ३) महानिर्मितीसाठी नवीन वेबसाईटची निर्मिती व त्यांची अंमलबजावणी करणे.
- ४) प्रकाशगड येथील मुख्यालय व आंतरजाल निर्मिती करणे.
- ५) ज्ञानधिष्ठित मंच आणि ई-मॅगझिन हे निर्मिती प्रक्रियेत आहेत.
- ६) प्रशिक्षण माहिती राखण्यासाठी ट्रेनिंग डाटा मैनेजर
- ७) सर्व वीज केंद्रासाठी मध्यवर्ती माहिती निर्मिती करणे.
- ८) कोल मॉड्यूल साठी भ्रमण ग्राहक
- ९) गरजेनुसार पीजीएमएस मध्ये बदल
- १०) इंधन व्यवस्थापन कक्षासाठी अहवाल निर्मिती, माहिती नोंदणी सॉफ्टवेअर तयार करण्यात आले आहेत.

संचालक

यावर्षी श्री. राहुल अस्थाना, सचिव (ऊर्जा), महाराष्ट्र सरकार, हे २६/८/०८ पासून दुसऱ्या विभागात झाल्यामुळे कंपनीचे संचालक म्हणून राहिले नाहीत.

यावर्षी श्री. पी.पागे १/१२/०८ कंपनीचे स्वतंत्र संचालक (वित्तीय विशेषत:) म्हणून नियुक्त केले गेले.

महानिर्मिती मंडळाने श्री. पी.व्ही.पागे यांची ऑफिट कमिटीचे अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती केली गेली. ३१/८/०९ पासून श्री. व्ही.टी.बापट यांच्या जागी श्री. सी.एस.थोटवे यांची संचालक म्हणून नियुक्ती करण्यात आली.

संचालक मंडळ श्री. राहुल अस्थाना व श्री. व्ही.टी. बापट यांनी कंपनीच्या प्रती केलेल्या सेवेचा गौरव इथे नमूद करू इच्छिते. मंडळावर नव्याने झालेल्या सभासदांचे हे मंडळ हार्दिक स्वागत करीत आहे.

लेखा परिक्षण समिती

महानिर्मितीची लेखा पारक्षण समिती संघटित करण्यात आली आहे. श्री. पी.व्ही.पागे हे या समितीचे अध्यक्ष असून श्री.जी.जे. गिरासे, संचालक (वित्त) आणि श्री. एम.आर.शेलार हे संचालक समितीचे सदस्य आहेत. यावर्षी लेखा परिक्षण समितीच्या तीन बैठका झाल्या आहेत.

संचालकांच्या जबाबदारी संबंधी निवेदन

कंपनी कायदा १९५६ चे कलम २१७ (व) (ए) (ए) अनुसार संचालकांच्या जबाबदारी बदल निवेदन इथे देण्यात आले आहे.

- १) वार्षिक हिशेब ताळेबंद हे लागू असलेल्या मानक विनिर्देशनानुसार तयार केले असून योग्य तो खुलासा या विनिर्देश बाहेर गेलेल्या बाबी बद्दल दिला गेला आहे, याची खात्रवजा करणे.
- २) निव्वळ /निश्चित केलेली हिशेब/लेखा लिखाण धोरणे योग्य प्रकारे आणि सतत लागू केलेली आहेत व निवाडा निर्णय आणि अंदाजपत्रके ही सुयोग्य आहेत व विवेकपूर्ण पद्धतीने बनवली गेली आहेत. जेणेकरून दिनांक ३१ मार्च, २००९ पर्यंत कंपनीच्या स्थितीचा सुयोग्य आढावा घेता येऊ शकेल, आणि कंपनीच्या नपञ्चाचे परिक्षण करता येईल.
- ३) संचालकांनी योग्य, पुरेसा वेळ व काळजी घेऊन लेखा पद्धतीचे विवरण देणारी कागदपत्रे/बुके, दप्तरे ही कंपनी कायदा १९५६ नुसार तयार केली आहेत, जेणेकरून कंपनीची संपत्ती, मालमत्ता यांची सुरक्षा सुनिश्चित राहील आणि कुठलीही अफरातफर होण्यापासून कंपनी वाचू शकेल अथवा झालेली अफरातफर उघडकीस आणता येईल.
- ४) चालू नित्य व्यवसाय या आधारेच आर्थिक वर्ष जे ३१ मार्च २००९ रोजी संपते, त्याचे वार्षिक लेखा हिशेब तयार केले गेले आहेत.

ऊर्जा संधारण व नवीन तंत्रज्ञान आत्मसात करणे व परकीय चलन अर्जन:

ऊर्जा संवर्धनाबद्दल माहिती, नवे तंत्रज्ञान आत्मसात करणे व परकीय चलन मिळकत व खर्च याबद्दलची माहीती कलम २१७(१)(ई) कंपनी कायदा १९५६ नुसार अनुसूची (अ) या अहवालाच्या भागात दिली आहे.

नियत ठेवी

कंपनीने कुणाकडूनही अशा नियत ठेवी (फिक्स्ड डिपॉझिट) मागवल्या नाहित अथवा कुणाच्याही अशा ठेवी कंपनीकडे नाहित.

विमा

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

कंपनीची सर्व मालमत्ता/संपत्ती इत्यादींचा पूर्ण विमा संरक्षण घेतला आहे.

परिव्यय लेखा परिक्षक (कॉस्ट ऑडिटर्स)

कंपनीने मेसर्स एन.आय. मेहता कंपनी आणि मेसर्स एस.आर. भार्गवे आणि कंपनी, यांना ३१/३/२००९ ला संपणाऱ्या वर्ष काळासाठी परिव्यय लेखा परिक्षक म्हणून संयुक्तपणे कंपनीचे व्यवहार तपासण्यासाठी नेमले आहे. ही नेमणूक केंद्र सरकारच्या सांघिक कारभार मंत्रालयाकडून मंजूर होणे अपेक्षित आहे.

लेखा परिक्षक (ऑडिटर्स)

कंपनीचे संविधिक लेखा परिक्षक हे महालेखाकार वाणिज्यिक, लेखापरिक्षा यांचेकडून नेमले जातात. मेसर्स फोर्ड न्होडस पार्कस अॅण्ड कंपनी, मुंबई व मेसर्स पी.जी. जोशी अॅण्ड कंपनी, नागपूर व मेसर्स पी.जी. भागवत अॅण्ड कं. पुणे हे संयुक्तपणे संविधिक लेखा परिक्षण आर्थिक वर्ष २००८-०९ या काळाच्या या अवधीतील व्यवहारासाठी नेमलेले आहेत.

मेसर्स जी.एम. कपाडिया आणि कंपनी, मुंबई, मेसर्स के.एस.अय्यर आणि कंपनी, मुंबई व मेसर्स सी.व्ही.के. अँड असोशिएट्स, मुंबई यांची २००९-२०१० साठी संयुक्तपणे संविधिक लेखा परिक्षक म्हणून महालेखाकार व लेखापरिक्षक, न्यू दिल्ली यांच्याकडून नेमणूक करण्यात आली.

अभिस्वीकृती आभार

कंपनीचे संचालक केंद्र सरकारचे अधिकारी, कर्मचारी, आर्थिक संस्था, बँका, संविधिक लेखा परिक्षक, परिव्यय परिक्षक, केंद्रीय व राज्य स्तरीय वीज नियामक अधिकारी, अपील प्राधिकारीय आणि कंपनीचे भागधारक या सर्वांचे आम्ही त्रॄणी आहोत म्हणून त्या सगळ्यांचे आभार मानतो आहोत, संचालक मंडळ कंपनीच्या सर्व कर्मचाऱ्यांचेही इथे आभार मानीत आहे.

संचालक मंडळाच्या वर्तीने

पी. अब्दाहम सुब्रत रथो

अध्यक्ष व्यवस्थापकिय संचालक

स्थळ: मुंबई

दिनांक: ३०.१२.२००९

महानिर्मिती
महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

पूरकपत्र अ

कंपनीच्या अंतर्गत येणारे तपशील (मंडळाचे संचालकांच्या अहवालाचे तपशील) नियम १९८८ नुसार:

ऊर्जा संवर्धन

२००८-२००९ या कालावधीत खालील ऊर्जासंवर्धन:

- (१) ऊर्जावापर तपासणी - संपीडीत वायु, पाणीपुरवठा, थंड पाणी व्यवस्था आणि तापक यांची तपासणी.
- (२) शक्ति केंद्रामध्ये कार्यरत असणाऱ्या कर्मचारी वर्गातील ऊर्जाबिचती संबंधी जाणीव वाढवणे, त्यासाठी विविध कार्यक्रमाचे आयोजन.
- (३) ऊर्जासंवर्धन या विषयावरील भित्तीपत्रके व निबंध स्पर्धाचे आयोजन करून ऊर्जाबिचतीची जागृती.
- (४) महानिर्मितीकडे अभियंतांचा एक ताफा आहे जे ऊर्जा संवर्धनचे काम करतात व ऊर्जावापर तपासणी करतात त्यांच्या ज्ञानाचा फायदा महानिर्मितीला आपल्या दैनंदिन कार्यप्रणालीत होते.

सहाय्यकारी ऊर्जा वापर

- १) ०.२ वर्ग ऊर्जामीटरच्या वापराने सहाय्यक ऊर्जा वापराची तंतोतंत आकडेवारी मिळते.
- २) सूर्यप्रकाशाचा पूर्ण उपयोग.
- ३) कार्यरत नसलेली यंत्रे, उपकरणे, दिवे बंद करणे.
- ४) प्रकाशयोजनेत कमी ऊर्जेत सर्वाधिक प्रकाश देणाऱ्या साधनांचा वापर करणे.
- ५) संपीडीत वायुयंत्रणा, वाफ वाहक नळ, सयंत्र थंड करणाऱ्या जलवाहिन्या व वीजवाहकातील गळती थांबवणे.
- ६) डी. एम. पाणी प्रवाहमापक बसवले आहेत.
- ७) नैसर्गिक थंडावा देणाऱ्या पद्धती उरण केंद्रातील वायू/औषिक संचमध्ये बसवल्या आहे.
- ८) सहाय्यक यंत्रणेची वेळोवेळी पाहणी करून वेळीच त्यांची दुरुस्ती करून अपव्यय टाळणे.

प्रकाश योजना

- १) अतिउच्च शक्तीचे जुने एचपीएमव्ही दिवे बदलून नवे एचपीएमव्ही दिवे बसवले आहेत.

- २) विद्युती स्थैर्यभार आणि सी.एम.एफ. दिव्यांचा वापर.
- ३) इमारतीमधील जिथे पण वीजचक्की, तळघरासारख्या भागात प्रत्येक प्रकाशदायी दिव्यांची चालू बंद बटणे बसवली आहेत.

उष्णाता ऊर्जा

- १) संधारित नळ सफाई यंत्रणेवर लक्ष ठेवणे.
- २) औषिंक विसंवहनला गरज पडताच दुरुस्त करणे.
- ३) हवेचे उष्णीकरण करणारी यंत्रंणा आणि भट्टी या स्वच्छ ठेवणे.
- ४) उखलणीमध्ये येणारी अतिरिक्त हवा प्रमाणित करणे.
- ५) अधिक्षक अभियंता/महाव्यवस्थापक/मुख्य महाव्यवस्थापक पातळीवर उष्णातादर आठवड्याला/पंधरवड्याला व दरमहा प्रमाणित करणे.

वंगण

- १) सर्व ऊर्जानिर्मिती कारखाने/संच येथील गळती पूर्णतः थांबवणे.
- २) वाहत्या पाण्याबरोबर जाणारे तेल-पाण्यातील तेलांश काढून घेणारी चाळणी तयार केले आहेत.
- ३) भुसावळ व नाशिक औषिंक वीज निर्मिती केंद्रात वीजचक्की व बी.एफ.पी. तेल गाळणारी अपकेन्द्री (सेन्ट्रीप्युगल) यंत्रणा बसवली आहे.

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

डीएम वॉटर

- १) डीएम भरती रेखा व वायु गळती लगेच दुरुस्त केली जाते.
- २) खापरखेडा औषिंक वीज निर्मिती केंद्रात उखलणी नळ तपासणी यंत्रणा बसवली आहे.

संकीर्ण पाणी

- १) कोराडी, नाशिक, खापरखेडा, चन्द्रपूर येथील औषिंक ऊर्जा निर्मिती केन्द्रात राखाडी थंड करण्यासाठी वापरलेले पाणी शुद्ध करण्याची यंत्रणा बसवली आहे.
- २) अग्नीशमनासाठी जमिनीवर बसवलेले नळ जमिनीखालून वर आलेले असतात. त्यातील गळती थांबवणे प्राथमिकतेने केले जाते.

तंत्रज्ञान आत्मसात करणे आणि संशोधन व विकास

- १) अमोनिया अंतःक्षेपण फ्यू वायु गॅस पद्धत स्थापणे.
- २) परली औष्णिक विद्युत केंद्र संच - ३ येथील वापर पद्धतीने सुधारीकरण.
- ३) दोन्ही मुख्य कार्यालये व उत्पादक केन्द्र या ठिकाणी साहित्य सामान इत्यादीच्या खरेदीसाठी 'ई' निविदाची अंमलबजावणी.

भविष्यातील योजना

- १) औष्णिक वीज निर्मिती केंद्रासाठी ए.एफ.जी.सी. अवलंब.
- २) ऑनलाईन ऊर्जा व्यवस्थापन पद्धतीचा अवलंब.

लेखा परिक्षकांच्या अहवालातील बाबींचा खुलासा
०१.०४.२००८ ते ३१.०३.२००९

अनु.	लेखापरिक्षकांचा परिच्छेद	महानिर्मिती कंपनीचा खुलासा
१)	<p>सोबतचा महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित यांचा ताळेबंद हिशेब तक्ता ३१ मार्च, २००९ पर्यंतच्या कालावधिचा आहे व नफा नुकसानीचा हिशेब तक्ता, जो त्याच तारखेला संपणाऱ्या वर्ष अखेरीचा आहे. तसेच रोकड प्रवाह तक्ता त्यावर उल्लेखिलेल्या वर्ष अखेरीसाठी आहे. ही सर्व कागदपत्रे व लेख आम्ही तपासले आहेत. आर्थिक व्यवहारासंबंधी ही हिशेब मांडणीची जबाबदारी पूर्णतः कंपनी व्यवस्थापनाची असून, आमची जबाबदारी त्यावर मत प्रदर्शन करण्यापुरती आहे. त्या मतप्रदर्शनास आमची तपासणी (ऑडिट) हा मुख्य आधार आहे.</p>	वस्तुस्थिती
२)	<p>भारतात सर्वसाधारणतः मान्यताप्राप्त अशा दर्जानुसार हे लेखापरिक्षण केलेले आहे. त्या मान्यताप्राप्त दर्जानुसार आम्ही आमचे लेखापरिक्षण हे पुरेशी, खात्रीलायक आर्थिक व्यवहारासंबंधी माहिती, तपशील मिळवून, तो तपशील कुठल्याही प्रकारचा संशयास्पद व्यवहार दाखवित नाही हे तपासतो. हे सर्व प्रकारचे आर्थिक तक्ते तयार करणे ही सर्वोत्तमपरी आस्थापन (कंपनी) व्यवस्थापनाची जबाबदारी असते. लेखा परिक्षणातंगत नमुन्यादाखल तक्त्यात दाखविलेले काही खर्च इत्यादिंची सत्यता पडताळून पाहणे, त्याचप्रमाणे लेखा परिक्षणातंगत लेखा तक्ते उभारणीत वापरलेली पद्धती ही मान्यताप्राप्त अशीच असल्याची खात्री करून घ्यायची असते. त्याचप्रमाणे व्यवस्थापनाने एकंदरीतपणे आपले लेखा तक्ते सुयोग्य पद्धतीत सादर केले आहेत ना? हे पण तपासायचे असते. आमचा असा विश्वास आहे की, आमचे लेखा परिक्षण आम्ही दिलेल्या मतांसाठी पुरेसे व सुयोग्यपणे आधारभूत आहे.</p>	वस्तुस्थिती
३)	<p>अ) कंपनी कायदा (लेखा परिक्षण अहवाल) २००३ यातील हुक्मान्वये, तसेच (कंपनी कायदा लेखा परिक्षण अहवाल), (सुधारित हुक्म २००४) जे भारताच्या केंद्र सरकारने प्रकाशित केले त्याच्या उपखंड ४ (अ) मूळ कलम २२७ कंपनी कायदा १९५६, च्या हुक्मातील परिच्छेद ४ व ५ यात सांगितलेले संबंधित विषयाचे तक्ते सोबत जोडत आहोत.</p>	वस्तुस्थिती

	<p>ब) कंपनी कायदा १९५६, यांच्या उपनिर्देशांतर्गत खंड ६१९(३)(अ) व महालेखापाल (व्यावसायिक लेखा परिक्षण महाराष्ट्र) यांच्या ७ जुलै, २००९ चे पत्र क्र. ए.जी/सी ए/सी ए डब्ल्यू-I / एफ - ३८१३ यांच्या संमती नुसार आम्ही हिशेब टीपातील टीप क्र. २५, जी पूर्वोक्त उप निर्देशानुसार माहिती उघड करते, त्याच्या उपलब्धतेप्रमाणे संदर्भ घेतला आहे.</p>	वस्तुस्थिती
४)	<p>१. आमच्या लेखा परिक्षण प्रक्रियेच्या पूर्ततेसाठी आम्ही सर्व प्रकारचे खुलासे, शंकानिरसन, कंपनी व्यवस्थापनाकडून मिळवलेली आहेत.</p>	वस्तुस्थिती
	<p>२. आमच्या पाहणी परिक्षेत आढळून आल्याप्रमाणे आम्ही असे नमूद करतो की कंपनी कायद्यानुसार हिशेबाच्या सुयोग्य पद्धतीची पुस्तके/दप्तर इत्यादी या कंपनी व्यवस्थापनाने तयार करून ठेवली आहेत.</p>	वस्तुस्थिती
	<p>३. ताळेबंद पत्रक, महसूल जमा व व्यय यांचे पत्रक तसेच रोकड प्रवाह पत्रक जी या लेखा परिक्षणासाठी आमचे समोर आली ती या लेखा दफ्तरांशी मिळती जुळती आहेत असे दिसून आले आहे.</p>	वस्तुस्थिती
	<p>४. आमच्या मते या अहवालातील ताळेबंद पत्रक, नफा-तोटा हिशेब आणि रोकड प्रवाह पत्रक ही १९५६ च्या आस्थापन कायदा खंड २११ च्या उपखंड (३सी) च्या लेखा दर्जाच्या संदर्भात स्विकार संमत आहेत. परंतु यादीत समाविष्ट केलेल्या लेखा धोरण क्र. १(एफ) मधील यंत्रणा भागच्या धोरणाला भांडवलिकृत करून त्यांच्या किंमतीचे अवमूल्यन ठरवून, संबंधित उर्वरित जीवनापर्यंत करायला हवे होते, मात्र कंपनीने या धोरणाला स्वीकारले नाही आणि पुढे ही किंमत अवमूल्यन स्थायी मालमत्ता यांच्या लेखा मानक ६ आणि लेखा मानक १० यानुसार अनुसरले नाही. अशा शिल्लक यंत्रणाच्या रकमेबद्दल कंपनीमध्ये खात्रीलायक माहिती नाही.</p>	सन २००७-०८ च्या महालेखापालांच्या परिक्षणामध्ये असे दर्शविण्यात आले की रु. ४३.४७ कोटीचे भांडवली सुटे भाग हे सामग्री साठ्यांमध्ये पडून आहे. परंतु त्याचे स्वरूप पाहता, ह्या सुट्या भागांचे भांडवलीकरण करावयास हवे होते. हे भांडवलीकरण आणि त्यावरील घसारा नोंद करण्यासाठी सुट्या भागांचे खरेदी कागदपत्र शोधण्याचे काम सुरु आहे. सन २००९-१० च्या लेख्यांमध्ये ह्याची योग्य नोंद केली जाईल.
	<p>५. सरकारी अधिसूचना क्र. जी.एस.आर. (८२९/(ई) दिनांक २१/१०/२००३ मधील सूचनेनुसार सरकारी आस्थापने यांना कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम २७४ १(जी) यातील कलमातून सूट देण्यात आली आहे</p>	वस्तुस्थिती

	<p>६. अनुसूची १५ मधील हिशेब तक्त्यावरील टीपेमधील टीप क्रं. २३ मध्ये पारस संच क्रमांक ३ आणि परळी संच क्र.६ मधील वीज विक्रीतून झालेल्या उत्पन्नाकडे लक्ष वेधण्यात आले आहे.</p>	<p>कंपनीने पारस संच क्रं. ३ च्या दरनिश्चिती करीता विद्युत नियमक आयोगाकडे याचिका दाखल केली आहे. परंतु आयोगाकडून दर निश्चित होणे बाकी आहे. यास्तव कंपनीने परळी संच क्रं. ६ याच्या दर वाढीच्या प्रमाणानुसार पारस संच क्रं. ३ चा महसूल गृहित धरला आहे. ही बाब नोंद क्रं. २३ व तक्ता १५ मध्ये दर्शविले आहे.</p>
	<p>(७) अ) दिनांक ६ जून २००५ या काळापर्यंत कंपनीची “स्थायी मालमत्ता” व “उत्तरदायित्वे (अॅसेट्स व लायबिलिटीज्)” ही महाराष्ट्र वीज सुधारणा स्थानांतरण योजना २००५ च्या अंतर्गत निवेदन केल्यानुसार आहेत. आम्हाला सूचित केल्याप्रमाणे या सर्व शिल्लकी रकमा (बॅलन्सेस) महाराष्ट्र राज्य वीज मंडळ सुत्रधारी कंपनीने स्वःतचे अखत्यारीत धरलेल्या आहेत. या शिवाय पुढे असेही निवेदित करण्यात आले आहे की, अंतिम स्थानांतरण योजना (फायनल ट्रान्सफर स्कीम) ही महाराष्ट्र सरकार कडून अद्यपि जारी केली गेलेली नाही. यास्तव कंपनीच्या ताळेबंद पत्रकात यासंबंधीची शिल्लकी रकमेची नोंद झालेली नाही. यात भविष्यकालीन होणारे बदल (जर काही झाले तर) हे कंपनीच्या आर्थिक पत्रकावर भरीव परिणाम करणारे ठरू शकतील. कंपनी हस्तांसंबंधी अनुसूची १५ टिप्पणी क्रमांक २ याकडे आम्ही लक्ष वेधीत आहेत. ही टिप्पणी कंपनी स्थानांतरण प्रक्रियेच्या मागील वर्षामधील कर्जदायित्व संबंधी असून त्यात चढणाऱ्या व्याजाचा अंतर्भाव आहे. सुत्रधार कंपनी (म.रा.वि.म.) ने मान्यता दिल्यानुसार वरील सुधारित स्थानांतरण योजने अंतर्गत अशी ही बाब आहे.</p>	<p>वस्तुस्थिती</p>

	<p>ब) किरकोळ येणी (देणेकरी), किरकोळ देणी (घेणेकरी), कर्जे आणि आगाऊ रक्कमा व इतर येणाऱ्या सर्वांची शिल्लक व इतर देय / श्रेय, शिल्लक रक्कमा, सुत्रधारी कंपनीच्या धरून व सुत्रधार कंपनीच्या इतर सहाय्यक कंपन्या यांच्याही देय / श्रेय, शिल्लक रक्कमा या सर्व ताडून जुळविणे बाकी आहे या जुळवणीचा परिणाम म्हणून नफा / नुकसान तक्त्यात काय बदल घडू शकेल हे सांगता येत नाही.</p>	तिनही कंपन्यांच्या अधिकारी वर्गाचा एक कक्ष ताळमेळा करीता स्थापन करण्यात येईल.
	<p>आमच्या परिच्छेद उपरोक्त ४(४) आणि ४(७) या परिच्छेदातील टिप्पणी प्रमाणे व आमच्या मतानुसार, आमच्याकडे उपलब्ध सुयोग्य माहितीनुसार आणि आम्हाला कंपनीकडून मिळालेल्या खुलाशाप्रमाणे वरील हिशेब (तक्ते) त्यावरील टिपा सहीत वाचले असता कंपनीकायदा १९५६, अनुसार आवश्यक माहिती देणारे ठरतात व ज्यापद्धतीने मांडणी आवश्यक आहे तशी ती झालेली आहे. या मांडणीवरून कंपनीच्या आर्थिक व्यवहाराचे खरेखुरे चित्र भारतात सर्वत्र स्विकृत केलेल्या मान्यता प्राप्त पद्धतीनुसार झाले आहे व त्यात खालील मांडणी समाविष्ट आहे.</p>	वस्तुस्थिती
	<p>अ) ताळेबंद तक्त्यात कंपनीच्या ३१ मार्च २००९ पर्यंतच्या व्यवहाराचे चित्रण प्रतीत होते.</p>	वस्तुस्थिती
	<p>ब) नफा नुकसान तक्त्यामध्ये या तारखेला संपलेल्या वर्षात झालेला नफा आणि</p>	वस्तुस्थिती
	<p>क) रोकड प्रवाह तक्त्यानुसार या तारखेला संपलेल्या वर्ष अखेरीस असलेली स्थिती दाखवतात.</p>	वस्तुस्थिती

पूरकपत्र ब

लेखा परिक्षक यांच्या जोड अहवालातील तिसऱ्या परिच्छेदात उद्भूत केलेल्या विषयांचा खुलासा

अनु.	लेखापरिक्षकांचा परिच्छेद	महानिर्मिती कंपनीचा खुलासा
१)	<p>अ) स्थावर मालमत्ता, त्या मालमत्तेची मोजदाद इत्यादींचा तपशील कंपनीच्या पुस्तकात सापडत नाही. म्हणजे मालमत्तेची जागा, ठिकाण वगैरेची नोंद नाही. त्या मालमत्तेची इतर स्थावर संपत्तीशी संबंध वगैरेची नोंद कंपनी बुकात सापडत नाही. स्थावर मालमत्तेची किंमत ही स्थावर मालमत्ता दफ्तरामध्ये नोंदलेल्या रकमांशी व ताळेबंद पत्रकात दाखवलेली स्थावर मालमत्ता किंमत यांचा मेळ बसत नाही.</p> <p>ब) आम्हांला देण्यात आलेल्या माहितीनुसार दर तीन वर्षांनी कंपनी आपल्या स्थावर मालमत्तेची प्रत्यक्ष पाहणी करते. कंपनीच्या आवाका व उद्योगाचे स्वरूप पाहता हे आमच्या मते योग्य आहे. आर्थिक वर्ष २००६-०७ मध्ये कंपनीने अशी प्रत्यक्ष पाहणी केल्याची नोंद आहे आणि ही नोंद स्थावर मालमत्ता दफ्तरामध्ये असलेल्या नोंदीशी मिळती जुळती नाही.</p> <p>क) आमच्या तपासणी अंतर्गत येणाऱ्या कालखंडात कंपनीने कुठल्याही मोठा स्थावर मालमत्ता विक्री व्यवहार केलेला नाही.</p>	तपशीलवार स्थावर मालमत्ता कार्यपद्धत याची दफ्तरमध्येच नोंद आहे ते हिशेबाच्या खंड ५ प्रकरण ५ मध्ये दाखवले आहे. आमच्या सर्व संचाना या नोंदी ठेवल्याबद्दल सूचना दिल्या आहेत. या प्रक्रियेनुसार स्थावर मालमत्तेच्या मोलाची जुळणी ताळेबंदावरून होऊ शकेल.
२)	<p>अ) व्यवस्थापन त्यांचे वस्तू सामान इत्यादींची यादी ठाराविक व योग्य कालांतराने प्रत्यक्षपणे करते असे दिसते.</p> <p>ब) आमच्या मते व आंम्हाला मिळालेल्या माहितीनुसार व खुलाशाप्रमाणे कंपनीच्या भांडाराची प्रत्यक्ष पडताळणी तपासणी ही व्यवस्थापनाकडून योग्य प्रकारे केली जाते. विशेषत: या कंपनीचा व्याप व उद्योगाचे स्वरूप पाहता ही पद्धत योग्य आहे.</p> <p>क) भांडाराच्या साठ्यांच्या याद्यांची पाहणी आणि तपासणी संबंधीचे अहवाल तपासल्यानंतर आमचे असे मत आहे की कंपनी त्या सगळ्याची योग्य प्रकारे नोंद इत्यादी ठेवते आहे. त्यात कुठलीही तफावत (केवळ कोळसा वापर माहिती सोडून) आंम्हाला आढळली नाही. कोळसा वापरा संबंधी काही तफावत योग्य प्रकारे हिशेबात समायोजित केल्या आहेत. व्यवस्थापन प्रत्येक वर्षी ३० सटेंबरला ही पडताळणी करते जी ताळेबंद पत्रक संपण्याच्या दिवशी होत नाही. त्यामुळे ताळेबंद पत्रकाच्या भांडाराची प्रत्यक्ष पडताळणी दिवशीची प्रत्यक्ष मालसूची व संग्रह नोंद वही यामध्ये काही तफावत असल्यास त्याबद्दल खात्रीलायकपणे सांगता येत नाही.</p>	<p>सर्व औद्योगिक घटक (संच) यांना स्थावर मालमत्तेच्या प्रत्यक्ष पडताळणीच्या मोलाशी मिळवणी स्थावर मालमत्ता दफ्तर बरोबर करण्याच्या सुचना दिलेल्या आहेत.</p> <p>वस्तुस्थिती</p> <p>वस्तुस्थिती</p> <p>वस्तुस्थिती</p> <p>सन २००९-१० पासुन प्रतिवर्षी मार्च महिन्यात सामुग्रीची प्रत्यक्ष तपासणी करण्याचे कंपनीने ठरविले आहे.</p>

३)	अ)	आम्हांला मिळालेली माहिती व खुलासे यांच्या आधारे १९५६ च्या कंपनी कायदा ३०१ नुसार या कंपनीने कुठल्याही व्यापारी संस्थेला कर्जाऊ रक्कम दिलेली नाही.	वस्तुस्थिती
	ब)	कंपनीने कुठल्याही व्यापारी संस्थेकडून ज्याचे विवरण कंपनी कायदा १९५६, कलम ३०१ मध्ये दिले आहे अशा कुठल्याही व्यापारी संस्थेकडून कर्ज घेतलेले नाही.	वस्तुस्थिती
४)		<p>आम्ही मिळवलेली माहिती व खुलासे यानुसार आणि या कंपनीचा व्याप्त व प्रकार इत्यादी लक्षात घेता कंपनी व्यवस्थापनाने (भांडारमाल इत्यादींची खरेदी किंवा स्थावर मिळकत, माल विक्री व सेवा देणे) याकरिता अंतर्गत नियंत्रण योग्य प्रकारे प्रस्थापित केले आहे.</p> <p>याव्यतिरिक्त असे निर्दर्शनास आले की, चालु मत्ता व दायित्वाची जुळवणी आणि सभासदानुसार व काळानुसार यादी ठेवण्यात अंतर्गत नियंत्रण दुबळे दिसते.</p>	सध्या चालु काळातील येणे व दायित्व यासंबंधी माहिती त्यांच्या कार्यकाला नुसार आणि त्यांच्या लेखा शीर्षकानुसार मिळू शकते.
५)		कंपनी कायदा १९५६ नुसार जी दफ्तरे, वही आहेत त्यात कंपनीने कुठल्याही असा व्यवहार केलेला दिसत नाही जो कंपनी १९५६ च्या कलम ३०१ नुसार या दफ्तर मध्ये नोंदणे आवश्यक आहे.	वस्तुस्थिती
६)		कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम ५८ (अ), ५८ (अअ) व कंपनी (स्वीकृत ठेवी) नियम १९७५ मध्ये दाखवलेल्या नियमानुसार या कंपनीने कुठलेही ठेवी जनतेकडून स्वीकारली नाही. आम्हाला देण्यात आलेल्या माहितीनुसार कंपनीविरोधात कोणतीही सुचना (ऑर्डर) कंपनीकायदा मंडळ, राष्ट्रीय आस्थापना कंपनी कायदा न्यायालय, रिझर्व बँक ऑफ इंडिया किंवा अन्य कोणत्याही इतर न्यायालयाकडून जारी करण्यात आलेली नाही.	वस्तुस्थिती

७)	<p>आमच्या मते व मिळालेल्या माहिती आणि खुलाशानुसार कंपनीमध्ये प्रचलित असलेली अंतर्गत हिशेब तपासणी पद्धत ही कंपनीच्या व्यवसायाच्या व्याप्त आणि स्वरूप यांच्या प्रमाणात अपुरी आहे आणि अत्यंत अपुच्या कर्मचाऱ्यांच्या सहाय्याने चालू आहे, त्यामुळे त्यांच्या तपासणीची व्याप्तीही अपुरी दिसून आली. याशिवाय कंपनीने अंतर्गत हिशेब तपासणीसाठी बाहेरील व्यवसायिक सनदी लेखापाल संस्थेला नेमले असून अंतर्गत हिशेब तपासणी व्यवस्था मजबूत होण्याच्या अपेक्षा आहे.</p>	<p>कंपनीमध्ये स्वतंत्र अंतर्गत हिशेब तपास खाते आहे व त्याचे प्रमुख मुख्य महाव्यवस्थापक आहेत. हेच अंतर्गत हिशेब तपासणी खाते, बाहेरील क्षेत्रिय कार्यालये यांचेही हिशेब तपासते. अंतर्गत तपासणी विभागाशिवाय इतर कार्यविभागातही अंतर्गत नियंत्रण पद्धती अस्तित्वात आहे. जसे खर्चाच्या प्रस्तावाची छाननी, निविदांची तपासणी, पुरवठा दारांच्या देयकांची तपासणी इ. याशिवाय व्यावसायिक लेखापालांच्या संस्थांना अंतर्गत तपासणी करिता नेमणूक करण्याची प्रक्रिया सुरु आहे.</p>
८)	<p>कंपनीचे हिशेब तपासणी संबंधीची रजिस्टरे, बुके ही आंम्ही पूर्णतः केंद्र सरकारच्या नियमानुसार तपासली आहेत. कंपनी कायदा १९५६, कलम २०९ (आई) (डी) यांचे अंतर्गत येणाऱ्या पद्धतीनुसार आम्ही त्यांची तपासणी करून त्यातील मूल्यासंबंधीच्या नोंदी माहिती करून घेतल्या आहेत. आमच्या मते सर्वसाधारणतः या सर्व नोंदी कायद्यानुसार योग्य अशाच आहेत. तथापि आम्ही या नोंदीचे विश्लेषण करून त्या तंतोतंत असल्याची खात्री केलेली नाही.</p>	<p>वस्तुस्थिती</p>
९)	<p>अ) आंम्हांला मिळालेल्या माहितीच्या आधारे असे दिसते की, कंपनी सरकारी तिजोरीत भविष्य निर्वाह निधी, व गुंतवणूकदार शिक्षण कर, संरक्षण निधी, कर्मचारी राज्य विमा योजनेच्या रकमा, आयकर, विक्रीकर, संपत्तीकर, सेवाकर, जकात निधी, सीमाशुल्क, उत्पादनशुल्क कर व इतर सरकारी रकमा योग्य वेळी, योग्य त्या सरकारी अधिकाऱ्यांकडे/तिजोरीत जमा करीत असते.</p> <p>आंम्हाला देण्यात आलेल्या माहिती व खुलाशानुसार, कंपनीच्या ताळेबंद संपल्याचा दिनांकापासुन कंपनीने कोणतेही अपवादग्रस्त आयकर, विक्रीकर, संपत्तीकर, सेवाकर, सीमाशुल्क, उत्पादनशुल्क ६ महिन्या अधिक थकबाकी ठेवलेली नाही.</p>	<p>वस्तुस्थिती</p>

	ब) कंपनीकडील नोंदीनुसार आयकर/विक्रीकर/सेवाकर/जकातकर संपत्तीकर/उत्पादन शुल्क इत्यांदीच्या भरण्याची थकबाकी ठेवलेली नाही शिवाय अशा कर भरण्याविषयी कुठल्याही देयक रकमा त्याबद्दलच्या वादाअंतर्गत थकलेल्या नाहीत, केवळ.	वस्तुस्थिती									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>कर प्रकार</th> <th>न भरलेली रक्कम (रु. लक्ष)</th> <th>वाद कुटून चालू आहे</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>उत्पादन शुल्क</td> <td>१८६.६६</td> <td>केंद्रीय उत्पादन शुल्क आयोग</td> </tr> <tr> <td>आयकर २००६-०७</td> <td>२५,८७५.००</td> <td>आयुक्त (अपील)</td> </tr> </tbody> </table>	कर प्रकार	न भरलेली रक्कम (रु. लक्ष)	वाद कुटून चालू आहे	उत्पादन शुल्क	१८६.६६	केंद्रीय उत्पादन शुल्क आयोग	आयकर २००६-०७	२५,८७५.००	आयुक्त (अपील)	
कर प्रकार	न भरलेली रक्कम (रु. लक्ष)	वाद कुटून चालू आहे									
उत्पादन शुल्क	१८६.६६	केंद्रीय उत्पादन शुल्क आयोग									
आयकर २००६-०७	२५,८७५.००	आयुक्त (अपील)									
१०)	कंपनीच्या हिशेबात कुठलाही वाढत गेलेला तोटा (ॲक्युमलेटेड लॉस) या वर्ष अखेरीच्या हिशेबात आढळला नाही. कंपनीने कुठलाही रोख तोटा या वर्ष अखेरीला केलेला नाही किंवा येणाऱ्या आर्थिक वर्षाच्या काळासाठी असा तोटा दिसून आला नाही.	वस्तुस्थिती									
११)	आमच्या हिशेब तपासणीनुसार आणि व्यवस्थापनाकडून आंम्हाला मिळालेल्या माहितीनुसार, आमचे असे मत आहे की कंपनीने कोणत्याही वित्तिय संस्था, बँक व ऋण पत्रधारकांच्या रक्कमा किंवा परतावा थकवलेल्या नाहीत.	वस्तुस्थिती									
१२)	समभाग, ऋणपत्र इत्यादी प्रकार तारण ठेवून आमच्या माहितीप्रमाणे कंपनीने कुणालाही कर्ज, अग्रीम रक्कमा वगैरे दिलेल्या नाहीत.	वस्तुस्थिती									
१३)	कंपनी कुठलाही चिट निधी - परस्पर लाभ निधी, संस्था इत्यादी प्रकारचे व्यवहार करणारी नाही. यास्तव आमच्या मते खंड (xiii) परिच्छेद ४ या उपरनिर्दिष्ट आदेशातील तरतुदी कंपनीला लागू होत नाहीत.	वस्तुस्थिती									
१४)	तसेच आमच्या माहितीनुसार कंपनी कुठलाही समभाग विक्रीव्यवहार, प्रतिभूती पत्र, ऋणपत्र व इतर व्यवहार, कर्जरोखे खरेदी विक्री करीत नाही म्हणून खंड (xiv) परिच्छेद ४ या उपरनिर्दिष्ट आदेशातील तरतुदी कंपनीला लागू होत नाहीत.	वस्तुस्थिती									

१५)	आमच्या माहितीप्रमाणे व मिळालेल्या खुलाशानुसार कंपनीने कोणत्याही, व्यक्ती, संस्था इत्यादींना कुठल्याही कर्ज व्यवहारात (बँका किंवा इतर अर्थव्यवहार संस्था) यांना जामीन / हमी दिलेली नाही.	वस्तुस्थिती
१६)	आमच्या माहितीप्रमाणे व मिळालेल्या खुलाशानुसार कंपनीने घेतलेली दिर्घकालीन कर्ज ज्या कामासाठी घेतलेली होती त्यासाठीच वापरण्यात आलेली आहेत	वस्तुस्थिती
१७)	आमच्या माहितीप्रमाणे, मिळालेल्या खुलाशानुसार, व कंपनीच्या ताळेबंद तपासणी दरम्यान कुठलेही लघुकालीन कर्ज दीर्घकालीन प्रकल्पासाठी वापरण्यात आले नाही.	वस्तुस्थिती
१८)	या आर्थिक वर्षाच्या कालावधीत कंपनीने कुठलेही पसंतीचे भाग इतर संस्था किंवा कंपनीला जे कलम ३०१ च्या अंतर्गत आहे निवडक भाग म्हणून वाटप केलेले नाही.	वस्तुस्थिती
१९)	कंपनीने पूर्वकालीन म.रा.वि.मं. यांनी उभारलेल्या कर्जरोख्यासाठी सुरक्षा तारण दिलेले नाही. हे कर्जरोखे पुढील काळात (६ जून २००५) या कंपनीकडे हस्तांतरीत झाले आहेत तथापि हे व्यवहार कंपनी रजिस्ट्रार कडे नोंदलेले नाहीत.	वस्तुस्थिती
२०)	या हिशेब वर्ष कालावधीत सार्वजनिक भाग भांडवल विक्री मधून कंपनीने कुठलाही निधी उभारलेला नाही खंड (xx) परिच्छेद ४ नुसार वरील हुकूम कंपनीला लागू नाही.	वस्तुस्थिती
२१)	या आर्थिक वर्ष कालावधीत आमच्या द्वारे तपासलेल्या लेखा पुस्तके ही सर्वसाधारण स्वीकृत हिशेब सरावानुसार आहे. कंपनीत कसलाही गैरव्यवहार आम्हाला आढळला नाही आणि असेल तर अशा गैरव्यवहाराबाबत आम्हांला कळविले गेले नाही.	कोणत्याही प्रकारचा गैरव्यवहार/ अफरातफर २००८-०९ मध्ये नोंदवण्यात आली नाही.

आर्थिक ताळेबंद ३१ मार्च २००९ कालावधीचा

	अनुसूची क्रमांक	३१ मार्च २००९ रु.	३१ मार्च २००८ रु.
अ. निधी स्रोत			
१. भागधारकांचा निधी			
अ. भाग भांडवल	१	२५,०००,५००,०००	५००,०००
ब. भाग भांडवल निलंबित हिशेब (नोंद क्रं. ५)		६३३,६३३,५३७	२५,६३३,६३३,५३७
क. भाग भांडवल निधी / वाटणी प्रलंबित		९,६४०,०००,०००	५,५००,०००,०००
ड. राखीव आणि अतिरिक्त	२	४,५९३,३६७,२७७	३,७५२,४१५,३९५
२. कर्ज निधी			
अ. सुरक्षित कर्जे	३	८५,३८८,०७१,३३०	५०,२८१,४९३,७१५
ब. सुरक्षित न केलेली कर्जे	४	२,२१४,२५१,७९६	२,५३०,५०१,९९२
३. प्रलंबित कर दायित्व		३,८३९,२३६,६२४	४,०७३,८४२,४९७
एकूण		१३१,३०९,०६०,५६४	९१,७७२,३८७,१३६
ब. निधी वापर विवरण			
१. स्थावर मालमत्ता			
अ. एकूण एक गट्ठा	५	१३२,७०१,०९१,५२९	११४,७८३,८३४,६४४
ब. वजा : घसारा		७१,७१४,९८७,५०१	६८,८२३,६५७,५१४
क. निव्वळ गट्ठा निधी		६०,९८६,१०४,०२८	४५,९६०,१७७,१३०
ड. कर्ज अग्रीम रकमा		६१,१३५,९४०,१०२	३६,९०८,६२९,४१४
२. गुंतवणुक	६	१,६००,१००	१,८००,१००
क. चालू संपदा, कर्ज व अग्रीम रकमा	७		
अ. माल सामान यादी / यादा		८,२५४,२५५,६७०	६,८५२,४१७,४६६
ब. किरकोळ येणी / देणेदार		२६,८६३,९५७,११६	१७,७४६,०७४,७३९
क. रोकड व बँक शिल्लक		१,९०१,८१४,५४८	१३३,१४२,१९३
ड. कर्जे - अग्रीम रकमा		५८,८४१,९२२,२०५	४८,९८४,६६३,२५९
		९५,५०९,१४९,५३९	७३,७१६,२९७,६५७
वजा : चालू देणी / दायित्वे व त्यासंबंधी योजना			
अ. चालू देयके दायित्व	८	८०,४३६,८७६,५००	५९,५२६,६२०,६४७
ब. निधी आगाऊ तरतुद	९	५,८८६,८५६,७०५	५,२८७,८९६,५१८
निव्वळ संपदा अ-ब		८६,३२३,७२३,२०५	६४,८१४,५१७,४६५
एकूण		९,९८५,४१६,३३४	८,९०१,७८०,४९२
हिशेबावरील टीप	१५	१३१,३०९,०६०,५६४	९१,७७२,३८७,१३६

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालानुसार
मेसर्स फोर्ड, झोडप, पार्कस् आणि कंपनी करिता
सनदी लेखापरीक्षक

एस.बी.प्रभू
भागिदार (मेंबरशिप क्रमांक ३५२२९६)
मेसर्स पी.जी.जोशी आणि कं.करिता
सनदी लेखापरीक्षक
प्रशांत तिडके
भागिदार (मेंबरशिप क्रमांक ३९३६२)
मेसर्स पी.जी.भागवत करिता
सनदी लेखापरीक्षक
संजय आठवले
भागिदार (मेंबरशिप क्रमांक ८३३७४)
मुंबई, २५ नोव्हेंबर २००९

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

जी.जे.गिरासे
संचालक (वित्त)

सुब्रत रथो
व्यवस्थापकीय संचालक

पी.अब्राहम
अध्यक्ष

नफा-तोटा विवरण ३१ मार्च २००९ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरिता

अनुसूची क्रमांक	३१ मार्च २००९ रु.	३१ मार्च २००८ रु.
मिळकत		
वीज विक्रीतून मिळालेला निधी	९३,४६९,०४०,४३५	८०,८३१,७५६,७२७
वजा : विजेवरील कर (डयूटी)	४,१०४,२३५	१२,०३४,७८८
इतर उत्पन्न	१०	९३,४६४,९३६,२००
		८०,८१९,७२१,९३९
		१,३२६,३८६,५१५
		१,६६७,७४३,७५७
		९४,७९१,३२२,७१५
		८२,४८७,४६५,६९६
खर्च		
इंधनाची किंमत	७१,५६२,४९८,९९४	५९,९८१,०३१,६४८
निर्मिती, प्रशासन व इतर खर्च	११	८,७४९,३३८,६२०
कर्मचारी मूल्य	१२	६,३०१,२०९,७७३
घसारा / हस्तांतरण (नोंद १९ () मधील अनुसूची १५ पहा)	१३	३,०७५,३२९,५२५
व्याज आणि निधी खर्च		२,०६५,४८४,६६३
		४,४८३,५२५,५३७
		१,२०६,००७,०४६
		९४,१७१,९०२,३६९
		७६,४९४,०१९,०९७
कर भरण्या आधी नफा		
वजा : कर भरणा तरतूद	६१९,४२०,३४६	५,९९३,४४६,५९९
चालू कर भरण्यासाठी		
राहिलेला कर भरण्यासाठी (मागिल बाकी रु. २,५०३,४८४)	१०७,०००,०००	५४९,०००,०००
काठावरील फायद्यावर कर	(२३४,६०५,८७३)	१,६५७,६६६,४३१
निव्वळ नफा कर भरणी नंतर	१४	१४,२००,०००
आधीच्या वर्षाची कराची केलेली तरतूद		१३,०००,०००
गतकालीन श्रेय / मोल (निव्वळ)		७३२,८२६,२१९
या वर्षातील नफा		३,७७३,७८०,१६८
अधिक : गत वर्षातील पुढे घेतलेली रक्कम	-	४२९,१२६,१८१
वजा : कर दायित्व (लांगोवर टाकलल्या करासाठी)	१०८,१२५,६५६	(१,२०२,६०३,२७६)
वजा : कर्मचारी हितार्थ तात्पुरती सोय	४८०,९५१,८७५	३,०००,३०३,०७३
कर्ज रोख भरणा करासाठी राखून ठेवलेली रक्कम	३,७३९,२९०,४०२	३,४६४,५८८,३८८
शिल्लक जी ताळेबंद तक्त्यावर	-	२,४१६,१७६,०६६
प्रतिसमभाग उत्पन्न (रु.)		२९६,३००,०००
प्रतिसमभाग मूलभूत उत्पन्न	(८,७५०,०००)	१३,१२५,०००
प्रतिसमभाग कमी झालेले उत्पन्न		४,५८८,९९२,२७७
हिशेबावरील टीप	१५	३,७३९,२९०,४०२
सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालानुसार		
मेसर्स फोर्ड, झोडस, पार्कस आणि कंपनी करिता	१.३५	६०,००६
सनदी लेखापरीक्षक	०.२६	०.९८

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालानुसार
मेसर्स फोर्ड, झोडस, पार्कस आणि कंपनी करिता
सनदी लेखापरीक्षक

एस.बी.प्रभू
भागिदार (मेंबरशिप क्रमांक ३५२२९६)

मेसर्स पी.जी.जोशी आणि कं.करिता

सनदी लेखापरीक्षक

प्रशांत तिडके

भागिदार (मेंबरशिप क्रमांक ३९३६२)

मेसर्स पी.जी.भागवत करिता

सनदी लेखापरीक्षक

संजय आठवले

भागिदार (मेंबरशिप क्रमांक ८३३७४)

मुंबई, २५ नोव्हेंबर २००९

जी.जे.गिरासे
संचालक (वित्त)

सुब्रत रथो
व्यवस्थापकीय संचालक

पी.अब्दाहम
अध्यक्ष

राहुल दुबे
कंपनी सचिव

ताळेबंद अंतर्गत येणाऱ्या अनुसूची

	३१ मार्च २००९ रु.	३१ मार्च २००८ रु.
अनुसूची १ - भाग भांडवल		
अधिकृत		
५,०००,०००,००० समभाग प्रत्येकी रु.१० किंमतीचा	५०,०००,०००,०००	५०,०००,०००,०००
प्रचलित, अभिदत्त आणि भरणा झालेले		
२,५००,०५०,०००(५०,०००) भरणा केलेले समभाग प्रत्येकी रु.१० किंमतीचा	२५,०००,५००,०००	५००,०००
(उपरोल्लेखित एकुण समभागापैकी २,५००,०००,०००) हे म.रा.वी.म. सुत्रधारी कं. मं. चे आहेत, तर ५०,००० समभाग महाराष्ट्र सरकारच्या नामनिर्देशित संस्थांचे आहेत.		
एकूण	२५,०००,५००,०००	५००,०००
अनुसूची २- राखीव आणि अतिरिक्त		
१. भांडवली राखीव		
ग्राहकांकडून वर्गणी / सरकारी अनुदान /भांडवली मालमत्ते बदल्यात गत वर्षाच्या ताळेबंदा प्रमाणे शिल्लक	-	१२५,०११,४००
अधिक - या वर्षा त्यात पडलेली भर	-	-
वजा : उत्पन्न म्हणून दाखवलेले	-	१२५,०११,४००
वजा : संबंधित स्थावर मिळकतीला बदली केले	-	११,४००
२. कर्ज रोखे भरणा करण्यासाठी राखीव सुरुवातीची शिल्लक	१३,१२५,०००	-
अधिक : नफा-तोटा विनियोग खात्यातून वर्षा हस्तांतरीत	(८,७५०,०००)	१३,१२५,०००
	४,३७५,०००	१३,१२५,०००
३. नफा - तोटा तक्त्यानुसार दाखविलेली शिल्लक	४,५८८,९९२,२७७	३,७३९,२९०,४०२
एकूण	४,५९३,३६७,२७७	३,७५२,४१५,४०२

ताळेबंद अंतर्गत येणाऱ्या अनुसूची

	३१ मार्च २००९ रु.	३१ मार्च २००८ रु.
अनुसूची ३ - सुरक्षित कर्जे		
१. कर्जे रोखे		
१४.१८%-७ अपरिवर्तनीय कर्जरोखे प्रत्येकाचे दर्शनी मोल		
६,२५,००० (मूळ किंमतीला ३२ सम हप्त्यात दर तिमाहीला डिसेंबर २००९ पासून केले जाणारे)	४,३७५,०००	१३,१२५,०००
२. मुदत कर्जे		
बँकाकडून		
केंद्रसरकार कडून (एका वर्षात परत करावयाची रक्कम रु.१६८.६८ करोड) (गतवर्षी रु. २१८.६६ करोड) देय	१७,५४५,४७१,८१९	५,२२२,०२५,२९८
पॉवर फायनान्स महामंडळ (एका वर्षात परत करावयाची रक्कम रु.३७४,५० करोड) (गतवर्षी रु.३३३.७८ करोड) देय	४८,०३९,१८५,०३५	३५,६७३,१८३,७७७
ग्रामीण विद्युतीकरण महामंडळ (एका वर्षात २००९-१० परत करावयाची रक्कम काही नाही, मागील रक्कम - नाही)	१४,१४५,३८३,४९१	२,६६०,६१२,५८५
३. व्यावसायिक भांडवलासाठी कर्ज - अल्पमुदतीचे कर्ज	५६५३,६५५,९८५	६,७१२,५४७,०५५
एकूण	८५,३८८,०७१,३३०	५०,२८१,४९३,७१५
अनुसूची ४ :असुरक्षित कर्जे		
राज्यसरकारकडून घेतलेली १ वर्षे मुदतीत रु.३१,६२५ करोड आणि गतवर्षातील रु.३१.६२५	२,२१४,२५१,७९६	२,५३०,५०१,९९२
एकूण	२,२१४,२५१,७९६	२,५३०,५०१,९९२

ताळेबंद अंतर्गत येणाऱ्या अनुसूची

अनुसूची ५ : स्थावर मालमतां

मालमता	एक गढता (प्रकृत्या किंवद्दन)			घसारा / अमूल्यकरण			निवास क्षणा		
	१-४-२००८ रोजी रु.	चाढ / समाचोरण रु.	वाजा / समाचोरण रु.	३१/३/२००८ पर्यंत रु.	१-४-२००८ रोजी रु.	घसारा / अमूल्यकरण वाजा / समाचोरण रु.	३१/३/२००९ पर्यंत रु.	३१/३/२००९ पर्यंत रु.	३१/३/२००९ पर्यंत रु.
मूर्त मालमता									
जमीन (विकास खर्च धरना)	५५०,८८०,८४०	१०७,८८३,२५४	(४,७३७,४१२)	६५९,७८१,२४६	-	-	-	६५६,७८४,२४५	५५०,८८०,८४०
भूमत	७७५,८०५,८०९	७९१,९५७,०८२	३,४७५,३०२	५५१,३८८,६६९	१५१,२०७,७०८	११,२३५,५८२	-	२४६,१४५,३३७	५४६,६९६,०८२
झगात									
कराऱ्याना झगात	६,०५५,४४४,०२२६	१,१५८,११५,०९०	१८१,५१६,४३५	७८,१३१,११६,४३५	३,१४४,०३६,७७७	१८७,२९१,६१८	६९०,६१८,११२	४,१३६,७४४,११२	३,६९६,२१२,११२
झगात	२,११७,११७६,१११०	३६५,४८८,५११५	१४४,८०४,८७०	३,२४३,६५८,०३५	१७६,३४८,१११०	५८,१०३,१११२	३,१८३,१५३,३२०	१,०३०,६४३,३२०	२,१८३,१४४,१११०
जलावट्युत संयंव	८,४५३,४९९२,११२२	२,११८,८७०,८३३	३५९,११४,११४८	१०,२१८,८४७,८०७	४,७३१,३२१,७८६	२३२,०८६,३१२	१७०,२०९,४०१	४,१०१,११८,७७७	५,४१२,१४१,०३०
झग वाधकासं									
रेल्वे स्पार्टींग	२,६१०,१७०,२११	२४९,४५४,११५३	२४,१०८,८७१	१८,१०८,८७१,८७०	५५३,२१४,८७१	५१,०९१,१११	११,७७७	२,२३१,४४७,७४०	२,०५७,११७,४३३
रस्ते व इसर	३,६१४,५०६,५७७	३२८,४८८,८४५६	२३७,११६,०१३	३,८१०,११६,०१३	३,०५५,४४८,४७४	६७,१११,१०९	५,४९४,१११	६०३,३३०,५३३	२,२३१,४४७,७४०
संसद, ग्रामीन व समाज	८६,१०४,३३३६,८७४	१४,४२४,४२३,६८२	१,१६१,१७७,७२७	१००,१७१,७२७	५६,११०,१७१,७२६	५८,१११,७२६	१६,६२८,१४५०	४१,११७,४४६,१०८	२,५३१,९६२,५०५
लाईंस व केबल्स	१,७१३,१७५६,४५८	१८१,११७,४५६	-	१,१७३,१७५६,४५६	१,०२०,१७१,४५६	५०,४५६,१०६	-	१,०८८,१४४,१०४	१७५३,०४५,२४५
बाहेने	१६३,४४४८,४४३०	१७१,१७२९,१८१३	२,५०७,१७१२	१७८,१८६३,४२७	१२१०,२४३,३३६	७४५,१७११२	३,४३४,१७१२	१३१,२४३,१११	१४३१,१८६,०४८,
फर्निचर व इसर समाज	१२७,१४४४,०७७	४४,३६७,४५०	(५१,१७१६)	१७२,४१३३३२६	१८८,१७१२,४४०	४२१०,२११४	(४,११६)	२०२८३,१७१०	२१,११७,४४६,०१६
कापालीयन साहित्य	१८१,२५६६,४४१	२१,११७,४०५	(४४,११२५)	२१०,४१२१,३५०	१११,६५७,११७	१,०१४,११३	२३८,०४४	१७,११३,२४६	११,११७,४११,१०४
(संगाळतमस्तित)									
धार्डली खर्च मालमता	१३३,१८६,१११	१२१,१११०,२५४३	-	१४५,११७,११८६	३५,१७११,११८६	२११,१११२,७११	-	६५,१४८,६९७	७७१,५४८,१११
मालकी -नसते									
स्थावर मालमता (ज्याची वौकशी चालू आहे)	२२६५,१८०	३१०,६८६	२५३,११२५	२८१,१४१	-	-	-	२८४,४४१	२२५,१८०
अनुसूची									
पाणी, तीज निवासावे हस्तक	१,१३८,१४४८	-	१,१३८,१४४८	१,१३८,१४४८	१,१३८,१४४८	१,१३८,१४४८	-	४,६५३,२३०	५,३३४,६७७
सोपडवेर मालमता	११४,१७८३,८३४६,४४४	१११,१७९३६,१११३६८	२०,११८,१११२,१११३६८	१११४,१११२,७०१०,०२११३६८	१११४,१११२,७०१०,०२११३६८	१,१३०,३१३,१४४८	१,१३०,३१३,१४४८	२,१७९,६२२	११५,००६,२०३
एकूण	११४,१७८३,८३४६,४४४	१११,१७९३६,१११३६८	२०,११८,१११२,१११३६८	१११४,१११२,७०१०,०२११३६८	१११४,१११२,७०१०,०२११३६८	१,१३०,३१३,१४४८	१,१३०,३१३,१४४८	२,१७९,६२२	११५,००६,२०३
ग्रासाल	१००,००८,४५७४,०७४	-	१७,१७८४,४४४८	१७,१७८४,४४४८	१७,१७८४,४४४८	१७,१७८४,४४४८	१७,१७८४,४४४८	१७,१७८४,४४४८	१७,१७८४,४४४८
समाचोरण पुराणांक केल्याती									
ग्रेच्या वापरे आवडे (पुनरावृत्त)	१००,००८,४५७४,०७४	१८४५,३७२९,१११३६८	१८४५,३७२९,१११३६८	१८४५,३७२९,१११३६८	१८४५,३७२९,१११३६८	१८४५,३७२९,१११३६८	१८४५,३७२९,१११३६८	१८४५,३७२९,१११३६८	१८४५,३७२९,१११३६८

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

ताळेबंद अंतर्गत येणाऱ्या अनुसूची

	३१ मार्च २००९ रु.	३१ मार्च २००८ रु.
अनुसूची ६ : गुंतवणूक (मूळ किंमत, उदधृत केलेली)		
व्यापारी गुंतवणूक - दीर्घ मुदतीची		
सहभाग सहायक कंपन्यांचे		
३०,००० समभाग महागुजरात कॉलिअरीजचे प्रत्येकी रु. १०/- किंमतीचे पूर्ण पैसे भरलेले	३००,०००	३००,०००
५०,००० (निरंक) समभाग धोणावे कोस्टल पॉवर म. यांचे प्रत्येकी रु. १०/- किंमतीचे पूर्ण पैसे भरलेले	-	५००,०००
५०,००० (निरंक) समभाग धुळे थर्मल पॉवर कं.म. यांचे प्रत्येकी रु. १०/- किंमतीचे पूर्ण पैसे भरलेले	५००,०००	५००,०००
५०,००० (निरंक) समभाग औरंगाबाद पॉवर कं.म. यांचे प्रत्येकी रु. १०/- किंमतीचे पूर्ण पैसे भरलेले	५००,०००	५००,०००
३०,००० (निरंक) समभाग यू.सी.एम. कोल कं. लि. यांचे प्रत्येकी रु. १०/- किंमतीचे पूर्ण पैसे भरलेले	३००,०००	-
गैर व्यावसायिक गुंतवणूक - दीर्घ मुदतीची		
१० समभाग कोल्हापूर जिल्हा सहकारी बँक यांचे प्रत्येकी रु. १०/- किंमतीचे पूर्ण पैसे भरलेले	१००	१००
एकूण	१,६००,१००	१,८००,१००
अनुसूची ७ : प्रचलित संपत्ती, कर्जे व अग्रीम रकमा		
प्रचलीत मालमत्ता		
अ) वस्तुंची यादी (व्यवस्थापनाने मूल्यांकित करून प्रमाणित केलेली)		
कोळशा व इंधन	-	-
भांडार व सुटे भाग	२,१५३,२४५,१८५	१,९८७,१४७,५७८
मागवलेले सामान	६,६८६,४५०,१६८	५,२७५,७३४,९५८
वजा : भांडारातून गहाळ झालेल्या सामानाची तरतुद	२६०,८४१,१७७	१४३,८८९,८८८
एकूण	८४६,२८०,८६०	५५४,३५४,९५८
ब) किरकोळ देणेकरी (असुरक्षितपणे, सन्माननीय)		
कर्जे ६ महिन्यातून अधिक काळ येणे असलेली	७५५,३५७,६७३	३,२८९,५२४
इतर कर्जे	२६,१०८,५९९,४४३	१७,७४२,७८५,२१५
एकूण	२६,८६३,९५७,११६	१७,७४६,०७४,७३९

ताळेबंद अंतर्गत येणाऱ्या अनुसूची

	३१ मार्च २००९ रु.	३१ मार्च २००८ रु.
क) रोकड व बँक शिल्लक		
१. हाती असलेली रोकड व मुद्रांक	१,४७३,९४९	१,९४६,४३६
२. हाती असलेले चेक	१,८४०,०००,०००	५५,७२५
३. शेडयूल बँकाकडे असलेले चालू खात्यावरील पैसे	४२,५०७,७४८	१२५,८१७,८७७
४. येऊ घातलेली येणी	१७,८३२,८५९	५,३२२,१५५
एकूण	१,९०१,८१४,५४८	१३३,९४२,१९३
कर्जे व अग्रीम रकमा		
असुरक्षित तथापि चांगल्या समजल्या जाणाऱ्या केवळ तशा ठरवल्यावाचून		
१. अग्रीम रकमा व कर्ज दुय्यम कंपन्यांना	१७०,०८१,५८२	२१,२८८,२०४
२. वसूल होण्याजोग्या अग्रीम रकमा रोकड किंवा साधनाने आवश्यक मोल मिळवण्यासाठी	२,६१८,७६६,७५६	१,३७३,४४९,४०३
३. अग्रीम रकमा संचलन व देखभाल पुरवठयासाठी	८२८,०४३,९९४	१,७३३,०९१,६२८
४. अग्रीम रकमा कोळसा पुरवठयासाठी / इंधनासाठी	५१,४६७,००९,१३९	४३,७९५,१४६,६१९
५. कर्मचारी वर्गाला दिलेल्या अग्रीम रकमा	२४६,२६९,७६१	१६७,७१६,५८७
६. ठेवी	२,४५४,१४९,३१३	१,५८६,७९३,२४६
७. एक्साइंज / कस्टम अधिकाऱ्यांकहून येणे	११,२८०,६५०	११,२८०,६५०
८. आगाऊ दिलेली खर्चाची रक्कम	१५६,८३६,४२२	१८९,७२९,६४७
९. येणे शक्य असलेले दावे व इतर चालू मालमत्ता	५९४,६४२,४६९	१६९,०८०,७६७
	५८,५४७,०८०,०८६	४९,०४७,५७६,७५१
वजा : संशयित कर्जासाठी तरतूद		
१. कोळशासाठी / इंधनासाठी	४८,४४७,४९७	४७,८७३,०७६
२. पुरवठा करणाऱ्यांना अग्रीम रक्कम	९५७,४८४	६,००४,६६०
३. मिळणाऱ्या उत्पन्नासाठी	६,३४०,८८५	६,३४०,८८५
४. अग्रीम रकमा येणे असलेली रोकड किंवा साधन	-	७७,२२९
५. किरकोळ येणी	२,२१२,०१५	२,२७५,६२२
६. ठेवी	-	३४२,०२०
	५७,९५७,८८१	६२,९१३,४९२
	५८,४८९,१२२,२०५	४८,९८४,६६३,२५९
	९५,५०९,१४९,५३९	७३,७१६,२९७,६५७

ताळेबंद अंतर्गत येणाऱ्या अनुसूची

	३१ मार्च २००९ रु.	३१ मार्च २००८ रु.
अनुसूची ८ - चालू देयक / देणी		
१. किरकोळ घेणेकरी भांडवली खर्चाकरता		
सुक्ष्म, लहान व मध्यम दर्जाचा (अनुसूची १५ मधील नोंद क्रं. १८ पहा)		
इतर देयके	४,३३३,१९८,३०५	१,८८१,८३०,७७९
माल पुरवठा व संवा यासाठी सूक्ष्म, लहान व मध्यम व्यावसायिक (अनुसूची १५ मधील नोंद क्रं. १८ पहा)		
इतर देयके	५७,६०९,००२,९०४	४६,९१२,५६१,५४०
(२) ठेवी व मागे ठेवलेली देयक कंत्राटदार, उपभोक्ते व इतर	८,३७२,२६४,१५४	३,३०५,३४१,६८९
(३) इतर देणी	९,०१९,९९४,५१८	६,६८६,८२७,१७८
(४) झालेले व्याज पण देय झालेले नाही असे	१,१०२,४१६,६१९	७४०,०५९,४६१
एकूण	८०,४३६,८७६,५००	५९,५२६,६२०,६४७
अनुसूची : ९ तरतुद		
उपदानाची तरतुद	३,४६५,२७३,१०१	२,८४८,४३१,६९६
रजेचा पगार / रजा न उपभोगल्याची तरतुद	२,२११,१०८,०३९	१,९२६,०७१,३४२
आयकर भरणा करण्यासाठी तरतुद	१,८४७,७४९,६५६	१,७४०,७४१,६५६
वजा : अग्रीम कर जमा (आय स्त्रोतातुन वजा केलेला कर धरून)	१,६४१,२९४,७१०	१,२२९,२९५,४६८
किरकोळ लाभावरील कर	२०६,४४६,९४६	५११,४४६,१८८
वजा अग्रीम जमा केलेला कर	४०,७६९,८०५	२६,५६५,६०५
	३६,९६९,३०८	२४,९७१,५१३
	३,८००,४९७	१,५९८,२९२
मालमत्ता कर	२२८,१२२	३४९,०००
एकूण	५,८८६,८५६,७०५	५,२८७,८९६,५१८

नफा/तोटा पत्रका अंतर्गत येणाऱ्या अनुसूची

	३१ मार्च २००९ रु.	३१ मार्च २००८ रु.
अनुसूची १० - इतर उत्पन्न		
व्याजावरील उत्पन्न (मुळ देयकातून कापलेला आयकर रु. ३२,४०५(गतसाल रु. १९६१९५))	३,१७२,९९१	२२,७३८,५९०
भाडे व भाड्याने दिलेल्या यंत्रणा वरील उत्पन्न	३९,४१८,९९६	३०,१४८,३७८
स्थावर मालमत्ता विक्रीतून मिळालेला फायदा	३४५,४५२,९४१	२३४,८३४,७४२
मुळ मालमत्तेच्या विक्रीवरील नफा	-	७,९५८
निवादा नमुने (फॉर्म विक्री)	१४,८३९,०८६	१६,९७०,६०९
इतर उत्पन्न	९२३,५०२,५८१	४८६,६१२,६५९
अतिरिक्त तरतूद पुन्हा जमा	-	८७६,४३०,८२९
	१,३२६,३८६,५१५	१,६६७,७४३,७५७
अनुसूची ११ : निर्मिती प्रशासन व इतर खर्च		
वंगण, इतर वापर झालेले माहित्य, स्थानिक पुरवठा	९२७,४११,३६५	८५६,१४२,५३५
पाणी पट्टी	१,१९४,००६,०८६	८२४,४८३,११२
भाडे	१२०,९११,१३७	११७,५६२,१४७
भाडेपट्टी	९१८,४३७,३८९	९१८,४१५,३६४
दुरुस्ती देखभाल		
प्रकल्प व यंत्रसामुग्री	४,३६४,२९९,८१०	४,४९३,१८७ १०७
इमारत	५२,०६८,४३२	७३,२५८,९०५
इतर	४१०,२१६,८३४	३०५,०८३,७२६
विम्याचे देय	३२,४४४,९९७	४२,३३६,०६८
कर	१२३,४१३,८१४	३५,७५९,१६३
कायदा व इतर व्यावसायिक देणी	२७,२१३,३९६	३७,४१९,२०५
हिंशेब तपासणीसांची देणी	२,४९४,९९१	१,३५३,४००
दलालाचे अडति	१००,००२,७०४	८०,५५६,१०२
इतर प्रशासकीय खर्च	५८७,७९५,८५७	४४०,८०५,४८३
	८,८६०,७१७,०८२	८,२२६,३६२,३१७
वजा : देखभाल दुरुस्ती खर्च भांडवलीकरण (एकूण)	१८,२०८,६०७	२१,९८०,८६५
प्रशासकीय खर्च	९३,१६९,८५५	(२८८,४२२,९९६)
	८,७४९,३३८,६२०	८,४९२,८०४,४४८

नफा/तोटा पत्रका अंतर्गत येणाऱ्या अनुसूची

	३१ मार्च २००९ रु.	३१ मार्च २००८ रु.
अनुसूची १२ : कर्मचारी खर्च		
पगार, भत्ता, बोनस, इ.	४,७७७,१८२,०५२	३,५६७,४००,८१६
कर्मचारी कल्याण निधी	६७,९६६,९०२	५८,७०१,०८५
इतर कर्मचारी खर्च	७४,२६९,५५३	४१,८०५,२२८
रजेचा पगार (रजा न घेतल्याचा)	५११,८७१,२६२	३६९,५१२,२१०
अनुदान	८८४,८०३,९९६	४५१,३३३,६४४
भविष्य निवाह निधी अंशदान	३८५,४०८,६४५	३७३,२९९,००९
नियोजित मालमत्ता खर्चातील तुटीसाठी केलेली तरतुद	(२१, ३००,०००)	१६,०००,०००
वजा : कर्मचारी कर (एकूण) (अनुसूची १५ मधील टीप २२ पहा)	६,६८०,२०१,५३० ३७८,९९१,७५७	४,८७७,९७१,९९२ १२९,२८०,६७६
	६,३०१,२०९,७७३	४,७४८,६९१,३१६
अनुसूची १३ : व्याज व इतर वित्त खर्च		
व्याज		
सरकारी कर्जे	२७४,३३८,७१२	३१०,४०४,१६७
कर्जरोखे	१,३९३,७२१	२,६४०,४१७
इतर कर्जे / स्थगित उधारी	५,०९१,५४३, ७५१	३,२३२,०९८,२९२
खेळत्या भांडवलासाठी उसनवारी	१,३३८,४३२,६३१	६२६,२६४,६३२
गिझाईकांच्या ठेवी	२४,१५२	२२,८१४
वित्त खर्च		
सरकारी हमीसाठी फी / प्रभार	२२६,८१२,७८५	२६२,३९०,७९९
पैसे उभे करण्यासाठी मोजलेली किंमत	२,७५२,४००	१२,१२६,९७३
इतर प्रभार	१९,८०९,०४३	१३,०९१,६९२
वजा : व्याज व आर्थिक प्रभार भांडवलीकरण केलेला (निव्वळ) (सूचना १९ अनुसूची १५ पहा)	६,९५५,१०७,१९५ २,४७१,५८१,६५८	४,४५९,०३९,७८६ ३,२५३,०३२,७४०
	४,४८३,५२५,५३७	१,२०६,००७,०४६

महानिः
महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती

नफा/तोटा पत्रका अंतर्गत येणाऱ्या अनुसूची

	३१ मार्च २००९ रु.	३१ मार्च २००८ रु.
अनुसूची १४ : पूर्वकालीन उधार / प्रभार (निव्वळ)		
उत्पन्न		
इतर उत्पन्न	६,७१६,१८६	६४,२०५,१८७
गतकालीन देयकांसाठी समायोजन (गेल्या वर्षासंबंधी)	(९८,३६५,४२७)	१,३३७,३४२,२४८
इतर अतिरिक्त तरतूदी गतकालीन	६४,३८८,८०९	४३,७५३,५३८
कोळशासंबंधीचा फायदा	३७६,७७७	-
	(२६,८८३,६६३)	१,४४५,३००,९७३
खर्च		
व्याज खर्च	-	७२७,८८४
इंधनासंबंधी फायदा / तोटा	८४२,६०८	१,९०८,५८२
गिर्हाईकांकडून मिळालेले पैसे	-	-
अतिरिक्त / कमी तरतूद घसाऱ्यासाठी	(१९४,०२८,१३१)	१९,७५०,६०९
व्याज व वित्त खर्च (निव्वळ)	(४४०,६५४)	८०९,७३९
व्यावसायिक व्यवहार खर्च	९५,९३५,७१४	७१९,२०४,३७४
कर्मचारी खर्च	४,९७०,३५०	३२,९५५,५९९
रजेचे रोकडीकरण	-	१,७३५,०९२,०८५
प्रशासकीय खर्च	(३६,९०७,५२२)	८,०४५,५९९
सामानासंबंधी खर्च	(५,३८१,६८४)	१२९,४०९,७८६
	१३५,००९,३१९	२,६४७,९०४,२४९
	१०८,१२५,६५६	(१,२०२,६०३,२७६)

अनुसूची १५: हिशेब तक्त्यावरील टीपा.

१) ३१ मार्च २००९ रोजी संपलेल्या वर्षातील व्यवहारासाठी विशेष धोरण

अ) आर्थिक तक्ते तयार करण्यासाठी आधार

ही कंपनी सार्वजनिक मर्यादित कंपनी असून कंपनी कायदा १९५६ चे तरतुदीनुसार नोंदणी झालेली आहे. कंपनी वीज कायदा २००३ सालच्या तरतुदीनुसार कार्यान्वित आहे. वीज अधिनियम कायदा २००३ च्या तरतुदी या त्यातील नियमांसह या कंपनीच्या कार्यवाहीला लागू आहेत व हे नियम जिथे कंपनी कायदा १९५६ तरतुदी विरोधात आहेत. विशेषत: वीज अधिनियमचे खंड १७४ तिथे त्या वीज अधिनियमानुसारच कार्यवाही होते.

चालू व्यवसाय याच संकल्पनेनुसार हिशेब तक्ते तयार केले आहेत शिवाय ऐतिहासिक मूल्य विभागाणी संकल्पनाही यात लागू आहे. 'कंपनीने मिळकत धोरण-आधार' मूलभूत धरून हिशेब तयार केले आहेत व सर्व मालमत्ता हिशेब हा सर्वसाधारण स्वीकृत हिशेब तत्व (Gaap) यानुसार तयार केलेला आहे. नियम २००६ अधिसूचना क्रं. जी.एस.आर. ७३९ (३) दिनांक ७-१२-२००६.

संपत्ती (मालमत्ता) व देयक जबाबदाऱ्या जी वीज कायद्यानुसार निर्मिलेली आहेत ती विशिष्ट सुयोग्य शीर्षकाखाली दाखवलेली आहेत.

ब) अंदाज पत्रकाचा वापर:

सर्वसाधारणतः स्वीकृत असा हिशेब मांडणी तत्वानुसार त्यातील अंदाजपत्रके (खर्चासाठी) आणि अपेक्षा मिळकतीसाठी त्या हिशेबाच्या पुष्ट्यर्थ असावी लागतात यातील प्रत्यक्ष खर्च व अंदाज पत्रक तसेच अपेक्षित उत्पन्न व लाभलेली रक्कम यात एकूण वर्षभराचे हिशेबात जे फरक दिसतील ते त्या त्या वर्षातील जिथे निश्चित निर्णय परिणाम माहित झाले आहेत त्यात मान्य होतात.

क) स्थावर मालमत्ता

- (१) कंपनीच्या हिशेब दफ्तरमध्ये स्थावर मालमत्तेची नोंद असते व प्रत्येक ताळेबंद पत्रकात तिचा उल्लेख असतो. फक्त त्याचे मोल हे ऐतिहासिक धरलेले असतात. स्थावर मालमत्ता मिळवताना / खरेदी करताना / उभारताना आलेल्या खर्चाचे आधारावर या स्थावराचे मोल उल्लेख केलेले असते. त्यातून कालमानानुसार येणारा घसारा वजा होत असतो.
- (२) स्थावर मालमत्ता खरेदी चालू स्थितीमध्ये ठेवण्यासाठी ताब्यात दिलेली किंमत, वाहतूक खर्च, शुल्क, कर, दंड व खरेदी किंमत इत्यादी सहीत दाखवलेली असते. (काही कर सरकारकडून नंतरच्या काळात वसूल होतात या किंमतीत ते समाविष्ट नाहीत. तथापि यात पैसे उभारण्यासाठी भरलेले व्याज, कर व इतर प्रासंगिक खर्च जो अशी मालमत्ता उपयोगी व्हावी म्हणून केलेला असतो तो सर्व किंमतीत समाविष्ट असतो.)

- (३) नवीन प्रकल्पांसाठी संपादन केलेली जमीन जुऱ्याले व जुने प्रकल्प वाढवण्यासाठी खर्च केलेली रक्कम व त्या रकमेवरील प्रकल्प सुरु होण्यापर्यंतच्या काळाचे व्याज ते सर्व भांडवली खर्च म्हणून गणले जाते.
- (४) कंपनीचा जो भांडवल खर्च झाला होता तो पुढे स्थावर मालमत्ता मध्ये समाविष्ट झाला, पण कंपनीकडे त्या स्थावर मालमत्ताचे पूर्णपणे मालकी नसून हा खर्च वेगळ्या बाबींच्या प्रगतिपथक भांडवलीमध्ये खर्च झाला असे पारिदर्शित होते म्हणून स्थावर मालमत्ताचे काम चालू असल्यामुळे हे खर्च वेगळे दाखविण्यात आले आहे.
- (५) जिथे भांडवली खर्च प्रकल्प काम अपुरे/चालू असताना ठेवीच्या रूपात केलेला असतो त्याची तेह्हा कंत्राटदार इत्यार्दिच्या देयकांची अंतिम तडजोड ठरून रक्कम अदा केली जाते, अशा वेळी ठेवी वरचा खर्च तात्पुरता भांडवली खर्चात दाखवून नंतर हिशेब पुर्तता काळी त्यावर्षीच्या हिशेब तक्यात या रकमा सारख्या केल्या जातात, तसे करणे गरजेचे ठरते.
- (६) भांडवली खर्चाचे बाबतत दीर्घकालीन काळात होणारे किंमतीमधील फरक हे कंपनीने ते स्वीकृत केल्यानंतर हिशेबात धरले जातात.
- (७) या कालखंडातील कंपनीने केलेला एकूण प्रकल्प व योजनांवरील खर्च ते त्या त्या ठराविक भांडवली खर्चाचा भाग भांडवलीखर्च ‘कार्यप्रगती चालू’ या कलमाखाली झालेल्या खर्चाचे रकमांनुसार दाखवला जातो.
- (८) प्रकल्पाचे चाचणी दरम्यान येणारा खर्च अथवा होणारे उत्पन्न हे भांडवल खर्च/उत्पन्न म्हणूनच दाखवावे लागते.
- (९) कुठल्याही प्रकल्पाच्या यशस्वितेसाठी केलेली पाहणी ओळख शक्यता इत्यादीसाठी होणारा खर्च हा वेगळा ‘मंजूर खर्च’ म्हणून दाखवावा लागतो व तोही ‘कार्य सुरु पण अपुरे’ या शीर्षकाखाली येतो.
- (१०) हिशेब पुस्तकात स्थावर मालमत्तेचे मोल ‘एकूण’ म्हणून कुठल्याही सरकारी अनुदान जे या मालमत्तेसाठी मिळाले असेल, ते तसे दाखवले जाते.
- (११) रु.५०००/- पेक्षा कमी मोल असलेली स्थावर मालमत्ता ‘नफा-नुकसान तक्त्यात’ नुकसान म्हणून दाखवलेली असते.
- (१२) अमूर्त स्थावर मिळकत ही तिच्या मूळ खर्च/किंमत यानुसार भांडवलीकरण केली जाते जर अशा स्थावर मिळकतीपासून पुढे होणारे फायदे/लाभ कंपनीला मिळाले तर त्या अमूर्त स्थावराची योग्य किंमत ठरवली जाते.
- ड) **कर्ज/उसनवारी यांचे मोल**
- ज्या स्थावर मालमत्तेसाठी अशी उसनवारी केली असेल त्यावर जर हे मोल चढवता येत असेल तर ते भांडवलीकरण करून दाखवता येते (त्या स्थावराची किंमत म्हणून). अशा प्रकारची मालमत्ता पूर्णतः उपयोगी

म्हणून वापरात येण्याला दीर्घ काळ लागतो. इतर उसनवारीचा खर्च तो या भांडवल खर्च म्हणून दाखविलेल्या मालमत्तेवर दाखवता येत नाही. तो त्या-त्या काळातील निव्वळ खर्च म्हणून दाखवायचा असतो.

ई) बिघाड झालेली मालमत्ता

ताळेबंद तयार करण्याचे दिवशी कंपनी सर्व मालमत्तेचा आढावा घेते तसेच या मालमत्तेचे गट तयार होतात यात रोख लाभ देणारी मालमत्ता यांचा वेगळा गट असतो. जर अशा मालमत्तेत बिघाड झाला किंवा बिघाड होण्याची शक्यता दिसली तर या बिघांडासाठी वेगळी तरतूद केली जाते. इथे ही मालमत्ता बाळगणे अथवा दुरुस्त करणे या संबंधीचा खर्च हा जर त्यापासून पुढे मिळणाऱ्या रोखीपेक्षा अधिक भरत असेल तर त्यासाठी वेगळी तरतूद करायची असते.

फ) यंत्र व सुटे भाग

- (१) यंत्रणा इत्यादींचे खरेदीसह मिळवलेले सुटे भाग ज्यांचा वापर अनियमित असण्याची शक्यता आहे आणि या भागांची किंमत माहिती असेल तर त्यांचा खर्च वेगळा भांडवली खर्च म्हणून दाखवायचा असतो. तथापि त्यांचे मोल माहिती नसेल तर मात्र ते त्या मूळ कारखान्याच्या किंमतीसह भांडवली खर्च दाखवायचे असतात.
- (२) नंतरच्या काळात विकत घेतलेल्या भागांचा खर्चसुधा भांडवली खर्च म्हणूनच दाखवायचा असतो.
- (३) यंत्रणाचे सुटे भाग, यांची घसारा किंमत त्या यंत्रणाच्या अपेक्षित उपयोगित्वाच्या काळानुसार दाखवायची असते.
- (४) यंत्रणाचे सुटे भाग यांची किंमत ही महसूली खर्च म्हणून ज्या काळात हे सुटे भाग खरेदी केले त्या वर्षीच्या हिशेबात दाखवायची असते.
- (५) इतर सर्व भाग हे भांडाराचा हिस्सा व सुटे भाग म्हणूनच दाखवायचे असतात. त्यांची मूळ किंमत अथवा विक्री केल्यास मिळू शकेल अशी किंमत यातील जी कमी असेल ती दाखवायची असते.

ग) घसारा/कर्जफेडीची तरतूद

(१) स्थावर मालमत्ता:

सरळ रेषा या पद्धतीने कंपनीने त्यांच्या स्थावर मालमत्तेवरील घसारा ९० टक्क्यांपर्यंत दाखवला आहे. यासाठी त्यांना केंद्रिय वीज नियामक आयोग (CERC) यांनी जानेवारी २००६ मध्ये जी प्रशुल्क पद्धत जारी केली त्यानुसार लावलेली आहे.

वाढवलेल्या किंवा कमी केलेल्या मालमत्तेचे घसारा मोल यथाप्रमाणे पद्धतीने मालमत्ता उपयोगी ठरेपर्यंतच्या काळाचे केले आहे.

जिथे मालमत्तेचे आयुष्य उपयोगिता वाढविण्यात आली (त्यासाठी नूतनीकरण दुरुस्ती, आधुनिकीकरण वगैरे करून) त्यावर झालेला खर्च व त्याच्या कर्जफेडीची, तरतुदीवर न करता घसारा रक्कम त्या मालमत्तेच्या वाढीव उपयोगी आयुष्य तंत्रज्ञानाच्या मते जे ठरेल त्या मुदतीवर लावायचे असते.

भाडेपट्टीने (लीजवर) घेतलेल्या जमिनीची कर्जफैड तरतूद भाडेपट्टीच्या मुदतीनुसार करायची असते.

(२) अमूर्त मालमत्ता:

अमूर्त अशा मालमत्तेची कर्ज परतफेड ही त्या मालमत्तेच्या उपयोगी आयुष्यावर ठरवावी लागते. तथापि संगणकासाठी केवळही १० वर्षांपेक्षा हा काळ अधिक असू शकत नाही. इतर अमूर्त मालमत्ता ही कर्जफैड काळ त्यांच्या उपयोगी आयुष्याचे अंदाजानुसार ठरवायचा असतो.

(३) विविध मालमत्ता प्रकारांचे घसारा दर खाली दिले आहेत:

द्रवचलित कामे	१.८०% ते ३.६०%
इमारती व इतर बांधकाम	१.८०% ते ३.६०%
संयंत्र, कारखाने व यंत्रे	२.५७% ते १८%
पारेषण वहन व वहनतार जाळे इत्यादी	२.५७% ते ६%
फर्निचर, पक्की बसविलेली वस्तु व इतर कार्यालयीन सामान	६%
वाहने	१८%

ह) वस्तूसूची

सामानाचा साठा, भांडार, सुटे भाग हे खालच्या पातळीवरच्या मोलाचे धरायचे असतात अथवा त्यांची बाजारात विक्री करता नक्की मिळाणारी रक्कम त्यांचे मोल ठरवते. वस्तूच्या वजनावर जेव्हा मोल करावे लागते तेव्हा बाजार भाव मोल सरासरी प्रमाणात धरायचे असते.

निरुपयोगी भांडारामुळे होणारा तोटा हा खालच्या पातळीवरील मोलाने मोजतात किंवा विक्री केल्यास येणारी एकूण किंमत ही मोल ठरवायची रित ही वस्तू विकत घेताना आपण दिलेली किंमत अधिक इतर खर्च जे ती वस्तू जागेवर आणण्यासाठी असतील असे मिळून ठरते

निरुपयोगी भांडारामुळे होणारा तोटा हा पुनर्तपासणी प्रमाणे ठरतो.

इ) महसूल मिळवणी

वीज पुरवठा विक्री महसूल महाराष्ट्र राज्य वीज नियामक आयोगाने ठरविलेल्या दरानुसार केला आहे. इंधन समायोजन खर्च व देयके न केलेला वीज पुरवठा महसूल त्या हिशेबावर वर्षांअखेर पर्यंतचा समावेश असतो.

इतर उत्पन्न प्रत्यक्ष स्थितीनुसार ओळखले जाते. त्याज्य माल आणि निरुपयोगी कोळसा विक्री करार वेळी हिशेबात केला जातो.

ज) गुंतवणूकी

दीर्घकालीन गुंतवणूक किंमतीनुसार ठरते व त्यातून होणारी घट जे असतील किंवा अपेक्षित असतील ते कायमस्वरुपी आहेत यास्तव केलेली तरतूद वजा केली जाते.

च) परकीय चलनातील व्यवहार

परदेशी चलनातील गुंतवणूक त्याच्या सुरुवातीच्या काळातील त्या चलनाचे मोल जे असेल त्यानुसार ठरते व नोंद होते. व्यवहार झाला त्या दिवशीचा परकीय चलनाचा दर हिशेबात धरला जातो.

परकीय चलनाचे विनिमय दरात होणाऱ्या बदलांमुळे होणारा फायदा तोटा हा नफा तोटा तक्त्यात दाखवला जातो.

ताळेबंद पत्रकाच्या दिवशी, परकीय मुद्रित वस्तूना त्या दिवशीचा दर नोंदले जातात. जर काही नफा तोटा झाला तर तो त्यावर्षीच्या नफा-तोट्याच्या हिशेबात गणला जातो.

छ) कर्मचाऱ्यांचे फायदे

(१) कर्मचाऱ्यांना देण्यात येणारे लघुकालीन फायदे

आस्थापन लघुकालीन फायदांमध्ये विनासवलत रक्कम सेवेच्या मोबदल्यात अदा करते जी देय मानली जाते (आधी अदा केलेल्या रकमेतून वजा केल्यानंतर).

(२) सेवाकाळ संपल्यानंतर मिळणारे फायदे

व्याखित अंशदान योजना

व्याखित अंशदान योजना ह्या कर्मचारी सेवा निवृत्तीनंतर मिळणाऱ्या लाभाचा भाग असतो. त्या योजनेनुसार कंपनी ठराविक रक्कम ही त्याला देय ठरते. त्यातून आधी केलेले अंशदान वजा होते. कंपनीचे ठराविक अंशदान योजनाना होणारे अंशदान हे नफा तोटा तक्त्याने त्या आर्थिक वर्षाचा एक भाग म्हणून मान्य केलेला आहे.

ठराविक फायदे योजना

उपदान आणि रजा न घेण्याबद्दल दिलेल्या रकमा

या उपार्जन खर्चास्तव तरतूद उपदान व रजा न घेतलेल्या काळाचे वेतन हे निवृत्तीनंतर दिले जाते व ते देयक म्हणून त्या वर्ष अखेरीला होणाऱ्या खर्चानुसार ठरतो.

भविष्य निर्वाह निधी फायदे

कंपनी ठराविक रक्कम अंशदान म्हणून भविष्य निर्वाह निधीकडे जमा करते व ते अंशदान कर्मचाऱ्यांचे वेतनातून कापून घेतलेल्या अंशासह दिले जाते. याचे दर पूर्वीपासून ठरलेले असतातच. ह्या रकमा ठराविक विश्वस्त मंडळाकडे सुपूर्द केल्या जातात. ही विश्वस्त मंडळे इतरही अनेक कंपन्याचे असे निधी स्वतःकडे ठेऊन त्याचे व्यवस्थापन करीत असतात. सरकारने मंजुरी दिलेल्या योजनांमध्ये हा

निधी गुंतवण्यात येतो. अशा भविष्य निर्वाह निधीला आस्थापनाने दिलेले अंशदान हे खर्च म्हणून मानले जाते व ते नफा-नुकसान तक्त्यात दाखवले जाते.

ठराविक फायद्यांची किंमत ही प्रकल्पित घटक जमा पद्धतिनुसार केली जाते, जी प्रत्येक वर्षाच्या ताळेबंद मध्ये विमा किंमती सोबत दाखविली जाते. गतकालीक सेवा खर्च ही तात्काळ आधिक्या काययमचे फायद्यांपर्यंत ओळखले जाते, नाहीतर सरळ-रेषा पद्धतिनुसार सरासरी काळापर्यंत कायमस्वरूपी सुधारीत फायद्यांचे विलीनीकरण करण्यात येते.

ठराविक फायद्यांचे कर्तव्य ताळेबंदामध्ये दाखविले जातात, याच्यामध्ये ठराविक फायद्यांच्या कर्तव्याची चालू किंमत असते जी न ओळखली जाणारी गतकालीक सेवा किंमतीचा नफा व तोट्यातून तडजोड करून दाखविल्या जाते व नंतर गरजेनुसार नियोजित मत्तेच्या अनुकूल किंमतीमधून वजा केल्या जाते.

कोणतेही ठराविक फायदे मत्ता (चाचणीनुसार विपरीत आलेले ठराविक फायदे कर्तव्य) ही योजनेच्या उपलब्ध परतफेड व कपात अधिक न ओळखले जाणारे गतकालीक सेवा खर्च धरून प्रस्तुत केल्या जातो.

म) भाडेपट्ट्या

वित्तिय भाडेपट्टी

जी मालमत्ता भाडेपट्टीवर आर्थिक निधी सहाय्याने मिळवली जाते महाराष्ट्र वीज सुधारीत स्थानांतरण योजना २००५ (स्थानांतरण योजना) त्या भाडेपट्टीच्या भाडयाची रक्कम जेव्हा मिळेल तशी नफा-तोटा पत्रकावर दाखविली जाते.

५ जून २००५ नंतर मिळवलेली मालमत्ता ही आर्थिक भाडेपट्टी मालमत्ता म्हणून वर्गीकृत होते. इथे कंपनीला मालकी हक्कांचे सर्व फायदे व धोके पत्करायचे असतात व ती कमीत कमी न्याय किंमतीची धरली जाते अथवा कमीत कमी सध्याची किंमतीची मानली जाते. त्यावरील भाडेपट्टी कमीत कमी देय ठरते व व्याज मोल यांच्यात धरली जात असून त्यातून कायमस्वरूपी व्याज दर प्रत्येक कालखंडासाठी निश्चित केला जातो.

कार्यान्वित (चालू) भाडेपट्टी

जी मालमत्ता भाडेपट्टीवर घेतली जाते व ज्या मालमत्तेवरील मालकी हक्क फायदे, धोके हे परिणामकारकपणे स्वतःकडे ठेवले जातात त्याला कार्यान्वित किंवा चालू भाडेपट्टी म्हणतात अशा कार्यान्वित भाडेपट्टीचे भाडे हे सरळ खर्च म्हणून धरले जाते.

न) कराधान

१) आयकर

त्या त्या वर्षाच्या करपात्र उत्पन्नावरील कर आयकर कायदा १९६१ अंतर्गत नियमानुसार ठरतात व भरणा करण्याच्या कर रकमांमधून मान्यता प्राप्त सूट इत्यादी वजा होते.

२) स्थगित कर

स्थगित कर म्हणजे करपात्र उत्पन्न आणि हिशोबातील उत्पन्न यांच्या काळातील फरक. हे उत्पन्न एका कार्यकाळात तयार होते व दुसऱ्या कार्यकाळात ते मागे फिरवता येते. यात करभरणा दर व करभरणा

कायदा यांचा योग्य विचार करून ताळेबंदात हे उत्पन्न दाखवण्यात येते. हे सर्व लेखा मानक - २२ करभरणा हिशेब यानुसार केले जाते. जो घसारा हिशेबात धरला गेला असेल किंवा जो तोटा पुढे हिशेबात घेतला असेल त्यातली स्थिरता ही केवळ त्याच्या भविष्यकालीन मान्यतेवर अवलंबून असते.

- ओ) गतकालीन कलम / बाबी आणि विशेष प्रकारच्या बाबी चुकीमुळे अथवा नजरचुकीने आर्थिक तक्त्यात राहून गेलेला बाबी या नंतरच्या आर्थिक हिशेबात गतकालीन अशा शीर्षकाखाली मांडायच्या असतात.
- प) तरतुदी, आकस्मिक तरतुदी व आकस्मिक मालमत्ता गतकालीन घटनांचा परिणाम म्हणून मोठया प्रमाणात तरतूद करावी लागते व चालू काळात त्याची जबाबदारी उचलावी लागते. अशा घटनांमधून कदाचित नवे उत्पन्न स्रोतही निर्मिती होऊ शकतात. आकस्मिक तरतुदी मान्य होत नाहीत पण टीपांमध्ये दाखवल्या जातात अशा आकस्मिक तरतुदींचा आर्थिक परिणाम उपलब्ध माहितीनुसार दाखवता येते. ज्या तारखेला आर्थिक हिशेब मंजूर होतात त्या काळापर्यंतची ही तरतूद दाखवायची असते. आकस्मिक लाभ / मालमत्ता ही आर्थिक तक्त्यात कुठेही दाखवित नाहीत.
- यू) सरकारी अनुदान योजना

विशिष्ट स्थावर मालमत्ता जी सरकारी अनुदानांशी संबंधित असते तिला स्थावर मालमत्तेच्या पूर्ण किंमतीतून वजा करण्यात येते. एका विशिष्ट कालमर्यादेत उत्पन्नाशी संबंधित सरकारी अनुदान पद्धतीशीर आधारणीवर नफा - तोट्याच्या विवरणात हिशेबात धरले जाते, जे ज्या संबंधित किंमतींची भरपाई करायची आहे त्यांच्याशी जुळवणे आवश्यक असते.

२) पुनर्बाधणी योजना

दिनांक ६ जून २००५ पर्यंतच्या कंपनी मालमत्ता व देणी यात दाखवलेले समतोल हिशेब जे महाराष्ट्र राज्य वीज सुधारित स्थानांतरण योजना २००५ अंतर्गत या कंपनीकडे बदलून आले त्यानुसार पूर्वकालीन म.रा.वि.म.च्या कर्जवाटप प्रक्रिये अंतर्गत बदल प्रक्रियेतला घटक म्हणून व वारसदार म्हणून सुधारारी कंपनीच्या काही कर्जाचे भाग स्थानांतरित झाले. तर काही कर्जे अधून-मधून सविराम काळासाठी साधार केली गेली. ही कर्जे शेवटी या कंपनीकडे सुपूर्द झाली व तशी ती धारण जमीन कंपनीने मंजूर केली याला धरून खालील रकमा म.रा.वि.पा.कं.लि. ला दिलेल्या आहेत. या योजनेची अंतिम अधिसूचना मिळेपर्यंत या रकमांचा कुठलाही परिणाम “राखीव” कलमात दाखवलेला नाही किंवा भाग - भांडवलाच्या निलंबन लेखा पत्रिकेतही दाखवलेला नाही आणि हे म.रा.वि.पा.कं.लि. कडून येणी/देणेबाबी म्हणून दाखवून समायोजित केल्या आहेत.

विवरण	रक्कम
१ आर.ई.सी. ला कर्जफेड	७५०,०००,०००
२ आय.एफ.सी.आय. ला अपरिवर्तनीय कर्जरोखे	९२४,८९९,३५०
३ बी.ई.एस.टी. ला अपरिवर्तनीय कर्जरोखे	१३,१२५,०००
एकूण मुद्दल रकमेची परतफेड (अ)	१,६८७,९३६,३५०

१	इंडियन बैंकेला (२००६-०७) करिता लघुमुदतीच्या कर्जावरील व्याजभरणा	६७१,८७१
२	इंडियन बैंकेला (२००५-०६) करिता लघुमुदतीच्या कर्जावरील व्याजभरणा	३८,५७९,०७४
३	बी.ई.एस.टी. ला २००६-०७ करिता अपरिवर्तनीय कर्जरोख्यावरील व्याज भरणा	२,१९१,७०९
४	बी.ई.एस.टी. ला २००५-०६ करिता अपरिवर्तनीय कर्जरोख्यावरील व्याज भरणा	३,९३३,८५८
५	आर.ई.सी. ला कर्जावरील व्याज २००६-०७ करिता	१६,९५३,१२५
६	आय.एफ.सी.आय. ला २००५-०६ करिता अपरिवर्तनीय कर्जरोख्यावरील व्याज भरणा	८९,६८८,९०३
व्याज भरणा एकूण रक्कम (ब)		१५२,०१८,५४०
म.रा.वि.पा.कं.लि. ला भरलेली एकूण रक्कम (अ) + (ब)		१,८३९,९५४,८९०

३) भांडवली बांधिलकी

संविदा (कॉन्स्ट्रक्ट) रकमा देणे बाकी आहेत. त्याचा अंदाजे खर्च रु. ६४७७.१४ कोटी असून त्याची तरतूद झालेली नाही. (गेल्या वर्षाची रक्कम रु. २८५५.९० कोटी)

४) आकस्मिक देणी - (तरतूद न झालेली)

(प्रत्येकी मोल रु. १० लाखाहून अधिक)

- १) रुपये २ कोटी ६३ लक्ष (गतसाली रु. २ कोटी ६३ लक्ष) केन्द्रीय उत्पादन शुल्क विभाग चंद्रपूर साठी तयार केलेल्या सामानावर कर म्हणून मागितले ते कंपनीने वाद म्हणून देण्याचे नाकारले. आता हा विषय न्यायालयात प्रलंबित आहे. तथापि, उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार कंपनीने बँक हमी रु. १८६.६६ लक्ष रकमेची दिली आहे आणि रु. २१.३४ लक्ष एवढी रक्कम उत्पादन शुल्क अधिकाऱ्यांकडे जमा केली आहे. कंपनीचे या बाबतचे अपील केन्द्रीय उत्पादन शुल्क आयुक्तांकडे प्रलंबित आहे.
- २) परली येथील जमिनीसाठी द्यावयाची अधिक नुकसान भरपाई संबंधीचे अपील रु. ९.२६ कोटी (गतवर्षी ९.२६ कोटी) आणि खापर खेडा येथील जमिनीसाठी रु. ४.५१ कोटी (गतवर्षी रु. ४.५१ कोटी) या बाबी न्यायालयात प्रलंबित आहेत. तरी यास्तव कुठलीही तरतूद केलेली नाही.
- ३) कामठी - खैरी धरणातून मिळालेल्या पाण्यासाठी पाटबंधारे विभागाने प्रभारित केलेले रु. १.०५ कोटी (गतवर्षी रु. १.९१ कोटी) आणि कोराडी औ.वि.कं. कडून पुनर्लिंगित रक्कम म्हणून कुठलीही तरतूद केलेली नाही.
- ४) महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित ही या अकस्मात व्याजभरणा दाव्याविषयी “देय” ठरू शकते. हे

एकूण व्याज 37.38 कोटी रुपये इतके आहे. (गतसाली 106.94 कोटी रु.) डब्ल्यु.सी.एल., एस.सी.सी.एल. आणि एम.सी.एल. यांचे व्याजभरणा दावे हे अशा कालावधीसाठी आहेत जेव्हा कुठलाही इंधन पुरवठा करार म.रा.वि.नि.कं.म. आणि कोळसा पुरवणाऱ्या कंपन्या यांच्यामध्ये अस्तित्वात नव्हता. एस.ई.सी.एल. आणि एम.सी.एल. यांचे बाबतीत त्यांनी ज्या तत्वानुसार हे वादग्रस्त दावे केले आहेत, ते म.रा.वि.नि.कं.म. व कोळसा पुरवठा कंपनी यांच्यातील मान्य तत्वानुसार नाहीत व म्हणून कंपनीला ते मान्य नाहीत.

- ५) चंद्रपुर औ.वि.कं. ला पाटबंधारे विभागाने मागणी केलेले पाणी स्वामित्व धन (रॉयल्टी) रु.९.८२९ कोटी भरण्याच्याबाबतीत वाद सुरु आहे.
- ६) $1994-98$ या काळात अतिकलिक (ओव्हरटाईम) वरील व्यावसायिक कर कपात करण्यात चूक झाली (तेव्हा तो कापला गेला नाही) तो 1998 साली कापून भरणा करण्यात आला. या उशिरा भरणा केलेल्या कराप्रित्यर्थ विक्रीकर विभागाने रु.७७२,५३०/- दंड आकारला होता. त्यावर रु.७७२,५३०/- (तेवढ्याच रकमेचे) व्याज आकारलेले होते. याचे विरुद्ध कंपनीने अपील करून सहाय्यक आयुक्त (अपील) विक्रीकर अमरावती यांचेकडे रु.१९३,१३२/-भरणा केला. ही रकम व्याजाची होती. तर आणखी तेवढीच रकम दंड म्हणून भरणे आवश्यक ठरते. बाकी रकम रु.१,१५८,७९६/- ही आकस्मिक देय आलेली रकम म्हणून दाखवली आहे.
- ७) जमिनीची वाढीच किंमत मिळावी म्हणून कोर्टात खटले चालू आहेत. माननीय सह स्थापत्य दंडाधिकारी, वरिष्ठ शाखा, चंद्रपुर यांचे न्यायालयात हे खटले प्रलंबित असून त्याचे मूल्य रु.४७,७६१,२४४/- एवढे आहे.
- ८) चंद्रपुर येथील औष्णिक वीज केन्द्रामधील दोन जनित्रे (जनरेटर्स) प्रत्येकी 500 मेगावॅट क्षमतेचे होती. त्यांच्यासाठी पूर्व जलोपचार कारखाना डिझाईन करून उभारणे आणि ते चालू करून देणे तसेच त्यासंबंधी सर्व आवश्यक बांधकाम इत्यादींच्या निविदा आदेश क्र.४५४ दि.४ मार्च 1989 रोजी मेसर्स जिओ मिलर अॅन्ड कंपनीला रोजी दिली होती. या कामाचे एकूण मोल रु.१५४,६७५,७१२/- एवढे होते. कंत्राटदार कंपनीने काम पूर्ण करून अतिरिक्त रु.१२,७३६,२३६/- या रकमेची मागणी केली आहे. त्यांच्या म्हणण्यानुसार वीज कामा प्रित्यर्थ असून, ती रकम न दिल्यास त्यावरचे व्याजाही देय होत राहील. त्यांची ही मागणी कोराडी प्रकल्पामधील मुख्य अभियंत्याने अमान्य केली असून त्यांचे म्हणणे असे की, हा टर्नकी प्रकल्प असल्यामुळे कंत्राटदाराची ही अतिरिक्त रकमेची मागणी गैर लागू ठरते. मेसर्स जिओ मिलर जे या कामाचे कंत्राटदार आहेत. त्यांनी हा वाद लवादाकडे सुपूर्द केला. लवादाने मेसर्स जिओ मिलर यांच्या बाजूने निकाल दिला व पूर्वकालीन म.रा.वि.म. ला प्रदान केलेली रकम रु.९,७७२,८३८/- ही भरण्याचा हुक्म दिला. अधिक त्यावरील व्याज (गतवर्षी रु.९,७७२,८३८,अधिक व्याज) या लवादाचे प्रदान विरोधात पूर्वकालीन म.रा.वि.म. यांनी उच्च न्यायालयात वाद मागितलेली असून माननीय उच्च न्यायालयाचा निर्णय येणे बाकी आहे.
- ९) चंद्रपुर औष्णिक वीज केन्द्रासाठी मुख्य अभियंता (स्था-बा.) नि.१ यांनी कामाचा आदेश क्र.९१६, दिनांक 20 एप्रिल 1999 या दिवशी काढला व त्यानुसार मेसर्स विनोद मसंद, नागपूर या कंत्राटदाराने मातीच्या भरावर असलेली रेल्वेलाईन काढून पी.एस.सी. स्लीपर पुरवठा व इतर साहित्य पुरवणे अशा तळेने रेल्वे ट्रक चंद्रपुर औष्णिक विज केन्द्र संच क्र. ७ पर्यंत पूर्ण करायची होती. या कामाचे मोल रु.२७,१३१,७५२/- एवढे होते. पूर्वीच्या म.रा.वि.म. कंत्राटदारावर हलक्या प्रतीचे काम केल्याबद्दल रु.२४ लाख लावले होते. मेसर्स विनोद मसंद यांनी तो अमान्य करून वाद लवादाकडे सुपूर्द केला. त्यांनी पूर्वकालिक म.रा.वि.म. दंड वर रु.६०,२९८,५०६/- अधिक व्याज (गतवर्षी रु.६०,२९८,५०६/-अधिक व्याज) दावा लावलेला होता. त्यात त्यांनी कामाच्या जागेचा ताबा उशिरा मिळणे, ठरलेल्या बिलाचे पैसे उशिरा चुकते करणे, यंत्रणाचा

वापर अपुरा असणे, इत्यादी कारणे लवादापुढे दिली आहेत. ही लवाद प्रक्रिया सुरु आहे व त्याचा निर्णय येणे बाकी आहे.

- १०) मेसर्स पिलकॉन इंजिनियर्स राजनांदगाव यांना रस्त्यावचे पुल उभारणीचे कंत्राट, मुख्य अभियंता, स्थापत्य निर्मिती यांनी आदेश क्र.५७१ दिनांक ७ मार्च १९९८ रोजी दिले आहेत. सदर काम नागपूर बल्लारशहा या मुख्य रेल्वे मार्गावरील विवेकानंद नगर, चंद्रपूर या ठिकाणी उभारायचे आहे. या कामाची किंमत रु.२४,४३४,७५७/- एवढी आहे. पिलकॉन इंजिनियर्स, राजनांदगाव यांनी रु.६५,३७१,९१७ इतक्या रकमेची मागणी केली. ही मागणी अर्थातच त्यांनी पूर्वीच्या म.रा.वि.म. कडे केली. त्यासाठी त्यांनी खालील कारणे दिली आहेत.

केलेल्या कामाचे पैसे न देणे, चुकीच्या कपातीचा परतावा, पी.व्ही. फॉर्म्युल्यानुसार पैसे देणे, वापरलेले स्टील सिमेंट व दिनांक १/३/२००३ पासूनचे मागणीवरील व्याज इत्यादी.

उपमुख्य अभियंता, स्थापत्य चंद्रपूर यांनी हे सर्व दावे नाकबूल करून फेटाळले आहेत व आता हा सर्व वाद लवादाकडे सुपूर्द केलेला आहे. लवाद प्रक्रिया सुरु आहे. लवादाचा अंतिम निर्णय येणे बाकी आहे.

- ११) मुख्य अभियंता, (स्थापत्य) निर्मिती १ यांनी आदेश क्र.१८४२ दिनांक ३ ऑगस्ट १९९८ रोजी मेसर्स जॉर्ज कन्स्ट्रक्शन कंपनी, नागपूर यांना पुढील कामासाठी दिली आहे. खापरखेडा येथील औष्णिक वीज केन्द्रामधील कामगार वर्गासाठी शाळेच्या इमारती उभारणे. दिलेल्या आदेशानुसार कामाचे मोल रु.९,९८१,४७२/- एवढे होते. मेसर्स जॉर्ज कन्स्ट्रक्शन कंपनी, नागपूर यांनी रु.१०,२०९,१८३/- नप्यातील नुकसान भरपाई म्हणून मागणी केली. तसेच काम लांबल्यामुळे झालेला अतिरिक्त खर्च इत्यादी कारणे दिली आहेत. पूर्वकालीन म.रा.वि.म. ने त्यांचे दावे फेटाळले असून मेसर्स जॉर्ज अॅण्ड कंपनी यांनी हा वाद लवादांकडे सोपवला आहे. लवादाने जॉर्ज कन्स्ट्रक्शनच्या बाजूने निकाल दिला व पूर्वीच्या म.रा.वि.म. ला रु.६,४५१,३८०/- एवढी रक्कम जॉर्ज अॅण्ड कंपनीला द्यावी असा हुकूम दिला. म.रा.वि.म. ने ह्या हुकूमाला नागपूर जिल्हा न्यायालयात आव्हान दिले असून त्यांचा निर्णय प्रलंबित आहे.

- १२) मेसर्स एन्हॉरेन्मेन्टल इंजिनियर्स, नागपूर यांना मुख्य अभियंता, (स्थापत्य) निर्मिती - १ यांनी आदेश क्र.४०६२ दिनांक २४ डिसेंबर १९९२ रोजी दिला असून त्यानुसार त्यांनी इंप्ल्युअंट ट्रीटमेन्ट प्लान्ट उभारणीसाठी डिझाईन सादर करावी. मंजूर डिझाईननुसार प्लान्टची उभारणी करणे, साहित्य पुरवठा, तपासणी न कारग्याना योग्य प्रकारे सुरु करून देणे अशी कामे सोपविली आहेत. त्या आदेशामध्ये सर्व संबंधित बांधकाम करणे सामील आहेच. सदर प्लान्ट खापरखेडा वीज केन्द्र या ठिकाणी उभारणे अपेक्षित होते. या सर्व कामाचा मोबदला रु.२१,१९४,०१४/- इतका ठरला होता. मेसर्स एन्हॉरेन्मेन्टल इंजिनियर्स, नागपूर यांनी याच कामाचा रुपये १५०,७९०,६८३/- इतक्या रकमेचे बिल सादर करून मागणी केली. या वाढीव रकमेच्या मागणीसाठी त्यांनी कामात झालेला विलंब, निविदा आदेश देण्यात झालेला विलंब, बँक हमीच्या नूतनीकरणात झालेला विलंब, बांधकामात झालेली वाढ, प्लान्ट स्टीलर्सच्या आकारात झालेली वाढ ही कारणे दिली आहेत. पूर्वीच्या म.रा.वि.म.ने ही मागणी फोटोल्ली असून मेसर्स एल्हॉरेन्मेन्टल इंजिनियर्स यांनी हा वाद लवादाकडे सोपविला आहे. लवाद प्रक्रिया सुरु आहे व निर्णय प्रलंबित आहे.

- १३) मार्च २००८ काळात बँक ऑफ महाराष्ट्राने अंदाजे रु.३८ लाख ओव्हर ड्राफ्ट व्याज म्हणून कंपनीच्या खात्यावर लावले. हे व्याज चुकीचे, अयोग्य असल्याचे कंपनीने बँकेला सांगून सध्या यावर बँकेकडे दुरुस्ती साठी चर्चा चालू आहे.

- १४) हिशोब वर्ष २००६-०७ (आर्थिक वर्ष २००५-०६) साठी आयकर विभागाने कलम १४३(३) अंतर्गत दिनांक ३१/१२/२००८ रोजी जारी केलेल्या आयकर अधिसूचनेनुसार म.रा.वि.नि.कं. कडे २५८.७५ रु. कोटी रक्कम प्रभारित आहे. या अधिसूचनेनंतर रु.५ कोटीच्या भरणा करण्यात आला आणि या मागणीनुसार रु.२.६५ कोटी चा परतावा हिशोब वर्ष २००७-०८ च्या आयकरात जुळवून घेण्यात आला. या अधिसूचनेच्या विरोधात म.रा.वि.नि.कं.म. ने अपिलात जाण्याचा निर्णय घेतला आणि आता ही केस आयकर आयुक्त (अपील) मुंबई येथे प्रलंबित आहे.
- १५) परली येथील औ.वि.कं. जमिनीच्या बिगरशेती तपासणी करासाठी रु.४१,२६,५७२ प्रभारित असून ही रक्कम निषेध म्हणून भरण्यात आली आहे मात्र ही रक्कम सरकारी खात्याकडून परत मिळण्याची शक्यता आहे.
- १६) बँक ऑफ इंडिया कडून रु.७८.०२ कोटींचे कर्ज मिळवून देण्याची दलाली म्हणून रु.२९.७६ लाख रुपये प्रभारित आहेत. हे कर्ज पूर्वलक्षी परिणामाने म.रा.वि.नि.कं. ने घेतले. तरीही दलालीसाठी लागणारी देण्याचे म.रा.वि.नि.कं.म. ने मान्य केलेले नाही.
- १७) म.रा.वि.म. ने मेसर्स डी.आय.आर.के. इंडिया प्रा.लि. बरोबर नाशिक औ.वि.कं. येथील राख उचलण्याच्या (३००० मे.ट. प्रति दिवस) कामाचा करार केला. सहा वर्ष पूर्ण झाल्यानंतर मेसर्स डी.आय.आर.के. इंडिया प्रा.लि. यांनी करारानुसार काम न केल्यामुळे करार रद्द करण्यात आला. मेसर्स डी.आय.आर.के. इंडिया प्रा.लि. ने लवादाकडे प्रकरण सोपवले आणि पुढील देणे येईस्टोवर रु.१४२.३३ कोटी १८% प्रतिवर्ष व्याजाने मिळण्याचा दावा केला. म्हणजेच म.रा.वि.नि.कं.म. कडे ही रक्कम प्रभारित आहे.
- १८) सुरक्षित अनामत रक्कम परत न केल्याचा दावा अहमदाबादच्या मेसर्स बँक डायमंड ट्रेडिंग कंपनीने केला होता. त्यासाठी म.रा.वि.नि.कं.म. ला ४७ लाख देणे लागतात. हा वाद उच्च न्यायालयात प्रलंबित आहे.

५) भाग भांडवल :

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

१) भाग प्रलंबित खाते :

रु.२५०० कोटीचे भाग भांडवल म.रा.वि.म. सुत्रधारी कंपनी मर्यादितला २००८-०९ साठी दिले गेले आहेत. ही रक्कम एकूण रकमेपैकी म्हणजेच रु.२५,६३३,६३३,५३७ असून ती प्रलंबित भाग भांडवल दाखविली असून कंपनीचे नावे जी शिल्लक रक्कम हस्तांतरण योजनेअंतर्गत मिळाली आहे. या योजने अंतर्गत कंपनीने स्वतःचे समभाग विक्रीला आणणे गरजेचे असून, ते पूर्वीच्या म.रा.वि.म. च्या नांवे करायचे आहेत. तथापि हा सर्व बदल योजना अंतिमत: महाराष्ट्र राज्य सरकारने मंजूर केल्यानंतर करायचा आहे.

२) भाग भांडवलासाठी अर्जाचे खाते (भाग-भांडवल आवेदन खाते):

रु.९,६४०,०००,००० (मागील वर्षी ५,५००,०००,०००) ही भाग भांडवल अर्ज प्रलंबित देय रक्कम यात दाखवली आहे. इथे हे समभाग कुणाच्याही नांवे करणे प्रलंबित आहे ही रक्कम महाराष्ट्र राज्य सरकारकडून मिळवली आहे. ही रक्कम सरकारने कंपनीच्या नांवे वीज प्रकल्प उभारणीसाठी दिलेली आहे. या मिळालेल्या रकमेनुसार कंपनीने सरकारला भाग-भांडवल सरकारच्या नांवे देणे आवश्यक आहे व ते सुत्रधारी कंपनीमार्फत द्यावयाचे आहेत. पुढील वर्षात महाराष्ट्र शासनाकडून भाग भांडवल अर्जासाठी अधिकचे रु.७५०,०००,००० मिळाले आहेत.

६) सुरक्षित कर्जे

- १) कर्जरोखे हे चंद्रपूर संच क्रं. ७ च्या येथील कोळसा हाताळणी कारखानासाठी दाखोळ वीज केन्द्र येथील भाग - २ च्या खापरखेडा येथील संपूर्ण विद्युतीकरण संच ३ व ४ आणि रेल्वे रुग्णवारील हॉपर सिस्टम जी खापरखेडा व सावनेर खाणी दरम्यान कार्यरत आहेत यासाठी सुरक्षित केलेले आहे.
- २) पूर्ण सुरक्षित कर्जामधून १०६७.५६ रुपयांचे कर्ज पॉवर फायनान्स कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया ला देय आहे. या कर्जासाठी महाराष्ट्र सरकारकडुन हमी मिळाली आहे. बाकी सुरक्षित कर्ज, गहाणखाते आणि वर्तमानकाळ व भविष्यकाळातले संपूर्ण चलित व अचलित स्थावर मालमत्तांच्या आधारावर सुरक्षित करण्यात आले आहे.
- ३) गहाणखतामुळे कंपनीच्या मालमत्तेवर निर्मिती होणारा हक्क ही कंपनीच्या कर्जे व कर्जरोखे यावरील हक्क पूर्वकालीन म.रा.वि.म.ने घेतलेल्या कर्जपैकी आहे. ही नंतर या कंपनीच्या नंवे ६ जून २००५ पासून स्थानांतरण केली आहेत, हे सर्व बदल योजनेअंतर्गत राज्य सरकारने जाहीर केल्यानुसार असून ते सर्व या नव्या कंपनीवर बंधनकारक आहे.

७) व्यवस्थापकीय परिश्रमिक देणे

तपशील	२००८-०९ (रु.)	२००७-०८ (रु.)
पगार व भत्ते	७,९०५,९४७	५,२००,४३०
भविष्य निर्वाह निधीसाठी अंशदान	३,८७,१९९	४२४,६५५
इतर निधी	-	-
एकूण	८,२९३,१४६	५,६२५,०८५

८) हिशेब तपासनीस यांचे परिश्रमिक

तपशील	२००८-०९ (रु.)	२००७-०८ (रु.)
हिशेब तपासणीसाठी	२,३७२,०९५	१,१२३,६००
कर भरण्यासंबंधी सल्ला देण्यासाठी	-	-
प्रमाण पत्र देण्यासाठी	५,६२६	५६,१८०
इतर स्वतः केलेल्या खर्चासंबंधी	११७,२७०	१७३,६२०
एकूण	२४,९४,९९१	१,३५३,४००

- ९) किरकोळ देणेकच्यांमध्ये अशा रकमा पण समाविष्ट आहेत ज्या कंपन्या त्याच व्यवस्थापनाखाली होत्या हे उपखंड (१) (ब) खंड ३७० - कंपनी कायदा अंतर्गत खालील प्रमाणे:

कंपनीचे नाव	त्यांचे कडून वर्ष अखेरीस येणे असलेली रक्कम	
	२००८-०९	२००९-०८
महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी मर्यादित (एमएसइडीसीएल)	२६,८६३,९५७,११६	१७,४६१,३२०,६११

१०) कर्जे व अग्रीम रकमा यात त्याच व्यवस्थापनाकडे असलेल्या संस्थांना/आस्थापने यांचे कडून येणे असलेल्या रकमाही सामील आहेत कंपनी कायदा १९५६ च्या खंड ३७० खालील उपखंड (१) (ब) अंतर्गत देणाऱ्या या संस्था ठरतात:

कंपनीचे नाव	त्यांचे कडून वर्ष अखेरीस येणे असलेली रक्कम	
	२००८-०९	२००९-०८
महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी मर्यादित	१४२,१०३,१३३	१४०,१६८,०६३
महाराष्ट्र राज्य वीज पारेषण कंपनी मर्यादित	१६९,९८८,८२७	१६६,०३०,२३२
महाराष्ट्र राज्य वीज मंडळ सुत्रधारी कंपनी	१३,२१८,५७६	४,६४७,४३७
महागुज कॉलिअरीज मर्यादित	१३९,७९९,०८८	४१,०६,७७१
धोपावे कोस्टल वीज मर्यादित	३,७३०,९८१	१७,१२५,४७९
औरंगाबाद वीज कंपनी मर्यादित	४९,१९१	२७,१२७
धुळे थर्मल वीज कंपनी मर्यादित	२९,५२७	२८,०२७
यु सी एम कोल कंपनी	२६,४७२,७९५	-

११) खर्च / मिळकत परदेशी चलनाढारे

तपशील	२००८-०९ (रु.)	२००९-०८ (रु.)
प्रवास खर्च	२२,२८८	३९१,०७०

१२) आयात केलेल्या सामानाचे मोल सी.आय.एफ. यांचे आधारे

तपशील	२००८-०९ (रु.)	२००९-०८ (रु.)
दंधन	निरंक	निरंक
संयंत्र व सुटे भाग	२१६,६३३,९९८	४३३,०८३,२४७
भांडवली साहित्य	निरंक	निरंक

१३) आयात केलेले तसेच भारतीय बनावटीचे वापरलेले कच्च्या मालाचे मोल. यात भांडार, सुटेभाग आणि संयंत्र भाग आणि प्रत्येकाचे एकूण वापरावी प्रमाण ज्यात देखभाल दुरुस्ती खर्च समाविष्ट आहे

	तपशील	२००८-०९ (रु.)		२००७-०८ (रु.)	
अ)	कच्चा माल कोळसा, गॅस व तेल	%	रु.	%	रु.
	आयात केलेले	०	-	०	-
	स्थानिक खरेदी केलेले	१००%	७१,५६२,४९८,९१४	१००%	★ ५९,९८१,०३१,६४८
	एकूण	१००%	७१,५६२,४९८,९१४	१००%	★ ५९,९८१,०३१,६४८
ब)	भांडार सामान, सुटे भाग व संयंत्रे	%	रु.	%	रु.
	आयात केलेले	४%	२०२,०४०,६८३	६६%	५८०,८५९,६६५
	स्थानिक खरेदी केलेले	९६%	४,३३६,८३३,५८६	३४%	३०१,७८७,५७७
	एकूण	१००%	४,५३८,८७४,२६९	१००%	८८२,६४७,२४२
★ चाचणी काळात वापरलेले मालाचे भांडवलीकरण वजा केल्यानंतर					

१४) प्रमुख कच्चा माल वापर (इंधन) आणि सुटे भाग

	२००८-०९		२००७-०८	
वापर	संख्या	मोल (रु.)	संख्या ★	मोल (रु.) ★
कोळसा प्रति हजार मोट्रेम टन	३५७१२.४२३	६०,७४७,४४६,७४५	३३,८२८	५५,३१०,०४६,८१८
वायु (दशलक्ष एमएमसी)	१०२१.८४	५,३५३,४८०,३२७	८७१	२,८७७,४१८,६६६

तेल (किलो लीटर्स)	१७३,२७६	५,४६१,५७१,८४२	३८,९४१	१,७९३,५६६,१६४
एकूण		७१,५६२,४९८,९९४		★ ५९,९८१,०३१,६४८
★ वजा कोळसा वापर ४९१,६५७ हजार मे. टन ज्याचे मोल रु. ७५४,०१३,८२९/-, तेल वापर ४४,५९५ किलोलीटर रु. ८५९,७६४,३५०/- चाचणी काळात वापरलेले मालाचे भांडवलीकरण				

१५) संख्यात्मक तपशील

परवाना क्षमता, स्थापन क्षमता आणि उत्पादन						
वीज संयंत्र	क्षमता					
	\$ परवाना		@ स्थापित (मेगावॅट)		उत्पादन/निर्माण (दश लक्ष किलोवॅट) ★	
	२००८- ०९	२००७- ०८	२००८- ०९	२००७- ०८	२००८- ०९	२००७-०८
	संख्या (एकक)	संख्या (एकक)	संख्या (एकक)	संख्या (एकक)	संख्या (एकक)	संख्या (एकक)
जलविद्युत (हायड्रो)	-	-	२,३४४	२,३४४	३,९०६	४,६०६.२०७
आौषिंक विद्युत (थर्मल)	-	-	६,९२५	६,९२५	४२,०६०	४३,९५८.२७६
वायु	-	-	८५२	८५२	४,४३२	३,७२९.९७४
एकूण	-	-	१०,१२१	१०,१२१	५०,३९८	५२,२९४.४५७
\$ दिनांक २५.०७.१९९१ च्या नवीन औद्योगिक धोरण अधिसूचना नं. एस.ओ. ४७० (इ) नुसार कंपनीचे उत्पादन हे परवाना अटीपासून मुक्त आहे.						
@ मुख्य अभियंता (निर्मिती) ने प्रमाणित केल्यानुसार व तांत्रिक बाब म्हणून हिशोब तपासनिसांनी स्वीकारलेली						
★ यात साहायकार्य (ऑकझीलरी) वापर ४,१३८ एकके (युनिट रु.) समावेश आहे गतसाली ३,९१५ दशलक्ष एकके)						

विक्री झालेली एकके (युनिट्स)

संघर्ष	२००८-०९	२००७-०८		
प्रकार	संख्या एकक युनिट	किंमत (रु.)	संख्या दशलक्ष एकक	★ किंमत (रु.)
जलविद्युत	३,८७२.९९५	१,६१५,१४१,३३२	४,५८७.४४६	२,५१०,५७३,५५८
औषिंक विद्युत	४२,३१५.०५८	८४,३९६,५४१,७२२	४०,०५२.७९२	७२,६८३,२२७,२१६
वायु विद्युत	४,३३९.७८९	७,३१०,५३१,४३०	३,६४८.९३२	५,४६४,१७९,५९३
एकूण	४६,२६०.०५४	९३,३२२,२१४,४८४	४८,२८९.१७०	८०,६५७,९८०,३६७

★ वजा निवासी वसाहतींनी विक्री झालेली वीज, इतर किरकोळ विक्री ज्याचे मोल रु. १४२,७२१,७१६ (गेल्यावर्षी ८७७,२५३,६४७) एवढे भरते.

१६) किरकोळ देणेकरांची बाकी कर्जे व अग्रीम रकमा यांचे स्थायीकरण पुष्टी होणे आहेत आणि त्यामुळे उद्भवणारी मिळवणी-जुळणी (असलीच तर) करायची शिल्लक आहे. कंपनी त्यासाठी योग्य पावले उचलीत आहे.

मंडळाच्या मतानुसार सध्याची चालू मालमत्ता, संपदा व अग्रीम रकमा या उत्तम स्थितीत असून वसूल होण्या सारख्याच आहेत आणि त्यांचे अंदाजे मूल्य सर्वसाधारणत: योग्य असेच आहे.

१७) कंपनी सर्वसाधारणपणे ४५ दिवसात आपली देयके चुकती करते. (मायक्रो लहान मध्यम व्यवहार कायदा २००६ यात सांगितल्याप्रमाणे) यास्तव अनुसूची ६ नुसार काही गोष्टी इथे उघड केलेल्या नाहीत. सुक्ष्म-लहान, मध्यम अशा कुठल्याही व्यावसायिकाकडून त्यांच्या थकीत देयकावरील व्याजाचा कसलाही दावा आज कंपनीकडे प्रलंबित पडून नाही. (निश्चित माहिती उपलब्धते ऐवजी) असा दावा फारसा महत्वाचा असू शकणार नाही असे म्हणता येईल.

१८) कंपनीने दाखल केलेले दावे

अ) रेल्वे प्रशासनावरील कोळसा वाहतुकी बाबतचे दावे हे एकत्रित सामोपचाराने रेल्वे अधिकारी यांच्याशी चर्चा करून सोडवले आहेत. दक्षिण पूर्व (साऊथ ईस्ट) व मध्य रेल्वे यांच्याबरोबर ही बोलणी ३१.३.२००८ पर्यंतच्या दाव्याबाबत पूर्ण झाली आहेत. एकत्रित सामोपचाराची चर्चा करून हरवलेल्या कोळसा वाधिष्ठी आणि दक्षिण पूर्व (साऊथ ईस्ट) या विषयीचे मध्य रेल्वे वरील दावे आणि दक्षिण पूर्व (साऊथ ईस्ट) रेल्वेवरील ५१८२ दाव्यांची रेल्वेने भरपाई करावयाची आहे. यापैकी दक्षिण पूर्व (साऊथ ईस्ट) १२०७ वाधिष्ठीचे दावे, ज्याची किंमत रु. २.७० कोटी आहेत ते निकालात काढले आहेत. उरलेले बांधिणी बदलवे दावे ज्यांची अंदाजे किंमत रु. १३.७१ कोटी आहे. त्यांची प्रक्रिया सुरु आहे. या हरवलेल्या बांधिणीचा शोध घेण्याबद्दल संबंधित परिमंडळ रेल्वे अधिकाऱ्यांशी चर्चा सुरु आहे.

ब) रेल्वेकडून वसुली योग्य असलेल्या अंदाजे रु. ११.१५ कोटी रक्कमेचे दावे त्यांच्याकडे (रेल्वेकडे) केलेले आहेत व जे त्यांनी लावलेल्या अतिरिक्त भाड्यापोटी होते. त्यातले रु. ४.२५ कोटी मध्य रेल्वेकडून मिळाले

आहेत. रु. ६,८६ कोटीचे दावे रेल्वेच्या म्हणण्यानुसार (अधिकचे) आहेत व ते दावे काढून घ्यावेत असे रेल्वेचे म्हणणे आहे. त्यासंबंधी चर्चा चालू आहे.

१९) घसारा, व्याज आणि कर्मचारी किंमत यांचे भांडवलीकरण

- अ) संपूर्ण वर्षातील एकूण घसारा मोल रु. १९,६३५,९५१ (गतवर्षी रु. ३,७५६,९८४) बांधकाम सोयीवरील आणि स्थावर मालमत्तेवर होणारे बांधकाम हे सर्व इतर मालमत्तेच्या किंमतीवर भांडवलीकरण केले आहे.
- ब) संपूर्ण वर्षातील एकूण व्याज आणि वित्त रु. २,४७१,५८१,६७६ (गतवर्षी रु. ३,२५३,०३२,७४०) बांधकाम सोयीवरील आणि स्थावर मालमत्तेवर होणारे बांधकाम हे सर्व इतर मालमत्तेच्या किंमतीवर भांडवलीकरण केले आहे.
- क) संपूर्ण वर्षातील एकूण कर्मचारी किंमत रु. ३७८,९९१,७५७ (गतवर्षी १२९,२८०,६७६) बांधकाम सोयीवरील आणि स्थावर मालमत्तेवर होणारे बांधकाम हे सर्व इतर मालमत्तेच्या किंमतीवर भांडवलीकरण केले आहे.

२०) कर्जरोखे परतफेड राखीव रक्कम

२००७-२००८ अखेरीस परतफेड करायची राखीव रक्कम रु. १३,१२५,००१ कर्जरोखे परतफेड राखीव रक्कम हस्तांतरीत करण्यात आली. चालू वर्षात रु. ८,७५०,००० एवढी रक्कम पुन्हा भरण्यात आली आणि कर्जरोखे परतफेड राखीव रक्कम त्या मयदिपर्यंत कमी करण्यात आली.

२१) लेखांकन मानकानुसार केलेले प्रकटीकरण

- अ) परकीय चलन चढ उतार

परकीय चलन व्यवहारात झालेला तोटा रु. १५,८९८,३७१ हा नफा-तोटा हिशोबात दाखवला आहे. (गतवर्षी हा फायदा एकूण रु. १९,१२६,४३९)

- ब) कर्मचारी हित

१. कर्मचारी सभासदांना देण्यात येणारे अल्पकालीन फायदे

अल्पकालीन फायदे जसे पगार, भत्ते, बोनस, उत्तेजनार्थ दिलेली रक्कम, आरोग्य विषयक फायदे, त्या विषयीच्या खर्चाचा पुनर्भरणा, गट विमा योजनेतील वाटा, रजेतील सहलीचा खर्च व इतर लहान सहान फायदे जे वर्ष अखेरीच्या बारमाही पूर्णतेला देय होतात, ते त्या काळातील कर्मचाऱ्यांच्या काळातील खर्च म्हणून दाखवला जातो.

२. निवृत्ती नंतरचे फायदे

ठरवलेली फायदा योजना

भविष्य निर्वाह निधी

कंपनी कर्मचाऱ्यांना भविष्य निर्वाह निधीला अंशदान भरणा करते व ते ठरलेल्या निवृत्ती योजनेनुसार भरले जाते. हा निधी महाराष्ट्र राज्य वीज मंडळ भविष्य निर्वाह निधी विश्वस्त मंडळ प्रशासित करते. या योजने अंतर्गत कंपनीला वेतनाच्या ठाराविक दराने अंशदान निवृत्ती फायदा करायचे असते.

लेखांकन मानके (AS-15) सुधारित कर्मचारी फायदे कंपनीने घोषित केलेले (लेखांकन मानक) नियम २००६ मालकाने स्थापलेल्या भविष्य निर्वाह निधी हे ठरलेले फायदे योजना मानल्या जातात आणि त्याअर्थी भविष्य निर्वाह निधी योजनेत सामील कर्मचाऱ्यांच्या अंशदानावर भराव्या लागणाऱ्या व्याजाची थकबाकी भरावी लागते.

व्यवस्थापनाच्या म्हणण्यानुसार व विमा गणिती तज्जांच्या मतानुसार विमा गणितातील तुटी मूल्यांकनाला लावता येत नाहीत व त्यावरून भविष्य निर्वाह निधीची अंशदान थकबाकी ठरवणे योग्य ठरत नाही. यासाठी भारतीय विमा गणितज्ञ सोसायटीचे मार्गदर्शन घ्यायला हवे, या कारणावरून कंपनी सध्या या संबंधीची माहिती देण्यास असमर्थ आहे. तथापि विमा गणित तज्जांनी या वर्षअखेर काही देय रक्कम निघत नाही असे प्रमाणपत्र दिले आहे.

भविष्य निर्वाह निधी मधील काही त्रुटी असतील तर कंपनी आणखी अंशदान भरते तो खर्च म्हणून लेखांकनात मान्य होतो.

यावर्षाच्या कर्मचाऱ्यांच्या अंशदान व व्याजासाठी एकूण देयाच्या तुलनेत योजना मालमत्तेतून रु. २.१३ कोटी कमी करण्याची तरतूद करण्यात आली आहे.

- ३) ताळेबंद पत्रकात जी रक्कम कंपनीच्या मालमत्तेचा हिस्सा व भविष्य निधी देय म्हणून मान्य केली आहे व त्याची सी.पी.एफ विश्वस्त मंडळाने खालीलप्रमाणे व्यवस्था केलेली आहे.

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

		३१ मार्च २००९ ला संपलेल्या वर्ष अखेरीस (रु. कोटी)	३१ मार्च २००८ ला संपलेल्या वर्ष अखेरीस (रु. कोटी)
१	अंशदान आणि व्याज वर्ष अखेर जे कर्मचारी वर्गाला देणे असते.	१००५.४९	९३३.९७
२	वर्ष अखेरीला नियोजन मालमत्तेचे योग्य मोल	९७६.३९	९०२.७४
३	निव्वळ देय	२९.१०	३१.२३

४) योजना मालमत्तेचे वर्णन

		३१ मार्च २००९ ला संपलेल्या वर्ष अखेरीस (रु. कोटी)	३१ मार्च २००८ ला संपलेल्या वर्ष अखेरीस (रु. कोटी)
१	विशेष ठेव योजना	४५.०७	४८.२३
२	सार्वजनिक क्षेत्रातील उद्योगानी विक्रीस आणलेले बंधपत्र तसेच आर्थिक व्यवहार कंपन्यांचे बंधपत्र	२५.८९	२२.५२
३	राज्य सरकारच्या रोख्यातील गुंवणूक	१५.९१	१७.२८
४	केन्द्र सरकारच्या रोख्यातील गुंवणूक	११.०७	१०.१८
५	परस्पर (म्युच्युअल) निधी	०.५१	०.६१
६	इतर	१.५६	१.१९

उत्पदान (ग्रॅच्युइटी) निधी न केलेले ठराविक योजना

- ५) सर्व कर्मचारी वर्गाला उपदान त्यांच्या प्रत्येक वर्षे नोकरीनंतर दरसाल १५ दिवसांचे वेतन या प्रमाणात द्यायची असते. अधिकाधिक २० महिन्याचे वेतन किंवा उपदान कायदा (सुधारित) १९९७ नुसार द्यायचे असते. या दोन्हीतील अधिक फायदेशीर असेल ते द्यायचे.
- ६) रजेचा रोकडीकरण फायदा (निधी न केलेले ठराविक फायद्यांची योजना) सर्व कर्मचारी वर्गाला त्यांनी न उपभोगलेल्या रजेच्या अवधीचे पैसे द्यायचे असतात. संपूर्ण हक्काच्या रजेचा काळ / अर्धा सरासरी पगार / ही कर्मचाऱ्याच्या खात्यावर जमा होतात. हे सर्व पूर्ण निवृत्तिनंतर देय असते. त्यांच्या खात्याचा अंतिम हिशेब करते समयी देणे आवश्यक आहे. रजेचा पगार रोखीने हा केवळ त्या कर्मचाऱ्याचा पगारानुसार रोख दिला जातो.
- ७) ठराविक फायदे योजना - उपदान व दीर्घकालीन गैरहजेरीची नुकसान भरपाई ही विमागणित आकडे शास्त्रानुसार ३१ मार्च २००९ पर्यंत मुल्यांकित केलेली आहे. ही पुढे कंपनीच्या वित्तिय तक्त्यात कर्मचारी फायदे योजना या शिर्षकाखाली आढळतात.
- ८) नफा - तोटा तक्त्यात मान्य झालेले खर्च

		३१ मार्च २००९ ला संपलेल्या वर्षकाळाकरिता (रु.)		३१ मार्च २००८ ला संपलेल्या वर्षकाळाकरिता (रु.)	
	मालकांचे खर्चाचे भाग	उपदान (ग्रॅच्युटी) निधी वाचून	रजेचा रोखीने पगार (निधी वाचून)	उपदान (ग्रॅच्युटी) निधी वाचून	रजेचा रोखीने पगार (निधी वाचून)
१.	चालू सेवाखरेदी किंमत	११५,६७२,९८३	५५,७३७,६८६	११२,०६७,५८७	७७,७७७,९३६
२.	व्याज	२२६,७६१,४२८	१५४,०८५,७०७	२१३,३४५,९२३	१३८,८०७,३६७
३.	छाटणी किंमत (श्रेय)	--	--	--	--
४.	जमाबंदी किंमत (श्रेय)	--	--	--	--
५.	गतकालीन सेवा किंमत	--	--	--	१,७३५,०९२,०८५
६.	प्रत्यक्ष तोटा / (फायदा)	५४९,०४८,६१७	१८७,०२८,५४३	११२,०१०,०५०	९८,६२०,५२८
७.	एकुण खर्च जो नफा-तोटा तक्त्यात मान्य झाला	८९१,४८३,०२७	३९६,८५१,९३६	४३७,४२३,८२९	२,०५०,२९७,९१६

उपदान खर्च 'उपदान' म्हणून मान्य केलेला आहे व रजेच्या पगाराचे रोखीकरण खर्च हे रजेच्या पगाराचे रोखीकरण योजना या कर्मचारी खर्च कलमाखाली अनुसूची ११ मध्ये दाखवले आहे.

९) ठरलेल्या /ठराविक फायदे कर्तव्यांवरील खर्चाचे समायोजन / मेळ बसवणे.

ठराविक फायदा योजनेतील बंधनातील बदल	३१ मार्च २००९ ला संपलेल्या वर्षकाळाकरिता (रु.)	
	उपदान (ग्रॅच्युटी) निधी वाचून	रजेचा रोखीने पगार (निधी वाचून)
१. ठराविक फायदा योजनेतील बंधनाचे सद्याध्यस्थितीचे मोल वर्ष काळाचे सुरवातीला	२,८३४,५१७,८४५	१,९२६,०७१,३४२
२. चालू सेवाखरेदी किंमत	११५,६७२,९८३	५५,७३७,६८६

३.	व्याज	२२६,७६१,४२८	१५४,०८५,७०७
४.	गतकालीन सेवेची किंमत	--	--
५.	छाटणी किंमत (श्रेय)	--	--
६.	जमाबंदी किंमत (श्रेय)	--	--
७.	प्रत्यक्ष (तोटा) फायदा	५३५,१३४,७६६	१८७,०२८,५४३
८.	दिलेले फायदे	(२५४,०४७,८६०)	(१११,८१५,२३९)
९.	सद्यस्थितीचे किंमत ठराविक फायदे योजने अंतर्गत वर्ष अखेर	३,४५८,०३९,१६१	२,२११,१०८,०३९

उपदानासाठी केलेली तरतूद ही 'अनुसूची - ९' मधील तरतूद या शिर्षकाखाली उपदानाची तरतूद आणि रजेचे रोखीकरणाची तरतूद असे दर्शविले आहे.

१०) विमागणितज्ञांच्या गृहिताचा गोषवारा

विमागणितानुसार गहित	३१ मार्च २००९ ला संपलेल्या वर्षकाळाकरिता (रु.)		
	उपदान (गॅच्युटी)	रजेचा रोखीने पगार	
	निधी वाचून	निधी वाचून	
१.	वाढीचा दर (इन्क्रीमेंट)	५%	५%
२.	सूट देण्याचा दर	७%	७%
३.	झीज दर	वयोमानानुसार (१%)	वयोमानानुसार (१%)
४.	मृत्यू तक्ता	ए.ल.आ.य.सी.(१९९४-९६) अंतिमत:	ए.ल.आ.य.सी.(१९९४-९६) अंतिमत:

क) अहवाल खंड (विभागीय)

व्यवसाय खंड (विभागीय)

वीज निर्मिती हा प्रमुख कार्यभाग आज आहे. कंपनीचा इतर कुठलीही कार्यप्रणाली अथवा व्यवसाय नाही. त्यामुळे अशा प्रकारच्या कुठल्याही इतर व्यवसाय विभागाचा अहवाल देण्याची जरुरी नाही. (AS - १७ नुसार अहवाल)

दुय्यम विभाग

कंपनीचा व्यवसाय हा प्रामुख्याने महाराष्ट्र राज्यातच केला जातो. या व्यतिरिक्त अन्य कुठल्याही भौगोलिक भागात विभागाचा अहवाल सादर करणे जरुरी नाही.

ड) लेखा मानांक १८ नुसार उघड करायचे संबंधित संघटना / व्यक्ती यांचे बरोबरचे व्यवहार

लेखा मानांक १८ परिच्छेद ९ नुसार संबंधित संघटना व्यक्ती यांचे बदलचा कुठलाही व्यवहार जर त्या संघटना राज्य सरकारच्या अखत्यारीतील असतील तर तो उघड करणे जरूरी नाही.

लेखा मानांकन १८ नुसार आवश्यक इतर व्यवहार खालीलप्रमाणे

संचालकांना दिलेले मानधन

	नांव	नाते	२००८-०९ (रु.)	२००७-०८ (रु.)
१)	श्री.अजय मेहता	व्यवस्थापकीय संचालक (३१/१/२००९ पर्यंत)	१,१६४,३१६	६०४,४०६
२)	श्री.सुब्रत रथो	व्यवस्थापकीय संचालक	१५३,९६२	-
३)	श्री.व्ही.टी.बापट	संचालक - प्रकल्प	१,१९५,९२६	१,०८८,९०८
४)	श्री.जी.जे.गिरासे	संचालक - अर्थर्खाते	६६०,६५५	२८०,२९२
५)	श्री.एम.आर.शेळार	संचालक प्रवर्तन	९७५,५४७	८३६,२३०
६)	श्री.डब्ल्यु.आर. असवार	कार्यकारी संचालक (३१/०७/२००७ पर्यंत)		२१६,६२७
७)	श्री.ए.आर.कुलकर्णी	कार्यकारी संचालक (३१/०५/२००७ पर्यंत)		१६१,३६७
८)	श्री.अविनाश ढाकणे	कार्यकारी संचालक (१/०९/२००८ ते ३१/१२/२००८ पर्यंत)	१६७,६२९	-
९)	श्री.अरविंद चौधरी	कार्यकारी संचालक (मानव संसाधन) (२७/०१/२००९ पासून)	६६,०४८	-
१०)	श्री.सी.एस.थोटवे	कार्यकारी संचालक () (०१/०१/२००८ पासून)	६२८,२६९	५९६,६२८
११)	श्री.व्ही.जी.देशपांडे	कार्यकारी संचालक (सर्वसाधारण प्रकल्प - १) (३१/०३/२००९ पर्यंत)	८६७,१२१	९०३,७३१
१२)	श्री.एस.एल.सहारे	कार्यकारी संचालक (निगम योजना)	२,४१३,६७३	८४५,०५४

ई) भाडेपट्टी (लोजबद्दल) प्रकरण

चालू (कार्यरत) भाडेपट्टा

प्रकाशगड आणि धारावी येथील मुख्य कार्यालयातील व्यापलेली कार्यालयाची जागा दिल्ली येथील अतिथीगृह आणि मुंबईतील विविध ठिकाणची निवास्थान यांच्यासंदर्भात कंपनीने म.रा.वि.म. बरोबर दोन वर्षे कालावधीचा भाडेपट्टी करार केला आहे. ज्याचा भाडेपट्टा रु. ११.८९ कोटी प्रतिवर्षात पर्यंत आहे. आर्थिक वर्ष २००९-१० या भाडेपट्टा करारानुसार किमान भाडेपट्टा देय रु. ११.८९ कोटी एवढे आहे. त्याचप्रमाणे कंपनीने एच.एस.बी.सी. इमारतीतला काही भाग व्यापला आहे. ज्यासाठी कोणताही भाडेपट्टा करार केलेला नसल्यामुळे गेल्या चार वर्षात खर्चातील काही भाग काढून ठेवण्याची तरतूद केली गेली नाही. तथापि करारनामा अंतिम करण्याआधी हा खर्च हिशोबात धरण्यात यावा.

कंपनीच्या भाडेविषयक महत्त्वाच्या बाबी या चालू कार्यरत भाडेपट्टी बद्दलच आहे. महाराष्ट्र राज्य सरकार (प्रशासन) हे कंपनीकडून तदर्थ पद्धतीने भाडे वसून करीत आले आहे. रु.८५ कोटी हे विविध जलविद्युत स्टेशनखाली असलेल्या जमिनीचे असून ती जमीन कंपनीच्या ताब्यात आहे. महाराष्ट्र राज्य वीज नियामक आयोगाच्या ठरावाच्या मंजुरीनुसार २००९-१० पासून भाडेपट्टीचे नवे दर अंमलात येतील.

जलविद्युत निर्धारितीच्या सोयीसाठी वापरलेल्या जमिनीबद्दल कंपनीत महाराष्ट्र राज्य सरकार सह कुठलाही करार केलेला नाही. त्या कारणास्तव लेखा मानांक १९ नुसार जरूरी प्रकरणे, इतर प्रकरणे इथे केलेली नाहीत.

कंपनीचा खापरखेडा येथील राख हाताळणी प्रकल्पासाठी स्टेट बँक ऑफ इंडियाने भाडेपट्टा तत्त्वावर वित्तसंमत केलेला आहे, ज्यासाठी कंपनी एस.बी.आय. ला मासिक भोडेपट्टा भरणा करते जो एस.बी.आय.पी.एल.आर. शी जोडला गेलेला आहे. २००८-०९ साली कंपनीने एस.बी.आय.ला रु. ६.८४ कोटी (गतसाली ६.८४ कोटी) भाडेपट्टा भाडे दिले. या भाडेपट्ट्याच्या अरद्धपात्र काळासाठी एकूण किमान भाडेपट्टा देय हे सध्याच्या एस.बी.आय. च्या पुढील नियमानुसार ठरवण्यात आले आहे.

महाराष्ट्र राज्य वीज नियमिती कंपनी मर्यादित

१) एक वर्षानुसार रु. ६.७६ कोटी रु. प्रतिवर्ष

फ) प्रति समभाग मिळकत

	२००८-०९ (रु.)	२००७-०८ (रु.)
१) करभरणा केल्यानंतरचा लेखा तक्त्यानुसार (मूलभूत व गाळीव मिळकत प्रतिसमभाग) (A)	८४०,९५१,८७५	३,०००,३०३,०७३
२) प्रभारित सरासरी समभाग संख्या वर्षकाळातील मूलभूत (ई.पी.एस. संख्या) (B)	६२५,०५०,०००	५०,०००
३) अधिक संभाव्य परिणाम सम समभाग जे समभाग निलंबल लेखा - अंतर्गत दिले .	६३,३६३,३५४	२,५६३,३६३,३५४

४) अधिक संभाव्य परिणाम सम समभाग अर्जाविर घेतलेल्या रक्कमेवर दिले.	२,४९४,८३५,६१६	५१३,५२४,५९०
५) प्रभारित सरासरी संख्या समभागांची बाकी राहिल या वर्षकाळात गाळीव (ई.पी.एस. संख्या)	३,१८३,२४८,९७०	३,०७६,९३७,९४४
६) प्रति समभाग मिळकत (A/B)	१.३४५	६०,००६
७) गाळीव मिळकत प्रतिसमभाग (ए) (सी)	०.२६४	०.९८

ग) करभरणा

पूर्वकालीन म.रा.वि.म. ची विभागणी करून ही कंपनी एक त्यातून निर्माण झालेली म्हणून उधीर राहिली आहे.

त्यामुळे व उपविभाग ७२ ए (४) च्या तरतुदीनुसार कंपनीच्या वाटशाने रु.१९१.०३ कोटीचा तोटा स्वतः कडे घेतला आहे. अधिक न जिरवलेला घसारा रक्कम रु.१,२९८.८१ कोटी इतका आहे.

अंतिम बदल योजना ही अद्याप राज्य सरकारने जाहीर करावयाची आहे. त्याचा परिणाम वारसा तरतुदीवर होईल. वर दाखवलेल्या तोटा आणि न जिरवलेला घसारा यावर होऊ शकेल.

याता धरून वारसाने साचलेल्या रकमांच्या शिलकी व पुढे आणलेल्या व्यावसायिक तोट्याची रक्कम आणि जिरवलेले घसारा मोल चालू वर्षाच्या कर देण्यामध्ये दाखवलेले आहेत.

१. चालू कर भरणा

कुठल्याही प्रकारचे करपात्र उत्पन्न न मिळाल्याने आयकर अधिनियम १९६१ च्या तरतुदीनुसार कर पात्रता ही कमीत कमी करभरणा हा उपविभाग ११५ जे.बी.आयकर अधिनियम १९६१ नुसार रु.१०७,०००,००० ची तरतूद केलेली आहे. कंपनी करभरणा वरील याची खात्री नसल्याने व तो ठराविक कालमयदित ठराविक कालासाठी ही रक्कम सध्या नफा-तोटा तक्त्यामध्ये दाखवून ती रक्कम एक मालमत्ता म्हणून दाखविली आहे. (हे गायडन्स नोट ऑन अकाऊंटिंग फॉर एन्हेलेबल क्रेडीट इन रिस्पेक्ट ऑफ मिनिमम टॅक्स अंडर इ.टॅ. एक्ट १९६१) या मार्गदर्शक इस्टीट्युट ऑफ चार्टर्ड अकाऊंटंट इंडियाने जाहीर केले आहे.

२. स्थगित कर : संचित स्थगित कर दायित्वाच्या बाब निहाय तपशील खालीलप्रमाणे :

तपशील	स्थगितकर श्रेय / देय ३१.३.२००८	देणे / येणे या वर्षाचे देणे दाखवलेले / येणे दाखवलेले नफा तोटा तक्त्यात	स्थगित श्रेय /देय
अ) स्थगित कर देय			
१. घसारा	६,७०५,५४६,२४४	१,५६४,०६०,५८१	८,२६९,६०६,८२४
एकूण	६,७०५,५४६,२४४	१,५६४,०६०,५८१	८,२६९,६०६,८२४
ब) स्थगित कर श्रेय			
१. उपविभाग ४३ बी खालील बाब	७६०,८२३,७३५	(९२,६८,११३)	७५१,५५५,६२२
२. उपदान	९६८,१८१,९३३	२०९,६६४,३९४	१,१७७,८४६,३२७
३. न जिरवलेला घसारा	९०२,६९८,०७८	१,५९८,२७०,१७२	२,५००,९६८,२५०
एकूण	२,६३१,७०३,७४७	१,७९८,६६६,४५३	४,४३०,३७०,२००
स्थगित कर देय (निव्वळ)	४,०७३,८४२,४९७	(२३४,६०५,८७२)	३,८३९,२३६,६२४

घ) संयुक्त व्यवसाय कारभार

कंपनीने गुजरात स्टेट इलेक्ट्रीसिटी कार्पोरेशन लि. यांचे सहसंयुक्त व्यवसाय करार केला असून त्यातून ओरिसा राज्यातील कॅप्टीव्ह कोळसा क्षेत्र नावे करवून घेतला आहे व त्यातून निघाणाच्या कोळशाची वाटणी ६०.४० या प्रमाणात करण्याचे नक्की केले आहे. या कारणासाठी एक संयुक्त व्यवसाय कंपनी महागुज कॉलीअरीज या नावाने प्रस्थापिली आहे. त्याचे भरलेले रु.५ लाख आहे. (जे ५०,०००/- रु.१० च्या समभागात वाटले आहे.) यातले ६० टक्के भांडवल कंपनीकडे ३०,००० सम भाग प्रत्येकी रु.१० चे प्रमाणे आहे. एकूण भांडवल रु.३ लाख.

महागुज कॉलीअरीज लि. च्या हिशेब तपासणी झालेल्या लेखा पत्रकानुसार कंपनीच्या श्रेय हिस्सा / देय हिस्सा ३१ मार्च २००९ पर्यंतचा आणि त्या काळातील खर्च या संयुक्त व्यवसायाचे कारणे ह्या खाली दिल्याप्रमाणे दाखवलेला आहे.

बाब	२००९-०९ हिशेब तपासणी झालेली	२००७-०८ हिशेब तपासणी झालेली
उत्पन्न	६५८९४९	३३६००००
खर्च	१३५२९४४८६	२०४४१०८
स्थावर संपत्ती	२५२६५	४२१०८
इतर संपत्ती	३५२७२५८	३७४९८२०
सुरक्षित नसलेली कर्जे	१३६६२५३७५	२४६४०६३
चालू देय	३४०५२१	१०५७०२

२२. यु.सी.एम. कोल कंपनी लिमिटेड

कोळसा मंत्रालयाने ओरिसमधील तात्पर कोल फिल्डच्या चेन्डीपाडा कोल ब्लॉक्स विभागात म.रा.वि.मि.कं. म., उत्तर प्रदेश राज्य विद्युत उत्पादन निगम लि. आणि छत्तीसगढ मिनरल डेव्हल्पमेंट कॉर्पोरेशन मध्ये संयुक्तपणे केली आहे. या कामासाठी यु.सी.एम. कोल कंपनी मर्यादित (डोमिसील लि.) ही संयुक्त व्यवसाय कंपनी संघटीत करण्यात आली असून रु.१६,००,०००/- (१,६०,००० रु.१० चे समभाग) चे भांडवलन संकलित मायनिंग प्रकल्प कार्यान्वित करण्यासाठी देण्यात आले असून त्यातील कंपनीकडे रु.३,००,००० (३०,००० रु.१० चे समभाग) चे समभाग आहेत.

यूसीएम कोल कंपनी लि. च्या हिशेब तपासणी झालेल्या लेखापत्रकानुसार कंपनीच्या श्रेय हिस्सा / देय हिस्सा दि. ३१ मार्च २००९ पर्यंतचा आणि त्या काळातील खर्च या संयुक्त व्यवसायाचे कारणे ह्या खाली दिल्याप्रमाणे दाखवलेला आहे.

बाब	२००९-०९ हिशेब तपासणी झालेली नाही
उत्पन्न	-
खर्च	२८,०६०
स्थावर संपत्ती	-
इतर संपत्ती	२७२००१४४
सुरक्षित नसलेली कर्जे	२६७९३२७६
चालू देय	१०६८६८

संयुक्त व्यवसायाचे हे पहिले वर्ष असल्याने गेल्यावर्षाचे आकडे दाखवलेले नाहीत.

- २३. अ)** यावर्षी कंपनीने महाराष्ट्र वीज नियामक मंडळ (MERC) कडे परळी संच ६ आणि पारस संच ३ मधील २५० मेगावॅट औष्णिक संचाच्या ६ साठी चल अतिस्थिर किंमती देण्याच्या आधारावर म.वि.नि.मं. ने त्याच्या अधिसूचना दि. २१ ऑक्टो. २००९ नुसार जकात ठरवली आहे. कंपनीने त्यानुसार परळी संच ६ चे उत्पन्न रु.१९५.५८ कोटी एवढे मान्य केले आहे. या युनिटची म.वि.नि.मं. च्या सूचनेनुसार निश्चित केलेली जकातीसंबंधी कंपनी समाधानी नसल्यामुळे कंपनीने अपील न्यायालयात अपील करण्याची प्रक्रिया सुरू केली आहे.
- ब) पारस युनिट ३ बदलची म.वि.नि.मं. ची अधिसूचना अजून यायची आहे. तथापि परळी युनिट ६ प्रमाणेच कंपनीने म.वि.नि.मं ने पारस युनिट ३ साठी चल आणि स्थिर किंमती प्रमाणे युनिटचे उत्पन्न रु.१२९.०५ कोटी ठरवण्यात आले आहे.

२४) गेल्या वर्षीच्या ताळेबंदातील काही शिल्लकी रकमा पुन्हा गटवार केल्या आहेत.

- २५) लेखा परिक्षक (कमर्शिअल ऑडिट) महाराष्ट्र यांनी कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम ६१९ (३) (अ) द्वारे दिनांक ७ जुलै २००९ ला दिलेल्या पत्र क्र.एजी/सीए/सीएडब्ल्यु-१/एफ३८१३ च्या संदर्भानुसार कंपनी खालील माहिती प्रकट करीत आहे.**

- १) किरकोळ देणी व हिशोब परतावाच्या संदर्भात कोणत्याही तिसऱ्या पक्षाकडून शिलकीचे कन्फर्मेशन कंपनीला मिळालेले नाही. दि. ३१/०३/२००९ पर्यंतची कर्जे आगाऊ रक्कम आणि शिलकीचे हिशोब कंपनीच्या बुकांमध्ये स्पष्ट दिसत आहेत.
- २) जास्त रक्कमेच्या वैयक्तिक खटले
  - अ) किरकोळ देणेकरी / मिळणारे उत्पन्न म.रा.वि.नि.कं.म. रु.२६१३.२१ कोटी
  - ब) कर्जे व आगाऊ रक्कम - कोळसा कंपन्या
    १. मेसर्स डब्ल्युसीएल रु.४१५१.२५ कोटी
    २. मेसर्स एसईसीएल रु.४२५.१५ कोटी
    ३. मेसर्स एमसीएल रु.१३३.५७ कोटी
    ४. मेसर्स नॉलेज इन्फ्रास्ट्रक्चर सिस्टिम लि. रु.३२६.८२
  - क) कर्ज अणिं आगाऊ रक्कम इतर
    - अ) मेसर्स भेल रु.४२४.८३ कोटी
    - ब) मेसर्स टाटा प्रोजेक्ट लि. रु.१०३.६८ कोटी
    - क) मेसर्स बीजीआर एनर्जी लि. रु.४३.७० कोटी

- ड) किरकोळ धनको /हिशोब देणे (कोळसा कंपन्या)
- अ) मेसर्स डब्ल्युसीएल रु.४११८.४७ कोटी
- ब) मेसर्स एसईसीएल रु.४५५.०९ कोटी
- क) मेसर्स एससीसीएल रु.९०.५८ कोटी
- इ) मेसर्स एमसीएल रु.२०१.४५ कोटी
- ड) मेसर्स नॉलेज इन्फ्रास्ट्रक्चर रु.३०२.६५ कोटी
- इ) किरकोळ धनको (इतर)
- अ) मेसर्स भेल रु.२५८.६२ कोटी
- ब) मेसर्स बीजीआर एनर्जी लि. रु.४४.४७ कोटी
- ३) संध्या कंपनीकडे तिच्या ग्राहकांकडून व इतर पक्षांकडून कन्फर्मेशन पत्र मिळवण्याची व शिलकी बद्दल समेट घडवून आणण्याची व्यवस्था नाही.

महानिर्मिती

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

रोकड प्रवाह विवरण ३१.०३.२००९ ला संपलेल्या वर्षाकरिता

	२००८-०९	२००९-०८
अ) निव्वळ रोकड व्यवसायिक कार्यातून		
निव्वळ नफाकभरणीनंतर	८४०,९५१,८७६	३,०००,३०३,०७३
समयोजन खालील बाबींसाठी		
कर भरतूद	(११३,४०५,८७३)	२,२१९,६६६,४३१
घसारा व अमूर्तीकरण	३,०९३,०४५,४७६	२,०८९,०२९,७१०
व्याज उत्पन्न	(३,१७२,९११)	(२२,७३८,५९०)
स्थावर मालमत्ता विक्री फायदा	-	(७,९५८)
समयोजन भांडवली राखीव	-	(११,४००)
तात्पुरते समयोजन कर्मचारी फायदे	-	(२९६,३००,०००)
व्याज व आर्थिक प्रभरण	४,४८३,५२५,५३७	१,२०६,००७,०४६
	७,४५१,९९२,२२९	५,१९५,६४५,२३९
ब) व्यवसाय फायदा खेळते भांडवल प्रभारापूर्वी		
समयोजन खालील बाबींसाठी		
व्यापारी व इतर व्यवसाय येणे	(१८,६२२,३४१,३२३)	(१७,२८५,८११,८५२)
सामान भांडार	(१,४०१,८३८,२०४	२९७,००८,०९०
व्यवसाय देणे व कर्मचारी फायदे तरतूद	२१,८१२,०१३,०८४	१२,१००,३२७,८१७
व्यवसायातून आलेली रोकड	१,७८७,८३३,५५७	(४,८८८,४७५,९४५)
कर भरलेला (उपांत फायदे कर)	(४२३,९९७,०३७)	(३७२,६६६,२३६)
	(४२३,९९७,०३७)	(३७२,६६६,२३६)
निव्वळ रोकड व्यवसायिक कार्यातून		
(अ)	९,६६४,७८०,६२४	२,९३४,८०६,१३१
गुंतवणूक कार्यात्मकान झालेला रोकड प्रवाह		
स्थावर मालमत्ता खरेदीत दिलेली रोकड	(४४,१६३,४९६,४०६	२२,७६३,०६४,०२३)
स्थावर मालमत्ता विक्रीत आलेली रोकड	१,८१७,२१३,३४४	५५७,६४९,७५०
व्याज उत्पन्न	३,१७२,९११	२२,७३८,५९०
गुंतवणूक खरेदी / विक्री	२००,०००	(१,५००,०००)
निव्वळ गुंतवणूक रोकड व्यवहार	(४२,३४२,९१०,१५१)	(२२,१८४,१७५,६८३)
क. रोकड प्रवाहातून अर्थकार्य व्यवसायातून		
(ब)		
समधाग विक्रीतून मिळालेली अधिक रक्कम	४,१४०,०००,०००	१,५००,०००,०००
उसनवारीतून आलेली रक्कम	३४,७९०,३२७,४१९	१८,६२७,०८६,९२८
व्याज व इतर आर्थिक प्रभार	(४,४८३,५२५,५३७)	(१,२०६,००७,०४६)

	२००६-०७	२००७-०८
भांडवली मालततेसाठी मिळालेले अनुदान	-	
निव्वळ रोकड अर्थव्यवहार व्यवसायातून (क)	३४,४४६,८०१,६६२	१८,९२१,०७९,८८२
निव्वळ कमी/अधिक रोकड-रोखीसम बाबीत (अ)+(ब)+(क)	१,७६८,६७२,३५५	(३२८,२८९,६७०)
रोकड व रोकसम वर्षाचे सुरवातीला		
हातातील रोकड	१,९४६,४३६	३,६३०,९०४
बँकेतील शिल्लक व इतर शिल्लक	१३१,१९५,७५७५	४५७,८००,९६०
रोकड व रोकसम वर्षाचे अखेरीस		४६१,४३१,८६४
हातातील रोकड	१,४७३,९४९	१,९४६,४३६
बँकेतील शिल्लक व इतर शिल्लक	१,९००,३४०,५९९	१३१,१९५,७५७
	१,९०१,८१४,५४६	१३३,१४२,११४

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालानुसार
मेसर्स फोर्ड, झोडस, पार्केस आणि कंपनी करिता
सनदी लेखापरीक्षक

एस.बी.प्रभू
भागिदार (मेंबरशिप क्रमांक ३५२२९६)
मेसर्स पी.जी.जेशी आणि क.करिता
सनदी लेखापरीक्षक

प्रशांत तिडके
भागिदार (मेंबरशिप क्रमांक ३९३६२)
मेसर्स पी.जी.भागवत करिता
सनदी लेखापरीक्षक
संजय आठवले
भागिदार (मेंबरशिप क्रमांक ८३३७४)
मुंबई, २५ नोव्हेंबर २००९

महाराष्ट्रराज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

जी.जे.गिरासे
संचालक (वित्त)

सुब्रत रथो
व्यवस्थापकीय संचालक

पी.अद्वाहम
अध्यक्ष

महानिर्मिती

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

अतिरिक्त माहिती कंपनी कायदा १९५६ च्या विभाग IV व अनुसूची VI अनुसार ताळेबंद पत्रक विवरण आणि कंपनीची सर्वसाधारण रुपरेखा

१. नोंदणी तपशील

१	१	-	१	५	३	६	४	८	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

सीआयएन क्रं.	यू४०१००एमएच२००५एसजीसीआय१५३६४८
--------------	-------------------------------

ताळेबंदाची तारीख

३	१	०	३	२	०	०	९	
---	---	---	---	---	---	---	---	--

२. यासाठी उभारलेले भांडवल (रु.“०००” पर्यंत)

सार्वजनिक समभाग विक्री

			नि	रं	क	
--	--	--	----	----	---	--

अधिलाभांश (बोनस)

			नि	रं	क	
--	--	--	----	----	---	--

हक्काचे समभाग

			नि	रं	क	
--	--	--	----	----	---	--

प्रचालन (इश्यू)

			नि	रं	क	
--	--	--	----	----	---	--

३. निधी मिळवणे / वापरणे यांची स्थिती (रु.“०००” पर्यंत)

एकूण मिळकत

१	३	१	३	०	९	०	६	०	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

एकूण देय

१	३	१	३	०	९	०	६	०	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

निधी स्रोत

भरणा झालेले भांडवल

राखीव व अतिरिक्त

२	५	०	०	०	५	०	०	
---	---	---	---	---	---	---	---	--

४	५	९	३	३	६	७	
---	---	---	---	---	---	---	--

सुरक्षित कर्जे

असुरक्षित कर्जे

८	५	३	८	८	०	७	१	
---	---	---	---	---	---	---	---	--

२	२	१	४	२	५	१	
---	---	---	---	---	---	---	--

निधी वापर

निव्वळ स्थावर संपत्ती

गुंतवणूक

६	०	९	८	६	१	०	४	
---	---	---	---	---	---	---	---	--

१	६	०	०					
---	---	---	---	--	--	--	--	--

निव्वळ चालू संपदा

१	१	८	५	४	१	६		
---	---	---	---	---	---	---	--	--

एकूण तोटा

		नि	रं	क		
--	--	----	----	---	--	--

४. कंपनीचे व्यवहार (रु.“०००” पर्यंत)

उलाढाल

१	३	४	६	४	९	३	६
---	---	---	---	---	---	---	---

नफा (+)/तोटा (-) कर भरण्यापूर्वी

६	१	९	४	२	०		
---	---	---	---	---	---	--	--

प्रतिसमभाग उत्पन्न रु.

०	०	१				
---	---	---	--	--	--	--

स्थगित महसूली खर्च (किरकोळ खर्च)

				नि	रं	क	
--	--	--	--	----	----	---	--

स्थगित कर देय

३	८	३	९	२	३	६	
---	---	---	---	---	---	---	--

एकूण खर्च

९	४	१	७	१	९	०	२
---	---	---	---	---	---	---	---

नफा (+)/तोटा (-) कर भरल्यानंतर

८	४	०	९	५	१		
---	---	---	---	---	---	--	--

लाभांश दर

नि	रं	क				
----	----	---	--	--	--	--

तीन प्रमुख उत्पादन / उत्पादित मालाचे वर्णन (आर्थिक प्रमाणानुसार)

उत्पादनाचे वर्णन

उत्पादन कोड

वि	जे	चे	महानिर्मिती	कंपनी	करणी	कंपनी	मर्यादित
----	----	----	-------------	-------	------	-------	----------

ना	ही
----	----

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ना	ही
----	----

महाराष्ट्र राज्य वीज कंपनी मर्यादित करिता

जी.जे.गिरासे
संचालक (वित्त)

सुब्रत रथो
व्यवस्थापकीय संचालक

पी. अब्राहम
अध्यक्ष

राहुल दुबे
कंपनी सचिव

कंपनी कायदा १९५६ उपविभाग २१२(३) प्रमाणे विवरण ३१ मार्च २००९ पर्यंत

तपशील	औरंगाबाद पॉवर कं. मर्यादित	धुळे थर्मल पॉ वर कं. मर्यादित	महागुज कॉलिआरिज मर्यादित
दुय्यम कंपन्यात मूलभूत सुत्रधारी कंपनीची आर्थिक वर्ष ३१ मार्च २००९ पर्यंत असलेली हितसंबंध मर्यादा	१००%	१००%	६०%
	५०००००	५०००००	५०००००
	५०००००	५०००००	३०००००
दुय्यम कंपन्याचे एकूण निव्वळ नफा/(तोटा) ३१-३-०९ पर्यंत रुपयात			-२२४३९२५६२**
महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनीचा हिस्सा			-१३४६३५५३७**

** हि रक्कम खर्चामध्ये बांधकाम काळात केलेल्या लेखातक्त्यातील श्रेय शिल्लक दाखवते (कारण व्यापारी व्यवहार अद्याप सुरु झाले नाहीत.)

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

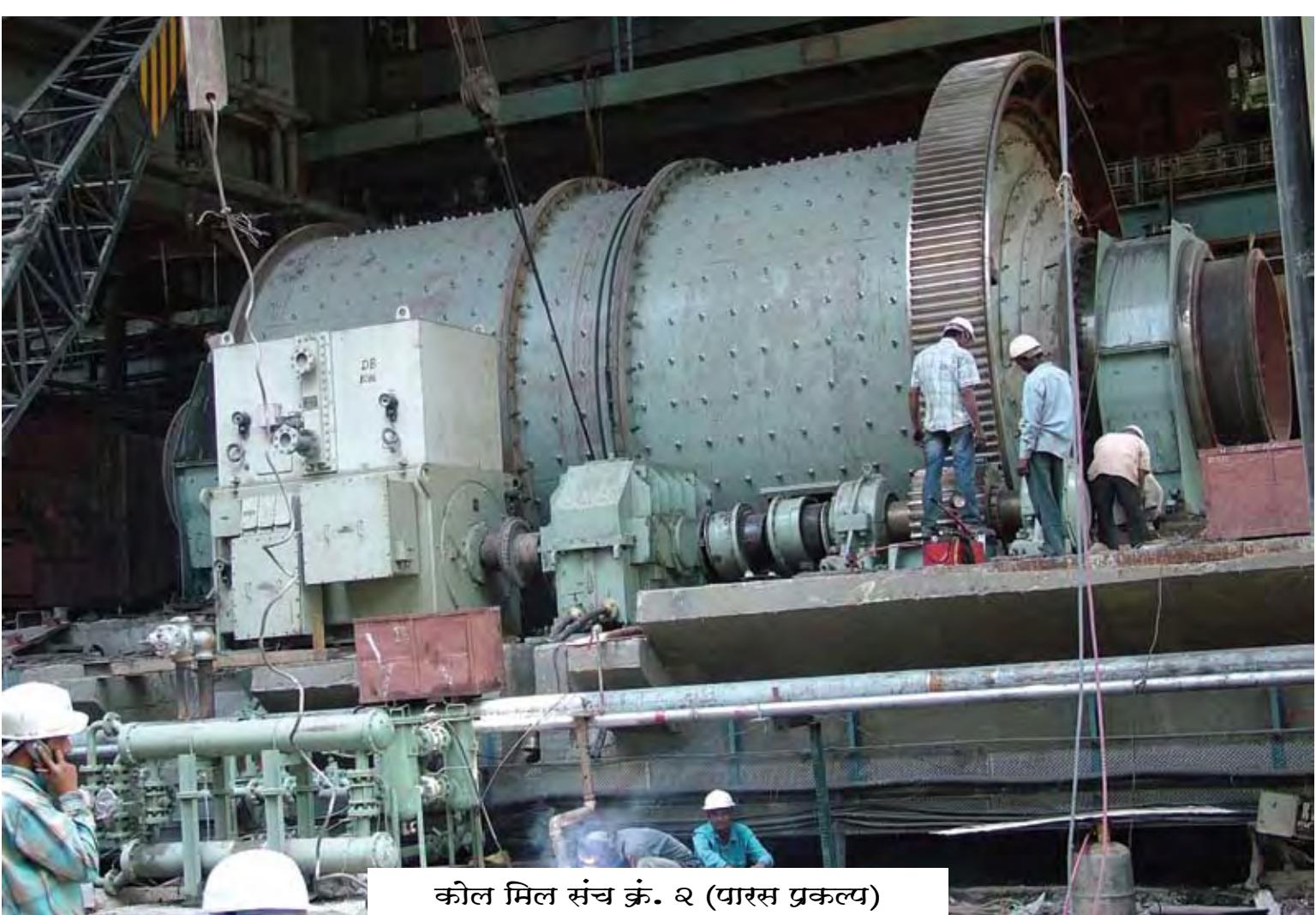
आगामी प्रकल्प

चंद्रपुर येथील १ मेगावॉट क्षमतेचा पहिला सौर संच

टर्बो जनरेटर इमारत संच क्र. ५ (खायरखेडा प्रकल्प)

कोल मिल संच क्रं. २ (यारस प्रकल्प)

स्टॅकर रिक्लेमर संच क्रं. ५ (खायरखेडा प्रकल्प)

रोहिंग्रासाठी पाया उभारणी संच क्रं. ४ (भुसावळ प्रकल्प)

नंचरल ड्राट कुलिंग टॉवर संच क्रं. ४ (भुसावळ प्रकल्प)

बॉयलरची उभारणी संच क्रं. २ (यारस प्रकल्प)

महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित

प्रकाशगड, बांद्रा (पू.), मुंबई - ४०० ०५१

दुरध्वनी: ०२२-२६४७४२११, २६४७२१३१ फॉक्स: २६४७६७४९